

GAZETA miesięcznik
GDAŃSKIEGO UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO

ISSN 1506-9745

AMG

Rok 21

Listopad 2011

nr 11 (251)

CORPORA DORMIUNT, VIGILANT ANIMAE
Ciała śpią, duchy czuwają
(inskrypcja przy wyjściu z grobowców monarszych na Wawelu)

Z ŻYCIA UCZELNI

Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2011/2012 miała w tym roku miejsce w sali wykładowej nowego gmachu Centrum Medycyny Inwazyjnej (8.10.2011) str. 6

Wieczorem po uroczystej inauguracji pracownicy i władze Uczelni tradycyjnie spotkali się na wspólnej biesiadzie i zabawie we Wróblówce str. 14

Rektor prof. Janusz Moryś i dyrektor naczelna Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego – mgr Ewa Książek-Bator spotkali się z gronem najbliższych współpracowników by złożyć im podziękowanie za szczególne zaangażowanie w budowę i wyposażenie CMI (14.10.2011). Na zdjęciu uczestnicy spotkania, od lewej: prof. Janusz Moryś – rektor, mgr Marek Langowski – kanclerz, dr hab. Krystian Adrych – pełnomocnik rektora ds. budowy i wyposażenia CMI, Agnieszka Kubińska-Meller – inspektor nadzoru, mgr Ewa Książek-Bator – dyrektor naczelna UCK, inż. Zbigniew Krawiec – zastępca kanclerza ds. technicznych, mgr Stanisław Świtalski – pełnomocnik rektora ds. wyposażenia CMI, mgr Michał Duda – administrator techniczny

Pożegnanie przez Rektora nauczycieli akademickich przechodzących na emeryturę (29.09.2011). Na zdjęciu od prawej: dr Zbigniew Afeltowicz z Kliniki Chorób Psychicznych i Zaburzeń Nerwicznych, prof. Jan Ereciński z Katedry i Kliniki Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca, prof. Janusz Moryś – rektor GUMed, prof. Anna Balcerska z Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii, dr hab. Elżbieta Adamkiewicz-Drożyńska – następczyni prof. Anny Balcerskiej na stanowisku kierownika Katedry i Kliniki

Inauguracja Młodzieżowych Spotkań z Medycyną (25.10.2011). Stoją od lewej: dr hab. Tomasz Zdrojewski, kierownik Zakładu Prewencji i Dydaktyki, lek. Roman Budziński, prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku str. 37

W dostojnej Sali Dworu Artusa miała miejsce uroczystość wręczenia dyplomów nauczycielom akademickim, którzy uzyskali stopień naukowy doktora habilitowanego oraz doktora z Wydziałów: Lekarskiego, Farmaceutycznego i Nauk o Zdrowiu GUMed (21.10.2011) str. 5

W numerze...

Pamiętajmy...	3
Prof. Michinari Hamaguchi doktorem	
<i>honoris causa</i> naszej Uczelni	4
Dofinansowanie projektu GUMed	4
Odebrali dyplomy w Dworze Artusa	5
Inauguracja roku akadem. 2011/2012	6
MWB UG-GUMed pozyskał partnera	11
Immatrykulacje na Wydziałach	12
Medyczny we Wróblówce za nami	14
Z Senatu GUMed	15
Kalendarium rektorskie	15
W Klubie Seniora	15
Naukowcy z GUMed z ministerialnymi stypendiami	16
Nowi doktorzy	17
Miliony na badania	18
O etyce wśród lekarzy	22
Młodzi naukowcy z indeksami	25
Nie stosować, szkodzi!	26
Prof. Stefan Raszeja został uhonorowany	28
Kadry GUMed i UCK	28
Kobiety górą	29
Sukces studentki stomatologii	29
Nowy prof. tytułarny Jędrzej Antosiewicz	30
Wyniki NATPOL 2011 ogłoszone	32
Światowy Dzień Serca w Sopocie	33
Redaktorzy prasy akademickiej w Opolu	34
O współpracy międzynarodowej	36
NCN wspiera naukowców GUMed	36
Spotkania młodych z medycyną	37
Pożegnanie w Gdańskim Hospicjum	38
Kurs ergospirometrii w Poczdamie	39
O pożytkach z fizyki medycznej	40
Towarzystwa	40
Misja MADAGASKAR	41
Moda na uśmiech	44

GAZETA AMG

Redaguje zespół: Marek Bukowski, Katarzyna Dorocińska, Brunon Imieliński, Wiesław Makarewicz (red. naczelny), Marta Mróz, Roman Nowicki (rzecznik prasowy GUMed), Renata Ochocka, Wawrzyniec Paluch, Krzysztof Sworeczak, Joanna Śliwińska, Jolanta Świerczyńska-Krok, Lubomira Wengler, Tomasz Zdrojewski, Krystyna Frysztak (sekr. red.), Tadeusz Skowryra (red. techn.), współpraca graficzna Sylwia Scisłowska. Fot. Zbigniew Wszeborowski

Adres redakcji: Gazeta AMG: Biblioteka Główna GUMed, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 58-349-14-83; e-mail: gazeta@gumed.edu.pl; www: <http://www.gazeta.gumed.edu.pl>. Drukarnia Wydawnictwa „Bernardinum” Sp. z o.o., Pelplin. Nakład 720 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów niezamówionych, a także prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Wyrażane opinie są poglądami autorów i nie zawsze odzwierciedlają stanowisko redakcji oraz władz Uczelni.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru – 3 zł; w rocznej prenumeracie zagranicznej – 36 USD, pojedynczy numer – 3 USD. Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”.

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

Pamiętajmy...

W tych wyjątkowych listopadowych dniach pamiętajmy o wszystkich, którzy w ciągu minionych sześćdziesięciu sześciu lat tworzyli naszą Uczelnię. Było ich naprawdę wielu, choć nie wszystkich upamiętniono nazywając ich imieniem sale wykładowe czy umieszczając ich nazwiska na pamiątkowych tablicach.

Tuż po wojnie Gdańsk trzeba było podnosić z gruzów, na nich budować trzeba było także dzisiejszy Gdański Uniwersytet Medyczny. Potrzeba było wysiłku nie tylko, by dźwignąć zburzone mury, ale przede wszystkim, by wypełnić te mury ludźmi i akademickim duchem. Wielu spośród profesorów, którzy nadali kształt naszej Uczelni już odeszło. Szczęśliwie pozostawili po sobie rzesze uczniów i kontynuatorów. Często dopiero gdy ich zabrakło, dostrzegaliśmy ich wartość. W Dzień Zaduszny zapalmy na ich grobach znicze, wspomnijmy i przywołajmy w pamięci ich twarze, mówmy o nich tym, którzy już ich poznać nie mogli. Ci, których już nie ma tworzyli przecież i naszą historię, każdy na miarę swoich talentów, sił i możliwości. A historii należy się szczególny szacunek – to wszak, jak rzekł Ciceron *świadek czasu, światło prawdy, życie pamięci, nauczycielka życia, zwiastunka przyszłości*.

Pamiętajmy – bo przecież każdy będzie żył tak długo, jak długo pozostanie w pamięci innych.

prof. Wiesław Makarewicz
redaktor naczelny

W dniu 2 października br. w wieku 84 lat zmarł

dr hab. Stanisław Tomaszunas

adiunkt, p.o. kierownika Zakładu Medycyny Morskiej Międzywydziałowego Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej – Międzyregionalnego Centrum Medycyny Morskiej WHO.

W dniu 15 października br. zmarła

dr Zofia Rogoza

absolwentka Wydziału Lekarskiego AMG, dyplom lekarza dentysty uzyskała w 1952 r., a później w 1955 r. dyplom lekarza. Początkowo pracowała w AMG jako lekarz stomatolog, następnie od 1964 r. została zatrudniona w Klinice Położnictwa i Ginekologii AMG na Oddziale Noworodków, początkowo jako asystentka, a po uzyskaniu w 1968 r. II stopnia specjalizacji z pediatrii od 1969 r. jako adiunkt. Na tym stanowisku pozostawała aż do przejścia na emeryturę w roku 1986. Stopień naukowy doktora uzyskała w 1969 roku.

W dniu 23 października br. zmarł

dr med. Ryszard Znamirski

absolwent Wydziału Lekarskiego AMG, dyplom lekarza uzyskał w 1951 roku. Początkowo podjął pracę w Rzeszowie, a od 1955 roku został zatrudniony w Klinice Chirurgii Dziecięcej AMG, początkowo jako asystent, a od roku 1961 jako adiunkt. Specjalizację II stopnia z chirurgii dziecięcej uzyskał w 1957 r. W AMG był zatrudniony do 1983 roku, następnie pracował poza granicami kraju. Na emeryturę przeszedł w 1992 r. Odszedł wszechstronny chirurg doskonały nauczyciel akademicki i wychowawca młodzieży.

Profesor Michinari Hamaguchi doktorem *honoris causa* naszej Uczelni

**Rektor i Senat
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
serdecznie zapraszają
w dniu 24 listopada 2011 r.
o godzinie 10
do Auditorium Primum im. Olgierda
Narkiewicza w Atheneum Gedanense Novum
na uroczyste posiedzenie Senatu**

Będzie ono w całości poświęcone nadaniu tytułu doktora *honoris causa* prof. Michinari Hamaguchi, rektorowi Uniwersytetu Nagoya w uznaniu zasług dla współpracy pomiędzy Nagoya University i naszą Uczelnią.

PROFESOR MICHINARI HAMAGUCHI urodził się 19.02.1951 r. Jest absolwentem Graduate School of Medicine and School of Medicine Nagoya University z 1975 roku.

W 1993 roku otrzymał tytuł profesora w Pathological Control Research Facility, School of Medicine, Nagoya University. W 2002 roku objął stanowisko dyrektora tej instytucji, a trzy lata później został wybrany dziekanem Graduate School of Medicine and School of Medicine Nagoya University. Funkcję tę pełnił do końca marca 2009 roku. W kwietniu 2009 r. został wybrany na stanowisko prezydenta (rektora) Uniwersytetu Nagoya na okres 2009-2015. O wielkości zadania, jakiego podjął się prof. Hamaguchi jako rektor, świadczy fakt, iż Uniwersytet w Nagoi należy do najbardziej znanych w świecie uniwersytetów japońskich, a w ciągu ostatnich 10 lat czterech absolwentów tego uniwersytetu zostało uhonorowanych Nagrodą Nobla, w tym dwóch profesorów na stałe związanych z Uczelnią. Profesor Hamaguchi jest cenionym ekspertem z zakresu biologii nowotworów, specjalizującym się w molekularnych mechanizmach inwazyjności i przerzutowania nowotworów. Jest autorem 182 prac naukowych o łącznej wartości indeksu cytowań (IF) 6850. Prof. Hamaguchi jako pierwszy odkrył onkogen *crk* kodujący cząsteczkę sygnałową wiążącą się z białkami o określonych motywach strukturalnych zawierającymi powtórzenia reszt pro-

linowych i fosforylowane reszty tyrozynowe. Prof. Michinari Hamaguchi ma wybitne zasługi dla rozwoju współpracy pomiędzy Nagoya University i Akademią Medyczną w Gdańsku (obecnie Gdańskim Uniwersytetem Medycznym). Jako dziekan Nagoya University Graduate School of Medicine, a następnie rektor Nagoya University, wspierał wymianę pracowników nauki i studentów pomiędzy obiema uczelniami, zachęcając studentów japońskich do odwiedzenia Gdańska. W 2010 r. na około 300 wszystkich zagranicznych naukowców odbywających staż w Nagoya 14 było z Polski, a wśród wszystkich 108 zagranicznych studentów 8 przybyło z naszego kraju. Prof. Michinari Hamaguchi zapisał się w świadomości społeczności akademickiej naszego Uniwersytetu jako współtwórca polsko-japońskiej szkoły naukowej, której filia znajduje się w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym.

Dofinansowanie projektu GUMed

Gdański Uniwersytet Medyczny otrzymał z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dofinansowanie 80% wkładu własnego do projektu *Europejska Sieć Badań nad nowotworami u dzieci i młodzieży – badania kliniczne dotyczące bardzo rzadkich nowotworów*. Kwota dofinansowania wynosi 149 419 zł.

Projekt jest finansowany z 7 Programu Ramowego Unii Europejskiej. Jego całkowita wartość to 187 220 €. Inicjatorem i kierownikiem Projektu jest dr hab. Piotr Czauderna. Realizuje go jako partner, przy udziale 32 innych jednostek z całej Europy. Liderem jest ośrodek z Austrii. Projekt realizowany jest od stycznia 2011 roku i będzie trwał do końca roku 2014. Sieć zamierza wypracować długoterminową zintegrowaną infra-

strukturę kliniczną pozwalającą na europejską integrację badań klinicznych i translacyjnych. Ułatwi to prowadzenie badań naukowych inicjowanych przez naukowców w celu poprawy wyników leczenia i jakości życia dzieci i młodzieży z nowotworami.

Celem kierowanych przez GUMed działań jest opracowanie nowej klasyfikacji diagnostycznej zmierzającej do stratyfikacji pacjentów z wątrobiakiem zarodkowym (*hepatoblastoma*) w celu indywidualizacji terapii oraz opracowanie nowego protokołu leczniczego dla *hepatoblastoma* z odpowiednią platformą komunikacji elektronicznej.

Odebrali dyplomy w Dworze Artusa

Tradycyjnie w Dworze Artusa uroczystie wręczono dyplomy doktora habilitowanego nauk medycznych i doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych oraz odbyła się promocja na stopień naukowy doktora nauk medycznych, doktora nauk o zdrowiu i doktora nauk farmaceutycznych doktorantów Wydziału Lekarskiego, Wydziału Nauk o Zdrowiu i Wydziału Farmaceutycznego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Uroczystość miała miejsce 21 października. Wzięli w niej udział: rektor prof. Janusz Moryś, prorektor ds. nauki prof. Małgorzata Sznitowska, prorektor ds. klinicznych prof. Zbigniew Zdrojewski, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Siebert, dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Wiesław Sawicki, dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. Piotr Lass oraz 22 promotorów z Wydziału Lekarskiego, 3 promotorów z Wydziału Nauk o Zdrowiu i 7 promotorów z Wydziału Farmaceutycznego.

Uroczystość rozpoczął Rektor powitaniem gości, promotorów i doktorantów, które uświetniło odpalenie feluki. Po przemówieniu prof. Morysia nastąpiło uroczyste wręczenie dyplomów doktora habilitowanego. Dziekani kolejno odczytali treść dyplomu i gratulując wręczali je swoim habilitantom. Dziekan Wydziału Lekarskiego wręczył dyplomy doktora habilitowanego nauk medycznych trzynastu doktorom: Krystianowi Adrychowi, Barbarze Bułto, Rafałowi Dworakowskiemu, Rafałowi Dziadziuszko, Marioli Iliszko, Zdzisławowi Kochanowi, Marcinowi Matuszewskiemu, Ewie Pilarskiej, Beacie Schlichtholz, Piotrowi Siondalskiemu, Cecylii Tukaj, Annie Wojtaszek-Słomińskiej oraz Pawłowi Zagożdżonowi. Dziekan Wydziału Farmaceutycznego wręczył dyplomy doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych doktorom: Zenonowi Jastrzębskiemu i Andrzejowi Mogielnickiemu.

Rektor złożył gratulacje nowym samodzielnym pracownikom nauki, życząc dalszych osiągnięć naukowych i sukcesów.

Promocji 43 doktorantów Wydziału Lekarskiego dokonał dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Siebert, 7 doktorantów Wydziału Farmaceutycznego – dziekan prof. Wiesław Sawicki i 7 doktorantów Wydziału Nauk o Zdrowiu – dziekan prof. Piotr Lass.

Dyplomy doktoranci otrzymali z rąk swoich promotorów, a doktorantom, których promotorzy byli nieobecni, dyplomy wręczali dziekani.

O oprawę muzyczną zadbał Chór Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego im. T. Tylewskiego pod dyktando Jerzego Szarańskiego.

Inauguracja roku akademickiego 2011/2012

Rok akademicki uroczystie rozpoczęty

Tysiąc pięćset piętnastu studentów pierwszego roku Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego 8 października br. oficjalnie rozpoczęło rok akademicki. Uroczystość odbyła się w sali wykładowej Centrum Medycyny Inwazyjnej. Wykład inauguracyjny zatytułowany *One Medicine* wygłosił prof. Jeremy Bradshaw z Uniwersytetu w Edynburgu. Podczas uroczystości zaśluzonym pracownikom wręczono medale i odznaczenia państwowe, natomiast najlepszym absolwentom Medale *Primus Inter Pares*. – Niech Wasze działania zawsze będą nacechowane troską o cierpiącego człowieka, przestraszonego i zagubionego w swojej chorobie, który oczekuje od Was i od całego personelu medycznego zrozumienia w cierpieniu, pomocy i jak najszybszego powrotu do zdrowia – życzył studentom Rektor.

W uroczystości udział wzięli:

- Bogdan Borusewicz, marszałek Senatu
- Hanna Zych-Cisoń, wicemarszałek województwa pomorskiego
- Szymon Moś, doradca ministra zdrowia
- Maciej Lisicki, wiceprezydent Gdańska
- Jerzy Karpiński, dyrektor Pomorskiego Centrum Zdrowia Publicznego

Przedstawiciele uczelni zagranicznych:

- dr Maria Długołęcka-Graham, Polish School of Medicine Coordinator for The University of Edinburgh
- prof. Jeremy Bradshaw z żoną Bridget Bradshaw, University of Edinburgh
- dr Pieter Stepaniak, doktor ekonomii i ekonometrii, specjalista z zakresu zarządzania opieką medyczną, Erasmus University of Rotterdam

Rektorzy oraz prorektorzy uczelni Pomorza:

- prof. Romuald Cwilewicz, rektor Akademii Morskiej, przewodniczący Rady Rektorów Województwa Pomorskiego
- prof. Bernard Lammek, rektor Uniwersytetu Gdańskiego
- prof. Henryk Krawczyk, rektor Politechniki Gdańskiej
- prof. Ludmiła Ostrogórska, rektor Akademii Sztuk Pięknych
- ks. dr Grzegorz Szamocki, rektor Gdańskiego Seminarium Duchownego
- ks. prof. Jacek Bramorski, rektor Gdańskiego Archidiecezjalnego Kolegium Teologicznego
- ks. dr Janusz Chyła, prorektor Wyższego Seminarium Duchownego w Pelplinie
- prof. Andrzej Suchanowski, prorektor ds. kształcenia i rozwoju Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu
- prof. Joanna Bernagiewicz, prorektor ds. kształcenia i studentów Akademii Pomorskiej w Słupsku
- kadm. dr hab. inż. Cezary Specht, prorektor ds. dydaktyki Akademii Marynarki Wojennej
- prof. Maciej Sobczak, dziekan Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej

Rektorzy poprzednich kadencji naszej Uczelni, profesorowie:

- Stefan Raszeja
- Zdzisław Brzozowski
- Mariusz Żydowo

Inauguracja roku akademickiego 2011/2012

- Stefan Angielski
- Zdzisław Wajda
- Roman Kaliszan

oraz:

- prof. Jacek Marecki, prezes Oddziału Gdańskiego Polskiej Akademii Nauk
- prof. Jan Drwał, prezes Gdańskiego Towarzystwa Naukowego
- Leszek Ciesielski, dyrektor I Akademickiego LO w Gdyni

Przedstawiciele samorządów zawodowych:

- Roman Budziński, prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku
- Danuta Adamczyk-Wiśniewska, przewodnicząca Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych

Dyrektorzy szpitali:

- Ewa Książek-Bator, dyrektor naczelna Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego
- Irena Erecińska, dyrektor Szpitala Morskiego w Gdyni
- Roman Walasiński, prezes Swissmed Centrum Zdrowia SA

Przedstawiciele świata biznesu i dyplomaci:

- Dorota Sobieniecka, dyrektor Gdańskiego Klubu Biznesu,
- Jan Zarębski, prezes Gdańskiego Klubu Biznesu,
- Zbigniew Canowiecki, przewodniczący Gdańskiego Związku Pracodawców
- Maciej Dobrzyński, kanclerz Łoży Gdańskiej Business Centre Club
- Jankiw Muron, konsul generalny Ukrainy
- Gabriele Neumeier, konsul Republiki Federalnej Niemiec
- Krzysztof Figel, konsul honorowy Republiki Łotewskiej
- Andrzej Suchecki, konsul honorowy Republiki Meksyku

a także:

- ks. Adam Kamizela, proboszcz parafii pw. Matki Boskiej Częstochowskiej
- ks. Radosław Herek, duszpasterz akademicki
- ks. Jędrzej Orłowski, dyrektor Hospicjum im. Ks. E. Dutkiewicza

członkowie Senatu, Rad Wydziałów oraz pracownicy i studenci Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Immatrykulacja reprezentantów wszystkich kierunków studiów

Jednym z najważniejszych punktów programu była immatrykulacja reprezentantów wszystkich kierunków studiów:

- Karin Maria Sylwan – lekarski (English Division)
- Dominika Diana Cichońska – lekarsko-dentystyczny
- Jasmin Vivian Materlik – techniki dentystyczne
- Karolina Kornacka – pielęgniarstwo
- Katarzyna Balewska – położnictwo
- Monika Magdalena Adamczyk – zdrowie publiczne
- Aleksandra Nowakowska – ratownictwo medyczne
- Anna Maria Kowalik – dietetyka
- Elżbieta Thiel – analityka medyczna
- Magdalena Walentynowicz – farmacja
- Mikołaj Marczak – biotechnologia

Inauguracja roku akademickiego 2011/2012

Uhonorowanie absolwentów

Decyzją Senatu medal *Primus Inter Pares* otrzymały absolwentki: Wydziału Lekarskiego – Małgorzata Wiktorowicz i Wydziału Farmaceutycznego – Magdalena Kalata. Dyplomy ukończenia studiów z wyróżnieniem z rąk rektora otrzymały:

- Natalia Kiszewska – lekarski
- Małgorzata Wasiluk – lekarsko-dentystyczny
- Monika Antonowicz – zdrowie publiczne
- Emilia Bujnowska – zdrowie publiczne
- Agnieszka Rakowiecka – zdrowie publiczne
- Natalia Miękus – farmacja
- Milena Przybylska – farmacja
- Małgorzata Graul – biotechnologia
- Agata Motyka – biotechnologia

Pracownicy zasłużeni dla GUMed zostali uhonorowani odznaczeniami państwowymi i resortowymi

Postanowieniem Prezydenta RP, na wniosek Ministra Zdrowia za zasługi dla rozwoju nauk medycznych odznaczeni zostali:

Złotym Krzyżem Zasługi

- dr hab. Elżbieta Adamkiewicz-Drożyńska
- prof. Jacek Bigda
- mgr Anna Grygorowicz
- prof. Ewa Jassem
- prof. Piotr Lass
- prof. Michał Woźniak
- dr hab. Tomasz Zdrojewski
- prof. Zbigniew Zdrojewski

Srebrnym Krzyżem Zasługi

- dr hab. Krystian Adrych
- dr hab. Marcin Gruchała, prof. nadzw.
- dr hab. Leszek Kalinowski, prof. nadzw.
- dr hab. Mirosława Krauze-Baranowska, prof. nadzw.
- dr hab. Jarosław Sławek, prof. nadzw.
- dr hab. Piotr Trzonkowski, prof. nadzw.
- dr hab. Marzena Wełnicka-Jaśkiewicz
- dr hab. Dariusz Zadrozny

Brązowym Krzyżem Zasługi

- dr Mariusz Sroka

Medal Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku otrzymali:

- prof. dr hab. Krystyna Raczynska
- prof. dr hab. Apolonia Rybczyńska
- prof. dr hab. Marek Dobosz
- prof. dr hab. Marian Smoczyński
- dr hab. Bogusław Borys
- Ewa Kopacz, minister zdrowia – medal przyznany w 2010 r. odebrał Szymon Moś, doradca minister zdrowia

Uroczystość zakończył okolicznościowy koncert w wykonaniu Chóru GUMed im. Tadeusza Tylewskiego pod dyrekcją Jerzego Szarafińskiego.

Inauguracja roku akademickiego 2011/2012

Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-GUMed

Przemówienie dziekan prof. Ewy Łojkowskiej

Witam na kolejnej, już dziewiętnastej uroczystości rozpoczęcia roku akademickiego i immatrykulacji studentów Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Można powiedzieć, iż jako jednostka naukowo-dydaktyczna uzyskaliśmy pełnoletniość, bo kształcimy studentów i młodą kadrę naukową już osiemnaście lat.

Rozpoczynamy kolejny rok akademicki na unikatowym w skali naszego kraju Wydziale. Tworzą go bowiem dwie gdańskie uczelnie akademickie. Do powstania naszego Wydziału doszło dzięki determinacji kilku profesorów zatrudnionych w Uniwersytecie Gdańskim i ówczesnej Akademii Medycznej w Gdańsku, którzy zainspirowani przez prof. Wacława Szybalskiego, znakomitego polskiego biologa molekularnego pracującego w University of Wisconsin, doktora honoris causa obu naszych Uczelni, Politechniki Gdańskiej oraz innych polskich i zagranicznych uczelni, doprowadzili do utworzenia MWB. Nie sposób wymienić wszystkich, którzy przyczynili się do powstania naszego Wydziału. Niemniej jednak na podkreślenie zasługuje szczególny wkład wniesiony przez prof. Wiesława Makarewicz (wówczas prorektora ds. nauki AMG, a potem pierwszego dziekana naszego Wydziału), prof. Annę Podhajską (pierwszego prodziekana MWB), prof. Macieja Żylicza (wówczas prorektora ds. nauki UG, obecnie pełniącego funkcję prezesa zarządu FNP) i prof. Karola Taylora, twórcy gdańskiej szkoły biologii molekularnej. Oczywiście jest, że dla zrealizowania tej idei niezbędny był sprzyjający klimat stworzony przez władze obu uczelni w osobach rektorów – prof. Stefana Angielskiego, AMG i prof. Zbigniewa Grzonki, UG.

Trzeba wspomnieć, iż to właśnie jeden z twórców naszego Wydziału, prof. Maciej Żylicz, otrzymał wczoraj najwyższą godność jaką może nadać uniwersytet. Został uhonorowany, na wniosek trzech rad wydziałów Uniwersytetu Gdańskiego: Biologii, Wydziału Oceanografii i Geografii oraz naszego Wydziału, tytułem doktora *honoris causa* Uniwersytetu Gdańskiego.

Nasz Wydział kształci corocznie około 220 studentów na studiach stacjonarnych I i II stopnia na kierunku biotechnologia. Na studiach I stopnia kształcenie odbywa się bez podziału na specjalności. Na studiach II stopnia studenci kształceni są w zakresie biotechnologii medycznej, molekularnej diagnostyki mikrobiologicznej, wirusologii molekularnej, mikrobiologii molekularnej, biotechnologii molekularnej i komórkowej, biotechnologii roślin oraz enzymologii molekularnej. Od roku akademickiego 2010/2011 uczestniczymy w kształceniu na makrokierunku bioinformatyka. Pracownicy dydaktyczni Wydziału Biotechnologii uczestniczą także w kształceniu studentów na kierunkach prowadzonych przez Wydział Biologii i Wydział Chemii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydział Lekarski (English Division) Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Proces kształcenia prowadzony na kierunku biotechnologia uzyskał dwukrotnie pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej (2005 i 2011 r.) oraz także dwukrotnie pozytywną ocenę Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej (2002 i 2007 r.). Standardy kształcenia oraz program studiów na współprowadzonym przez nasz Wydział kierunku bioinformatyka zostały zatwierdzone przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Od 1997 roku wspólnie z Wydziałem Chemii prowadzimy studia III stopnia. Są to studia doktoranckie z zakresu chemii i biochemii. Uczestniczy w nich corocznie około 40 doktorantów

MWB. W ubiegłym roku Wydział zainicjował i rozpoczął prowadzenie wspólnie z Wydziałami Biologii, Chemii, Matematyki, Fizyki i Informatyki angielskojęzycznych Interdyscyplinarnych Przyrodniczo-Matematycznych Studiów Doktoranckich (*Life Sciences and Mathematics Interdisciplinary Doctoral Studies*, LiSMIDoS). Studia te, koordynowane przez dziekana MWB, uzyskały dofinansowanie w wysokości około 3 mln złotych z POKL, w ramach prowadzonego przez UG programu: *Kształcimy najlepszych – kompleksowy program rozwoju doktorantów, młodych doktorów oraz akademickiej kadry dydaktycznej Uniwersytetu Gdańskiego*. W studiach tych uczestniczy obecnie 38 doktorantów. W ubiegłym roku rozpoczęliśmy także kształcenie doktorantów w ramach Międzynarodowych Projektów Doktoranckich (*Bio-Molecular Chemistry: An Interdisciplinary Approach to Protein Structure-Function Relationships*) finansowanych przez FNP ze środków POIG (na ten cel uzyskano finansowanie w wysokości około 3 mln złotych). W roku akademickim 2011/2012 na studiach doktoranckich łącznie będziemy kształcić 76 studentów.

Doktoranci realizują swoje projekty badawcze również w ramach programu FNP-TEAM 6 i 7 Programu Ramowego Komisji Europejskiej, projektów NCBiR (3 projekty LIDER) oraz 18 projektów finansowanych wcześniej przez MNiSW, a obecnie NCN lub NCBiR. Wydział uczestniczy w finansowanym przez 6 PR Marie Curie Research Training Network (na ten cel uzyskano finansowanie wysokości około 1,5 mln złotych).

Nasz Wydział kształci kadrę ze stopniem naukowym doktora, która znajduje zatrudnienie w wielu jednostkach naukowych w Trójmieście, w Polsce, jak również w Unii Europejskiej i poza nią. W stosunku do liczby absolwentów studiów II stopnia liczba doktorantów jest znaczna i przekracza analogiczne proporcje na innych wydziałach przyrodniczych w kraju.

O wysokim poziomie prowadzonych na Wydziale prac badawczych najlepiej świadczy fakt, iż w wyniku przeprowadzonej w roku 2010 przez MNiSW oceny parametrycznej nasz Wydział uzyskał pierwszą kategorię, zajmując najwyższą pozycję wśród jednostek akademickich kształcących w zakresie biologii i biotechnologii (wskaźnik efektywności naukowej wyniósł 147,3). Wyższą efektywność w dziedzinie nauk biologicznych wykazali tylko pracownicy Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie (wskaźnik efektywności naukowej wyniósł 169,5). Pierwszą kategorię w ocenie parametrycznej Wydział posiada od początku wprowadzenia klasyfikacji, obecnie uzyskał ją już po raz trzeci.

Z prawdziwą radością pragnę poinformować, iż bezpośrednio po inauguracji odbędzie się uroczyste, formalne włączenie Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej do struktury naszych Interdyscyplinarnych Przyrodniczo-Matematycznych Studiów Doktoranckich. Studenci tego Instytutu będą w przyszłości również naszymi doktorantami. Podjęcie współpracy z MIBMiK pozwoli na poszerzenie oferty dydaktycznej – pojawiają się nowe wykłady monograficzne dla studentów studiów doktoranckich i magisterskich. Współpraca z MIBMiK umożliwi naszym doktorantom i magistrantom odbywanie staży naukowych w tej renomowanej jednostce naukowej. Bardzo serdecznie dziękuję dyrektorowi Instytutu za tę cenną inicjatywę i współpracę w jej wdrożeniu.

Realizowany od 11 lat trójstopniowy system kształcenia umożliwia zwiększenie europejskiego wymiaru kształcenia zwłaszcza w zakresie międzynarodowej mobilności studentów. Obecny program kształcenia oraz plany jego rozwoju mają na

celu dalsze bardzo dobre, merytoryczne przygotowanie absolwentów oraz kształcenie ich wysokich umiejętności praktycznych i tzw. miękkich kompetencji (ang. *soft skills*). Prowadzone w MWB UG-GUMed kształcenie zapewnia naszym absolwentom konkurencyjność na rynku pracy, zwłaszcza w placówkach naukowo-badawczych i przedsiębiorstwach innowacyjnych.

Celem jeszcze lepszego spełnienia oczekiwań pracodawców w 2011 roku przy naszym Wydziale została powołana Rada Konsultacyjna skupiająca kilkunastu przedstawicieli przemysłu biotechnologicznego, farmaceutycznego, kosmetycznego oraz innych branż zatrudniających naszych absolwentów. Rada będzie wspomagać proces planowania rozwoju kształcenia na Wydziale, w tym tworzenie zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji programów zajęć na kierunku biotechnologia i ewentualnych specjalności uruchamianych w przyszłości w oparciu o nową planowaną infrastrukturę MWB UG-GUMed.

Drodzy studenci

Bazę lokalową Wydziału stanowią obecnie laboratoria w budynku Instytutu Biotechnologii przy ulicy Kładki 24 (budynek należy do UG) oraz laboratoria Katedry Biotechnologii Medycznej, zlokalizowane w budynku Trójmiejskiej Akademickiej Zwierzężarni Doświadczalnej (budynek należy do GUMed). W tym roku rozpoczęły się przygotowania do budowy nowego budynku dla Instytutu Biotechnologii w obrębie Kampusu Oliwskiego UG. W najbliższym roku akademickim, dzięki uzyskanym przez Uniwersytet ze środków europejskich fundusze, zostaną oddane budynki Wydziału Biologii i Wydziału Chemii. Rozpoczęła się budowa Wydziału Filologicznego, wkrótce rozpocznie się budowa siedziby Informatyki i Akademickiego Centrum Sportowe. Także nasza druga macierzysta uczelnia rozbudowuje się w szybkim tempie. W tym roku w rekordowym tempie zakończona została budowa nowego pięknego budynku Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Inwazyjnej, już są plany dotyczące budowy Centrum Medycyny Nieinwazyjnej. Nowa infrastruktura obu Uniwersytetów stanowi niewątpliwie o atrakcyjności naszego ośrodka akademickiego.

Przeniesienie naszych laboratoriów dydaktycznych i naukowych do Kampusu Uniwersyteckiego umożliwi dalsze unowocześnienie i zwiększenie efektywności procesu kształcenia, stworzy lepsze warunki do integracji studentów MWB ze środowiskiem akademickim UG oraz efektywniejszej współpracy z pracownikami innych wydziałów UG zlokalizowanych w Kampusie. Nowa infrastruktura jest projektowana niezwykle uniwersalnie z punktu widzenia dostosowania do procesu dydaktycznego i prowadzenia najwyższej klasy badań naukowych. W nowym budynku planowane jest zlokalizowane co najmniej czterech laboratoriów aparaturowych (ang. *core facilities*), będą to: laboratorium analiz genetycznych i biomolekularnych, laboratorium mikroskopii konfokalnej i obrazowania, laboratorium badania oddziaływań biofizycznych oraz laboratorium komputerowe – klaster obliczeniowy. W wyniku realizacji inwestycji będzie możliwe dalsze poprawienie jakości kształcenia w MWB UG-GUMed oraz zwiększenie liczby studentów na wszystkich stopniach kształcenia. Bardzo istotna będzie bliska lokalizacja Wydziałów Biologii, Chemii oraz Matematyki, Fizyki i Informatyki. Umożliwi to skorzystanie z oferty dydaktycznej MWB przez studentów wymienionych wyżej wydziałów, a także korzystanie przez studentów biotechnologii z oferty wydziałów obejmujących szeroko pojęte nauki o życiu i nauki ścisłe. Zaistnieją także lepsze warunki do szerokiej współpracy z naukowcami z tych wydziałów. Jak już mówiłam, wymienione wydziały już od roku akademickiego 2010/2011 prowadzą wspólnie kształcenie na kierunku bioinformatyka oraz angielskojęzyczne, interdyscyplinarne studia doktoranckie – LiSMiDoS.

Nasz Wydział uczestniczył i uczestniczy w wielu programach międzynarodowych oraz realizował programy finansowane z Unii Europejskiej. Pierwszym sukcesem Wydziału było uzyska-

nie w roku 1994 środków Unii Europejskiej na realizację 4-letniego projektu edukacyjnego TEMPUS, kolejnym uzyskanie statusu Europejskiego Centrum Doskonałości w zakresie badań nad biobezpieczeństwem i biomedycyną molekularną – BioMoBiL.

Od kilku lat nasz Wydział uczestniczy w pracach stowarzyszenia ScanBalt, grupującego największe uniwersytety, kliniki i firmy biomedyczne z krajów skandynawskich i nadbałtyckich. Członkowie naszej Rady Wydziału wchodziły w skład Komitetu Zarządzającego tej organizacji. Uczestniczyliśmy w realizacji, finansowanego w latach 2006-2007 projektu ScanBalt Campus.

Corocznie, od roku 1994, z dużym sukcesem organizujemy Letnie Szkoły Biotechnologii. Są one okazją do wysłuchania przez studentów naszego Wydziału, ale także innych uniwersytetów polskich i zagranicznych, wykładów prowadzonych przez wybitnych polskich, europejskich i amerykańskich naukowców. Są też okazją do lepszego poznania się studentów, nieformalnych rozmów z wykładowcami i lepszego integracji polskiego środowiska biotechnologicznego. W tym roku pracownicy Wydziału współorganizowali dwie ważne międzynarodowe konferencje: prof. Krystyna Bieńkowska-Szewczyk – 36th Annual International Herpesvirus Workshop, a prof. Antoni Banaś – 5th European Symposium on Plant Lipids. Obie odbyły się w Gdańsku i zakończyły dużymi sukcesami.

Dziękując pracownikom za zaangażowanie w rozwój Wydziału i współtworzenie jego sukcesów wyrażam nadzieję na dalszą harmonijną i bardzo efektywną współpracę. Bardzo na to liczę i doskonale wiem, że tylko wspólnie wytyczone cele i harmonijna współpraca mogą zapewnić Wydziałowi dalsze sukcesy. Dla tych z Was, którzy rozpoczynają dzisiaj trzyletnie studia licencjackie i za chwilę staną się studentami naszego Wydziału, dzisiejsza uroczystość ma niewątpliwie szczególne znaczenie. Rozpoczynacie nowy etap w swoim życiu.

Drugą grupę dziś immatrykulowanych stanowią studenci dwuletnich studiów magisterskich. Część z Was ukończyła na naszym Wydziale studia licencjackie, a pozostali są absolwentami studiów licencjackich innych polskich uczelni. Cieszę się, że spośród wielu innych możliwości wybraliście studia na naszym Wydziale. Wstępujecie do grona wyjątkowego, bowiem na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii będzie się w tym roku kształcić 140 studentów studiów licencjackich, 80 studentów studiów magisterskich i 76 doktorantów.

Wierzę głęboko, że Wasze nadzieje i oczekiwania związane z kształceniem się na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii będą spełnione. Jestem przekonana, iż wszyscy nauczyciele akademicki i pracownicy naszego Wydziału dołożą wszelkich starań, aby zachęcić Was nie tylko do poznawania najnowszych osiągnięć nauki, ale także do odkrywania i wyjaśniania nieznanych zjawisk oraz poszukiwania zastosowań praktycznych badanych związków, zjawisk i procesów.

Chcę podkreślić, iż na renomę naszego Wydziału składają się sukcesy indywidualne pracowników i studentów. W ostatnich dniach prof. Krzysztof Liberek otrzymał *Sopocką Muzę*, nagrodę prezydenta Miasta Sopotu w dziedzinie nauki. Zespoły prof. Krystyny Bieńkowskiej-Szewczyk i prof. Krzysztofa Bielewskiego otrzymały nagrody Rektora UG za osiągnięcia naukowe. W pierwszej połowie tego roku dr hab. Krzysztof Bielewski uzyskał tytuł naukowy profesora nauk biologicznych, a dr Sylwia Jafra stopień naukowy doktora habilitowanego. Szczególnie cieszą sukcesy naszych młodych naukowców. W ubiegłym roku akademickim nasza doktorantka Natalia Bednarsz otrzymała nagrodę premiera za rozprawę doktorską, dwóch młodych pracowników Wydziału: dr Krzysztof Hinc i dr Rafał Sądej uzyskało prestiżowe granty HOMING ufundowane przez FNP, dr Mariusz Grinholc i dr Krzysztof Hinc uzyskali z NCBiR finansowanie projektów LIDER. Pięciu młodych naukowców otrzymało przyznawane po raz pierwszy przez MNiSW granty IVENTUS. Dowiedzieliśmy się, iż dr Joanna Za-

Wydział pozyskał silnego partnera

Bezpośrednio po inauguracji roku akademickiego w Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG-GUMed w dniu 5 października podpisano Aneks do umowy o Interdyscyplinarnych Przyrodniczo-Matematycznych Studiach Doktoranckich (Live Sciences and Mathematics Interdisciplinary Doctoral Studies, LiSMiDoS) z dnia 24 listopada 2010 r. Aneks dotyczy włączenia Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej (International Institute of Molecular and Cell Biology, IIMCB, <http://www.iimcb.gov.pl>) w Warszawie do udziału w prowadzeniu i funkcjonowaniu LiSMiDoS przy Uniwersytecie Gdańskim.

Ze strony UG, aneks podpisali: prorektor UG prof. Grzegorz Węgrzyn; kierownik studium, dziekan MWB UG-GUMed, prof. Ewa Łojkowska; dziekani Wydziału Biologii UG – prof. Dariusz Szlachetka, Wydziału Chemii UG – prof. Andrzej Wiśniewski oraz Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UG – prof. Adam Majewski. Ze strony International Institute of Molecular and Cell Biology aneks podpisał dyrektor IIMCB prof. Jacek Kuźnicki i wicedyrektor IIMCB prof. Jacek Jaworski. W najbliższym czasie aneks zostanie także podpisany przez kwestora UG i głównego księgowego IIMCB.

Instytut deleguje dwóch przedstawicieli do Rady Programowej LiSMiDoS, w skład której wchodzi obecnie po dwóch przedstawicieli wymienionych powyżej czterech wydziałów UG. Przedstawiciele Instytutu będą brać czynny udział w bieżących pracach Rady i w procedurze rekrutacyjnej. Pracownicy Instytutu przygotowują ofertę dydaktyczną (seminaria i wykłady), dostępną dla wszystkich słuchaczy studiów LiSMiDoS. Wykłady i seminaria będą prowadzone w języku angielskim, w trybie modułowym w Uniwersytecie Gdańskim lub formie wideokonferencji w Warszawie. Doktoranci LiSMiDoS będą mieli możliwość odbywania staży naukowych w laboratoriach IIMCB.

Zgodnie z aneksem IIMCB staje się uczestnikiem prowadzonych w UG stacjonarnych studiów LiSMiDoS. Studia te przygotowują do uzyskania stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk biologicznych w dyscyplinach: biologia lub biochemia, w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie: chemia, w dziedzinie nauk fizycznych w dyscyplinie fizyka lub w dziedzinie nauk matematycznych w dyscyplinie matematyka. W studiach uczestniczą doktoranci przygotowujący rozprawy doktorskie pod kierunkiem promotora i kopromotora, reprezentujących różne dziedziny lub dyscypliny nauki. Studia są prowadzone w języku angielskim. Studia te, koordynowane przez prof. Ewę

Prof. Ewa Łojkowska, dziekan Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-GUMed, prof. Dariusz Szlachetko, dziekan WB UG, prorektor ds. nauki UG, prof. Grzegorz Węgrzyn, prorektor ds. nauki UG, prof. Jacek Kuźnicki, dyrektor MIBMiK, prof. MIBMiK, dr hab. Jacek Jaworski, z-ca dyrektora MIBMiK

Łojkowską, uzyskały w roku 2010 dofinansowanie w wysokości około 3 mln złotych z POKL, w ramach prowadzonego przez UG programu: Kształcimy najlepszych – kompleksowy program rozwoju doktorantów, młodych doktorów oraz akademickiej kadry dydaktycznej Uniwersytetu Gdańskiego. W studiach tych w roku akademickim 2011/2012 będzie uczestniczyć 38 doktorantów. Warto podkreślić, iż kopromotorami prowadzonych projektów doktoranckich są nie tylko profesorowie GUMed afiliowani przy MWB UG i GUMed: Jacek Bigda, Michał Obuchowski i Andrzej Składanowski, ale także profesorowie innych wydziałów GUMed: Wojciech Biernat, Anna Kędzia, Kazimierz Krajka, Anna Liberek, Krzysztof Narkiewicz, Joanna Nowakowska, Ryszard Pawłowski, Andrzej Rynkiewicz, Tomasz Smiatcz i Piotr Trzonkowski. W następnych latach promotorami/kopromotorami doktorantów LiSMiDoS będą także profesorowie IIMCB.

Więcej informacji o projektach doktoranckich prowadzonych w ramach LiSMiDoS na stronie <http://www.biotech.ug.edu.pl/lismidos/>.

prof. Ewa Łojkowska

wacka-Pankau otrzymała prestiżowe trzyletnie stypendium MNiSW dla wybitnych młodych naukowców. Podobne wyróżnienie uzyskało 7 innych młodych badaczy z UG i 2 z GUMed.

Z nowym rokiem akademickim serdeczne podziękowania i życzenia pragnę złożyć nauczycielom akademickim i wszystkim pracownikom Wydziału za ich wyłożoną pracę i oddanie sprawom Wydziału. Drogie Koleżanki i Koledzy – życzę Wam wszystkim wytrwałości, satysfakcji i wielu sukcesów.

Życzę Wam, Drodzy Studenci, abyście potrafili jak najlepiej wykorzystać czas studiów i możliwości kształcenia, jakie stwarzają Uniwersytet Gdański i Gdański Uniwersytet Medyczny. Chciałabym, abyście potrafili wykorzystać w pełni fakt studiowania w pięknym Gdańsku, abyście korzystali także z oferty kulturalnej Trójmiasta, teatrów, opery, pięknej filharmonii, wielu interesujących muzeów i galerii sztuki. Zachęcam do udziału w pracach Akademickiego Centrum Kultury oraz Koła Naukowego Biotechnologów.

Zwracam się teraz do tych, którzy w dniu dzisiejszym otrzymają indeksy. To przede wszystkim Wasze święto. To dla Was

zabrzmi dziś uroczyste *Gaudeamus*. Chciałbym, aby ta uroczystość utkwiła w Waszej pamięci jako wydarzenie szczególne, wstępujcie bowiem dzisiaj w szeregi społeczności akademickiej Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-GUMed.

Mam jeszcze jedną, osobistą, refleksję. Dzisiejsza inauguracja ma dla mnie charakter szczególny. Prowadzę nasz Wydział już 6 lat i nadchodzący rok akademicki będzie ostatnim, w którym pełnię funkcję dziekana. Cieszę się ogromnie, że będę miała dzisiaj zaszczyt wprowadzenia Was w progi naszego Wydziału. W nadchodzącym roku akademickim wybrany zostanie nowy dziekan. Wiarzę, że będzie mu się równie dobrze, jak mnie, współpracowało z kadrą akademicką i studentami naszego Wydziału. Ale do tych wyborów mamy jeszcze czas. Natomiast już w tym tygodniu odbędą się wybory do Parlamentu Rzeczypospolitej. Gorąco zachęcam Was wszystkich, abyście decydowali o Polsce i poszli głosować.

Rok akademicki 2011/2012 w Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG i GUMed ogłaszam za otwarty!

Immatrykulacje na Wydziałach

W ostatnich dniach września, przed oficjalną inauguracją roku akademickiego 2011/2012 w Uczelni, odbyły się w GUMed uroczystości immatrykulacji studentów I roku na wszystkich wydziałach i kierunkach studiów.

Na Wydziale Lekarskim w dniach 29 i 30 września br.:

- na kierunek lekarsko-dentystyczny immatrykulowano 70 studentów
- na kierunek techniki dentystyczne immatrykulowano 35 studentów
- na kierunek lekarski – studia anglojęzyczne (English Division) immatrykulowano 117 studentów
- na kierunek lekarski – studia polskojęzyczne immatrykulowano 287 studentów

Na Wydziale Farmaceutycznym w dniu 30 września br.:

- na kierunek farmacja immatrykulowano 133 studentów
- na kierunek analityka medyczna immatrykulowano 55 studentów

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu w dniach 28, 29, 30 września br.:

- na kierunek elektroradiologia immatrykulowano 59 studentów
- na kierunek dietetyka immatrykulowano 93 studentów
- na kierunek fizjoterapia immatrykulowano 130 studentów
- na kierunek pielęgniarstwo immatrykulowano 290 studentów
- na kierunek położnictwo immatrykulowano 104 studentów
- na kierunek ratownictwo medyczne immatrykulowano 59 studentów
- na kierunek zdrowie publiczne immatrykulowano 78 studentów
- na kierunek zdrowie środowiskowe immatrykulowano 16 studentów

Na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii UG–GU–Med immatrykulowano łącznie 90 studentów, w tym 50 na studia licencjackie i 40 na studia magisterskie

Uroczystościom przewodniczył rektor prof. Janusz Moryś, który w swoich wystąpieniach przedstawił historię oraz obecną sytuację Uczelni. Ceremonie ślubowania oraz wręczenia listów gratulacyjnych studentom, którzy uzyskali najwyższą punktację w procesie rekrutacyjnym poprzedziły przemówienia dziekanów.

W uroczystościach immatrykulacji uczestniczyli również m.in.: prorektor ds. klinicznych prof. Zbigniew Zdrojewski, prorektor ds. studenckich prof. Barbara Kamińska, honorowy konsul Szwecji Tadeusz Iwanowski, dyrektor agencji rekrutującej studentów ze Skandynawii dr Andrzej Jedliński, prezes Stowarzyszenia Absolwentów w GUMed prof. Brunon Imieliński, prodekan wydziałów, przedstawiciele rad wydziałów oraz zaproszeni goście.

Doc. Henryk Zawadzki jako opiekun studentów I roku na kierunku lekarskim witając przybyłych na uroczystość powiedział między innymi:

Witam Was drodzy moi ze wzruszeniem, witam gorąco i serdecznie całym sercem i jako Wasz opiekun i jako nauczyciel akademicki naszego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Witam szczerze jak mama, która wyczekuje Was w progu domu z kubkiem gorącego mleka i kromką świeżego, pachnącego chleba. Jak ojciec, który wyciąga ramiona i mówi dobrze, że jesteście, że przyszlście do nas. Witam Was w naszej akademickiej Rodzinie. (...) Wnieście do niej Wasze nowe pomysły, Waszą młodość, radość, optymizm, inne spojrzenia.

(...) Nie cofajcie się przed trudnościami. Sukcesów też należy się uczyć przez porażki, potknięcia i chropowatą codzienność. Przed każdym z Was stoi zadanie, które tylko ty możesz wykonać, nikt inny. W czasach, w których żyjemy życie nadal pozostaje tajemnicą. Mamy coraz większą wiedzę, ale czy umiemy z niej korzystać? Umiemy się czasem zadziwić, nawet sprawami oczywistymi. Nie marnujemy tych niepowtarzalnych okazji.

(...) Życie podruca nam co chwilę małe, urocze niespodzianki, na które warto zwrócić uwagę. W życiu nie można się jednak zatrzymać. Nie można też iść na skróty. To Wy przecież przejmiecie to, co my Wam tu zostawimy.

(...) Zapraszamy Was do wielkiej przygody. Czasem pozwólcie też sobie pomóc. Korzystajcie z naszych doświadczeń na szlaku swojej wędrówki. Nie zmarnujcie ani talentów, ani wartości, które wynieśliście z domu, a których nie da się przeliczyć na język łatwizny. Niech o Waszej nauce, o byciu studentem decydują nie tylko kolokwia, egzaminy, sprawdziany. Niech decyduje codzienność, zachowanie, kultura słowa, kultura słuchania, wyrażania poglądów. Wasz szacunek do koleżanek, kolegów, nauczycieli, Wasze zachowanie na sali wykładowej, pracowni, na spacerze, w dyskotekę.

(...) Przekazuję Państwu, moim koleżankom i kolegom, moim przyjaciółom, nauczycielom, całej społeczności akademickiej, wszystkim bez wyjątku najlepsze życzenia zdrowia pomyślności i sukcesów. Niech ten nowy rok akademicki 2011/2012 będzie dla nas wszystkich czasem radości i satysfakcji, znaczących dokonań w sferze dydaktyki, działalności naukowo badawczej, organizacyjnej.

(...) Magnificencjo Rektorze, Wielce Szanowny Panie Dziekanie – proszę przyjąć tych młodych ludzi w poczet akademickiej społeczności.

Prodziekan prof. Wojciech Biernat powitał obcokrajowców rozpoczynających studia słowami:

Dear Colleagues,

This is a great day in your lives as you are entering the Medical School. We all share your excitement stemming from the fact that you will become members of our community. It should be a milestone in your future professional lives. We hope that you will work hard to expand your knowledge and your skills to become ultimately the medical doctors. Remember that the medicine is not only a subject or profession; it is also an art. Art of comprehension and understanding the various correlations even at the level of a single cell, that ultimately manifest as a clinical sign or symptom. Medicine is one of the most humanistic fields of our everyday existence. It gives you a unique opportunity of interfering with the innermost feelings of other pe-

ople and the most intimate spheres of their lives. You must always remember that the patient's trust cannot be failed. Only compassion and deep interest in the patients' feelings may enable you to stand the highest standards of our profession.

From now on, you must not waste your time in the University. Efficient study will remain the best foundation for your future careers. Only such an approach will guarantee good performance of this profession and give you satisfaction with it.

I hope that you will also have some time to see our city and our country. Gdansk is an attractive place to live in, it has a long history of coexistence of people with various descent. I hope its atmosphere will also affect you. You will find friendly people here and I hope that the time spent in Gdansk will prove beneficial for your future professional careers and for your personal lives. I hope that you will always recall to mind your stay here as one of the best periods in your life.

I wish you all the best – many successes in reaching the main goal – to become a medical doctor.

☆☆☆

Immatrykulowanych studentów powitała Agnieszka Paturej, starościna II roku kierunku lekarskiego:

Rok temu to ja siedziałam na Waszym miejscu, trochę przestraszona, ale bardzo szczęśliwa.

Starosta II roku powiedział wtedy zdanie, które zapadło mi w pamięć i teraz ja chciałabym je Wam przekazać. Przemek stwierdził, że najważniejszą rzeczą na tych studiach jest umiejętność podnoszenia się z porażek, bo tych, mniejszych czy większych, nie unikniecie!

Od siebie, po rocznym doświadczeniu na kierunku lekarskim, chciałabym dodać i podkreślić jak ważne jest, byście tworzyli zgraną grupę. Taką, która będzie się wspierać i pomagać sobie nawzajem. Nie traktujcie siebie jak rywali i wtedy będzie Wam po prostu łatwiej. Na koniec, pragnę przytoczyć słowa śp. prof. Narzekiewicza, legendy tej Uczelni, w auli Jego imienia właśnie się znajdujemy. Tymi oto słowami zakończył swój ostatni, a mój pierwszy wykład z anatomii. Powiedział: Na studiach medycznych, gdy było mi tak ciężko, mówiłem sobie – głupszy ode mnie kończyli medycynę.

Dziękuję.

□

Się kręci ... Medyczny we Wróblówce za nami

Blisko 200 osób, pracowników Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego bawiło się we Wróblówce podczas tradycyjnej imprezy poinauguracyjnej. Były konkursy z nagrodami, karaoke, stoły pełne smakołyków i oczywiście fantastyczna zabawa.

– Po tym ciężkim dla wszystkich dniu, bawcie się dopóki sił Wam starczy – powiedział rektor Moryś, otwierając tegoroczne spotkanie we Wróblówce.

Zabawa rozpoczęła się tuż po godzinie 19. Pojawiła się sierotka, która z koszyka wypełnionego po brzegi zaproszeniami na imprezę, wylosowała to jedno – szczęśliwe. Jego właściciel otrzymał prezent – uczelnianego misia. Po zaspokojeniu pierwszego głodu wspianiałym, pieczonym dzikiem, sałatkami i mnóstwem innych pyszności przyszedł czas na wspólną zabawę. Od pierwszych minut muzyki wróblówkowy parkiet zapętnił się spragnionymi płasów tancerzami.

Po bloku tanecznym zaprosiliśmy gości do zabawy. Sierotka ponownie wylosowała szczęśliwe zaproszenie. I tak kolejny miś znalazł nowego właściciela. Gdy emocje nieco opadły, przyszedł czas na konkurs – rozpoznawanie programów telewizyjnych po ich czołówkach. Na pierwszy ogień poszedł *Teleexpress*, *Taniec z gwiazdami* i *Uwaga*. Tu poszło gładko. Osoby odgadujące systematycznie powiększały swoje cukierkowe zdobycze punktowe, bowiem odgadnięty głos to jeden cukierek. Gorzej było z rozpoznaniem *W Starym Kinie*. Po dwudziestu zaprezentowanych dźwiękach udało się wyłonić trzech znawców telewizji. Zwycięzcy zostali nagrodzeni.

Podczas wieczoru nie mogło zabraknąć karaoke. Wspólnie zaśpiewaliśmy m.in. *Małgośkę* Maryli Rodowicz, *Jesteś szalona* z repertuaru zespołu Boys i nieśmiertelne *Hej sokoły*.

Po emocjach konkursowych przyszedł czas na tańce. Parkiet ponownie zapętnił się tancerzami. Z myślą o zwolennikach zdecydowanie spokojniejszej formy aktywności przygotowano biesiadę przy ognisku. Mimo chłodnej nocy nie brakowało chętnych do smażenia kiełbasek.

Impreza zakończyła się około pierwszej w nocy. Kto nie był, niech żałuje. Kolejna okazja do wspólnej zabawy dopiero w przyszłym roku.

W międzynarodowym gronie

Nieco wcześniej, bo 30 września, również we Wróblówce spotkało się blisko sześćset zagranicznych studentów z trójmiejskich uczelni, w tym dwustu z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Po raz drugi Gdański Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Gdański, Politechnika Gdańska i Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku połączyły siły w organizacji tego przedsięwzięcia.

Główni goście mogli skosztować m.in. polskich specjałów: piezzonego dzika, żurku, pasztetu i domowych wypieków oraz posłuchać kaszubskiej muzyki. Chętni mogli usmażyć sobie kiełbaskę na ognisku rozpalonym przed leśnicówką. Parkiet zapętnił się tancerzami od pierwszych taktów muzyki. I tak zostało do późnych godzin nocnych.

W bieżącym roku na największych uczelniach w województwie pomorskim studiować będzie łącznie 1100 studentów z całego świata, w tym aż 647 w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym. Przyjechali oni do Gdańska na całe studia lub na ich

część w ramach programu LLP-Erasmus. Największym zainteresowaniem pomorska oferta edukacyjna cieszy się wśród Szwedów, Hiszpanów, Chińczyków, Niemców, Saudyjczyków i Amerykanów.

Gdański Uniwersytet Medyczny, w którym naukę wybrało najwięcej z zagranicznych studentów, rokrocznie oferuje przyjezdnym kursy i szkolenia w tygodniu poprzedzającym rozpoczęcie zajęć. W ramach Orientation Week odbywają się w Uczelni intensywne kursy języka polskiego, spotkania z wykładowcami i przedstawicielami organizacji studenckich, podczas których obcokrajowcy poznają nie tylko strukturę Uczelni, ale również miasto i zwyczaje panujące w naszym kraju.

Z Senatu GUMed

z posiedzenia
w dniu 26 września 2011 r.

Senat pozytywnie zaopiniował

- sprawozdanie roczne rektora prof. Janusza Morysia z działalności Uczelni za rok 2010/2011
- werdykt Kapituły Medalu o przyznaniu medalu „Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku”. Na posiedzeniu w dniu 12 września 2011 roku rozpatrywano 6 wniosków, z czego 5 zostało rozpatrzonych pozytywnie. W tym roku na uroczystej inauguracji odznaczeni Medalem zostali:
prof. Apolonia Rybczyńska
prof. Marian Smoczyński
prof. Bogusław Borys
prof. Marek Dobosz
prof. Krystyna Raczyńska
- wniosek w sprawie powierzenia funkcji kierownika Zakładu Toksykologii Klinicznej dr. hab. Jackowi Sein Anandowi
- wniosek o utworzenie na Wydziale Nauk o Zdrowiu II Zakładu Radiologii
- wniosek o wyrażenie zgody przez Senat na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez prof. dr. hab. Piotra Lassa, dziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu. Dodatkowe zatrudnienie prof. Piotra Lassa jest wynikiem uruchomienia w GUMed nowego międzyuczelnianego kierunku studiów – fizyka medyczna razem z Uniwersytetem Gdańskim. Profesor Lass będzie prowadził zajęcia na UG dla studentów nowopowstałego kierunku.

- wniosek w sprawie wyboru kandydata na członka Polskiej Komisji Akredytacyjnej na kadencję 2012-2015; przedstawicielem Uczelni został prof. dr hab. Marek Grzybiak.
- wniosek w sprawie przyznania medalu PRIMUS INTER PARES Małgorzacie Wiktorowicz, wyróżniającej się absolwentce Wydziału Lekarskiego
- wniosek w sprawie przyznania medalu PRIMUS INTER PARES Magdalenie Kalacie, wyróżniającej się absolwentce Wydziału Farmaceutycznego.

Senat podjął uchwały w sprawie:

- wprowadzenia zmian do Schematu Organizacyjnego UCK stanowiącego Załącznik nr 4 do Statutu UCK wprowadzonego Uchwałą Nr 46/2008 Senatu GUMed z dnia 22.12.2008 r. Z dwóch jednostek utworzono Klinikę Otolaryngologii z Oddziałem Chirurgii Szcękowo-Twarzowej.
- dyrektor naczelna UCK mgr Ewa Książek-Bator przedstawiła najważniejsze zmiany w Ustawie o działalności leczniczej.

Rektor prof. Janusz Moryś dodał, że najbardziej niepokojącym zapisem jest ten, który mówi o odpowiedzialności finansowej za działalność podległych Uczelni jednostek szpitalnych. Wynik finansowy UCK zaeszły rok jest dobry, obawy budzi natomiast wysokość nadwykonań, która obecnie wynosi około 28 mln złotych. Dyrektor NFZ ponownie zastrzegła, że nie będzie płacić za nadwykonania, a jedynie za procedury ratujące życie. Rektor dodał, że nowa Ustawa wymusza przekształcenie NZOZ-ów w spółki prawa handlowego; dotyczy to zarówno Medycyny Rodzinnej, jak i Specjalistycznego Centrum Stomatologicznego.

Na zakończenie Dyrektor Naczelna UCK poinformowała Senatorów o aktualnej sytuacji finansowej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego.

mgr Urszula Skatuba

Kalendarium rektorskie

1.10.2011 – inauguracja roku akademickiego w Akademii Morskiej w Gdyni, na której obecny był rektor prof. Janusz Moryś

3-4.10.2011 – posiedzenie Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych połączone z Centralną Inauguracją Roku Akademickiego 2011/2012. W spotkaniu, które się odbyło w Katowicach, uczestniczył prof. J. Moryś

6.10.2011 – inauguracja roku akademickiego w Akademii Pomorskiej w Słupsku. Uczelnię reprezentował rektor J. Moryś

8.10.2011 – uroczysta inauguracja roku akademickiego 2011/2012 w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym

11.10.2011 – prof. J. Moryś wziął udział w inauguracji roku akademickiego w Gdańskim Seminarium Duchownym

21.10.2011 – Rektor GUMed uczestniczył w uroczystości wręczenia dyplomów doktorów habilitowanych oraz promocji doktorskich pracowników Uczelni. Uroczystość odbyła się w sali Dworu Artusa

26.10.2011 – rektor prof. J. Moryś wziął udział w spotkaniu w Ambasadzie Arabii Saudyjskiej w Berlinie. Tematem spotkania było kształcenie studentów arabskich w GUMed (English Division).

mgr Urszula Skatuba

W Klubie Seniora

Z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora Zarząd Klubu Seniora GUMed zorganizował 3 października br. uroczyste spotkanie emerytów naszej Uczelni. Patronat nad uroczystością objął rektor prof. Janusz Moryś. Spotkanie otworzył i słowo wstępne wygłosił prof. Brunon Imieliński, przewodniczący Rady Klubu Seniora. Dr Bolestaw Szołkowski, przewodniczący Zarządu Klubu Seniora przedstawił działalność, osiągnięcia i zamierzenia Klubu. Zachęcił również zebranych do szerokiej i twórczej współpracy.

Wykład pt. *Czy pożegnanie z czterema kółkami jest konieczne* wygłosił prof. Wojciech Bogusławski. Autor wykładu bardzo ciekawie i przystępnie, szeroko prezentując dane statystyczne, wskazał na zależność jakie zachodzą między jakością prowadzenia samochodu a wiekiem kierującego.

Artyści Opery Bałtyckiej i Polskiej Filharmonii Bałtyckiej zaprezentowali znane i lubiane utwory operowe i operetkowe. Wspinała akustyka auli, bogaty repertuar oraz mistrzowskie wykonanie były królewską ucztą artystyczną. Zachwyceni słuchacze nagradzali wykonawców gromkimi brawami.

Po części oficjalnej spotkaliśmy się w kucharach przy kawie i herbacie. Spotkanie przebiegało w ciepłej, radosnej atmosferze. Na naszą uroczystość przybyli przedstawiciele seniorów Uniwersytetu Gdańskiego i Politechniki Gdańskiej. Animatorem i reżyserem tej pięknej, na długo pozostającej w pamięci imprezy jest nasza sympatyczna, energiczna, twórcza i posiadająca talent organizatorski Stanisława Kaźmierczak – przewodnicząca Sekcji Kulturalno-Turystycznej.

Zarząd Klubu Seniora GUMed

Naukowcy z GUmed z ministerialnymi stypendiami

Dr Paweł Wiczling z Zakładu Biofarmacji i Farmakokinetiki, dr Emilia Sitek z Zakładu Pielęgniarstwa Neurologiczno-Psychiatrycznego oraz dr Joanna Zawacka-Pankau, adiunkt w Pracowni Diagnostyki Molekularnej Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-GUmed otrzymali stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców przyznane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W tym roku przyznano 256 stypendiów. Najlepsi będą otrzymywali nawet 3830 zł miesięcznie przez okres do 3 lat. W konkursie na stypendia naukowe dla wybitnych młodych naukowców wpłynęły 793 wnioski. W tegorocznej edycji konkursu przyznano trzykrotnie więcej stypendiów niż w roku ubiegłym.

Dr Joanna Zawacka-Pankau jest absolwentką Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-GUmed.

W 2005 roku obroniła pracę doktorską pt. *Badanie oddziaływań białek supresorowych kancerogenezy, Fhit i p53 z protoporfiryną IX* wykonaną w Katedrze Biotechnologii pod kierunkiem prof. Anny Jadwigi Podhajskiej. Rozprawa dotyczyła mechanizmów prowadzących do eliminacji komórek nowotworowych poddanych terapii fotodynamicznej (PDT – photodynamic therapy) z zastosowaniem fotouczulaczy porfiryńowych. Wspomniana metoda zwalczania zmian nowotworowych, jak i innych schorzeń typu lokalnych zmian skórnych o zróżnicowanej etiologii, pomimo wysokiego uznania na świecie, jest dość rzadko stosowaną alternatywą terapeutyczną w Polsce.

Obszar tematyczny badań prowadzonych obecnie przez Laureatkę dotyczy możliwości aktywacji biologicznej kluczowych białek pro-apoptotycznych (m.in. p53, p73, Fhit) w komórkach nowotworowych przez wybrane chemio- i fotochemioterapeutyki. Projekty badawcze dr Joanny Zawackiej-Pankau są realizowane w ścisłej współpracy z prof. Galiną Selivanową z Instytutu Karolińskiego w Sztokholmie, która jest mentorem oraz byłym opiekunem stażu podoktorskiego stypendystki. Ponadto, prowadzone badania realizowane są z innymi partnerami naukowymi krajowymi i zagranicznymi, m.in. z prof. Alfredą Graczyk z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, jak również z partnerami biznesowymi.

Dr Joanna Zawacka-Pankau jest autorem 14 publikacji o zasięgu międzynarodowym o łącznym współczynniku oddziaływania (IF) 43. Stypendystka jest laureatką dwóch nagród indywidualnych rektora Uniwersytetu Gdańskiego za cykl publikacji (2008, 2010), nagrody Fundacji Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego (rok akademicki 2007/2008) oraz Nagrody Zespołowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za współautorstwo cyklu publikacji dotyczących zastosowania nowoczesnych narzędzi biologii molekularnej w diagnozowaniu i terapii chorób zakaźnych, nowotworowych i metabolicznych (2009). Ponadto, otrzymała w roku 2008 stypendium START Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, które jest dowodem uznania dla dotychczasowych osiągnięć naukowych. Stypendium zostało przedłużone na kolejny rok. Obecnie jest kierownikiem dwóch grantów na badania własne, prowadzi specjalizacyjne prace magisterskie oraz projekty prac doktorskich, z których dwa zostały już obronione w Instytucie Karolińskim.

W nadchodzącym roku akademickim planuje uczestnictwo w projektach badawczych polskich i zagranicznych, w szczególności zaangażowana będzie w projekt mający na celu poszukiwanie nowych związków o działaniu przeciwnowotworowym, realizowany w Instytucie Karolińskim w Sztokholmie. Jednocześnie dr Zawacka-Pankau planuje przedłożyć rozprawę habilitacyjną zatytułowaną *Farmakologiczna aktywacja białek z rodziny p53 jako skuteczna strategia zwalczania komórek nowotworowych*.

Dr Emilia Sitek ma 28 lat, jest absolwentką studiów psychologicznych Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego roku 2006 i studiów podyplomowych psychologii klinicznej.

Jej dorobek naukowy to 26 publikacji w tekście pełnym, w tym 11 prac z listy filadelfijskiej oraz 35 doniesień zjazdowych. Suma punktów *Impact Factor* wynosi ok. 16.

20 maja 2010 roku, na podstawie rozprawy *Neuropsychologiczna ocena samoświadomości objawów w chorobach Huntingtona, Parkinsona i w dystonii szyjnej*, przygotowanej pod kierunkiem prof. Jarosława Sławka, uzyskała z wyróżnieniem tytuł doktora nauk medycznych. Emilia Sitek jest neuropsychologiem zajmującym się pracą naukową w ramach GUmed oraz pracą kliniczną w Oddziale Neurologii Szpitala Specjalistycznego św. Wojciecha w Gdańsku. Dr Sitek naukowo i zawodowo zajmuje się pacjentami z chorobami układu pozapiramidowego (chorobą Parkinsona, zespołami parkinsonizm plus, chorobą Huntingtona i in.) oraz otępieniem czółowo-skroniowym.

Emilia Sitek jest dwukrotną stypendystką Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (START 2010, 2011), laureatką dorocznej nagrody Gdańskiego Towarzystwa Naukowego i Prezydenta Miasta Gdańska dla młodych pracowników nauki w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych za rozprawę doktorską, nagrody Uphagena dla młodych pracowników naukowych w dziedzinie nauk humanistycznych oraz stypendystką MNiSW.

Mimo młodego wieku, dr Sitek jest członkiem dwóch międzynarodowych zespołów naukowych: European Huntington Disease Network – z tej współpracy pochodzi jej rozprawa doktorska oraz zespołu polsko-amerykańskiego zajmującego się badaniami pacjentów z otępieniem czołowo-skroniowym, działającego dzięki współpracy prof. Jarosława Sławka z GUMed z prof. Zbigniewem Wszółkiem z Dpt. of Neurology, Mayo Clinic, Jacksonville, FL, USA.

Dr Paweł Wiczling urodził się 9 sierpnia 1979 r. w Kartuzach. W 1998 roku rozpoczął studia na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej w Gdańsku, które ukończył z wyróżnieniem w 2003 roku.

Jego praca magisterska została uznana za najlepszą pracę magisterską w zakresie chemii wykonaną na Wydziale Farmacji Akademii Medycznej w Gdańsku i otrzymała nagrodę Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego. W 2003 r. został asystentem, a w 2005 r. adiunktem Katedry i Zakładu Biofarmacji i Farmakodynamiki Akademii Medycznej w Gdańsku. W 2004 r. odbył trzymiesięczny staż naukowy na Uniwersytecie Vrije w Brukseli. W styczniu 2005 r. uzyskał stopień doktora nauk farmaceutycznych z wyróżnieniem. W latach 2005-2008 przebywał na stażu podoktorskim na Uniwersytecie w Buffalo w USA. W 2008 roku otrzymał prestiżową Nagrodę Uphagena Prezydenta Miasta Gdańska dla wybitnych młodych naukowców. W latach 2009 i 2010 otrzymał stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w programie START, natomiast w roku 2010 w programie POWROTY. W 2011 r. uzyskał stypendium naukowe dla wybitnych młodych naukowców Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Jest współautorem 27 prac oryginalnych, 1 pracy przeglądowej i dwóch rozdziałów w podręcznikach opublikowanych w wiodących czasopismach z tzw. Listy Filadelfijskiej o profilu analitycznym, chromatograficznym i farmaceutycznym. Jest również współautorem 44 doniesień zjazdowych prezentowanych na konferencjach o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Zainteresowania naukowe dr. Wiczlinga obejmują różne dziedziny: od teoretycznych aspektów retencji w wysoko-sprawnej chromatografii cieczowej do zagadnień związanych z farmakokinetyką i farmakodynamiką leków. Wszystkie one

oparte są o zastosowanie matematycznego modelowania do opisu i usystematyzowania wiedzy na temat leku oraz na temat wpływu leku na dynamikę procesów biologicznych

Nowi doktorzy

Na Wydziale Lekarskim

stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie medycyny uzyskała

dr n. med. Ewa PILARSKA – p.o. kierownika, Klinika Neurologii Rozwojowej Katedry Neurologii GUMed, praca pt. *Znaczenie wybranych czynników ryzyka w udarach niedokrwiniennych mózgu i migrenie u dzieci*, uchwała Rady Wydziału Lekarskiego z dnia 13 października 2011 roku w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny – neurologia dziecięca.

stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie medycyny uzyskały:

1. lek. Małgorzata Joanna POTOCKA-BAKŁAŻEC – słuchacz Kolegium Studiów Doktoranckich, Katedra i Klinika Otolaryngologii GUMed, praca pt. *Poziom ekspresji genów IL-1, TNF- α , OPG a obecność wirusa odry w strzemiączkach chorych na otosklerozę*, promotor – dr hab. Jerzy Ryszard Kuczkowski, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 13 października 2011 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
2. lek. Marta SOBCZYŃSKA – b. młodszy asystent UCK, Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii GUMed, praca pt. *Wybrane elementy opieki nad dzieckiem z asplenią ze szczególnym uwzględnieniem skuteczności profilaktyki przeciwniekcyjnej*, promotor – prof. dr hab. Anna Balcerska, Rada Wydziału Lekarskiego w dniu 13 października 2011 roku nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny.

Na Wydziale Farmaceutycznym

stopień naukowy doktora nauk farmaceutycznych w zakresie analityki farmaceutycznej uzyskała

mgr Ewelina DZIURKOWSKA – asystent Katedry i Zakładu Chemii Analitycznej GUMed, praca pt. *Wpływ leków przeciwdepresyjnych na poziom kortyzolu w ślinie kobiet z depresją*, promotor prof. dr hab. Marek Wesołowski. Rada Wydziału Farmaceutycznego z OML GUMed w dniu 11 października 2011 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych w zakresie analityki farmaceutycznej.

stopień naukowy doktora nauk farmaceutycznych w zakresie farmakologii uzyskał

mgr Robert KOWALSKI – asystent Zakładu Terapii Monitorowanej i Farmakogenetyki Katedry Analityki Klinicznej GUMed, praca pt. *Farmakologiczna modyfikacja reabsorpcji sodu w nefronie – współdziałanie układów purynergicznego i adrenergicznego*, promotor prof. dr hab. Mirosława Szczepańska-Konkel. Rada Wydziału Farmaceutycznego z OML GUMed w dniu 11 października 2011 r. nadała stopień doktora nauk farmaceutycznych w zakresie farmakologii.

Źródłem finansowania badań naukowych stały się fundusze europejskie

Miliony na badania

Badania naukowe są integralną częścią działalności Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. W ostatnich latach istotnym źródłem finansowania badań naukowych stały się różnorodne fundusze europejskie. Wśród projektów realizowanych przez Gdański Uniwersytet Medyczny w latach 2007-2013 znajdują się projekty naukowe finansowane z 7 Programu Ramowego Wspólnoty Europejskiej w Zakresie Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji, Polsko-Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz innych środków pochodzących bezpośrednio z Komisji Europejskiej. Projekty są także częściowo finansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Z powyższych źródeł zespoły badawcze Uczelni pozyskały już ponad 33 mln zł. Dzięki funduszom pochodzącym zarówno ze środków unijnych, jak i polskich, GUMed ma możliwość poszerzania obszarów badań o innowacyjne, niebadane dotąd aspekty.

Wnioski od strony merytorycznej przygotowują naukowcy prowadzący dofinansowywane badania. Od strony administracyjnej i finansowej wnioski przygotowywane są przy pomocy Działu Współpracy z Zagranicą i Programów Międzynarodowych.

Jednym z większych źródeł finansowania jest 7 Program Ramowy, z którego udało się uzyskać finansowanie dla pięciu projektów partnerskich. Są to projekty badawcze, sieci doskonałości oraz projekty wymiany naukowej. Sukces w finansowaniu takich projektów został osiągnięty poprzez współpracę z wieloma jednostkami zagranicznymi oraz ze światowej sławy ekspertami w danych dziedzinach w całej Europie. Każdy z projektów przynosi korzyści nie tylko dla naszej Uczelni, ale także nauce w wymiarze europejskim.

Tytuł projektu: Integrating Genomics, Clinical Research and Care in Hypertension

Akronim: InGenious HyperCare

Kierownik projektu: prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz

Budżet: 876 558 zł (w tym 558 318 zł – 6 Program Ramowy UE, 318 240 zł – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego)

Program: 6 Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej w Zakresie Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji

Okres finansowania: 2008-2011

Celem projektu jest integracja wiedzy i doświadczenia dotyczącego mechanizmów kontroli ciśnienia tętniczego oraz rozwoju nadciśnienia tętniczego poprzez wielośrodkowe badania łączące patofizjologię, genomikę, genetykę oraz proteomikę z zakresu tej choroby oraz jej powikłań, ze szczególnym uwzględnieniem powikłań naczyniowo-mózgowych. Osiągnięcie celu zgodnie z założeniami projektu będzie możliwe poprzez współpracę naukową 31 ośrodków w Europie oraz tworzenie tzw. Ośrodków Doskonałości (Excellence Centers) ukierunkowanych na kompleksowe podejście do nadciśnienia tętniczego.

Tytuł projektu: European Network for Genetic-Epidemiological Studies: building a method to dissect complex genetic traits, using essential hypertension as a disease model

Akronim: HYPERGENES

Kierownik projektu: prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz

Budżet: 353 148 zł (w tym 277 432 zł – 7 Program Ramowy UE, 75 716 zł – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego)

Program: 7 Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej w Zakresie Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji

Okres finansowania: 2007-2011

Jego głównym celem jest ocena interakcji czynników genetycznych i środowiskowych w etiopatogenezie pierwotnego nadciśnienia tętniczego oraz jego powikłań narządowych przy użyciu danych zebranych w ramach europejskich badań kohortowych. Przy wykorzystaniu tradycyjnych oraz innowacyjnych metod analitycznych grupa naukowców pracuje nad stworzeniem nowoczesnej metody oceny ryzyka zachorowań na choroby sercowo-naczyniowe. Spodziewanym rezultatem ma być utworzenie zindywidualizowanych metod diagnostycznych oraz terapeutycznych u chorych z nadciśnieniem tętniczym.

Nowa metoda przyniesie korzyści dla pacjentów z nadciśnieniem tętniczym w całej Europie. Gdański Uniwersytet Medyczny poprzez swój wkład będzie miał znamienny udział w wynikach badań, których zamierzeniem jest poprawa diagnostyki i leczenia nadciśnienia tętniczego oraz jego powikłań.

Tytuł projektu: Patient Centric Approach for an Integrated, Adaptive, Context Aware Remote Diagnosis and Management of Cardiovascular Diseases

Akronim: BRAVEHEALTH

Kierownik projektu: prof. dr hab. Andrzej Rynkiewicz

Budżet: 911 360 zł (w tym 640 960 zł – 7 Program Ramowy UE, 270 400 zł – Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego)

Program: 7 Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej w Zakresie Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji

Okres finansowania: 2010-2014

Głównym celem projektu jest stworzenie rozwiązania technologiczno-informatycznego poprawiającego opiekę i monitoring pacjentów z chorobami sercowo-naczyniowymi. Projekt BRAVEHEALTH proponuje skupioną na pacjencie wizję postępowania i leczenia chorób układu sercowo-naczyniowego, zapewniając osobom z podwyższonym ryzykiem sercowo-naczyniowym zintegrowany i ciągły monitoring w czasie rzeczywistym pod kątem niepożądanych okoliczności. Rozwiązanie składa się z trzech podsystemów: osobistego urządzenia monitorującego parametry krytyczne dla pacjenta, integrowanego z osobistym urządzeniem zdalnego systemu zarządzania, będącego interfejsem pomiędzy lekarzem a pacjentem oraz nadrzędnego systemu zbierania danych pobieranych od pacjentów poprzez osobisty moduł.

Poprzez realizację projektu nastąpi poprawa jakości opieki nad pacjentami z chorobami sercowo-naczyniowymi, stworzenie zaawansowanych technologicznie urządzeń umożliwiających monitoring w czasie rzeczywistym i działanie algorytmów predykcyjnych stosowanych w ocenie ryzyka sercowo-naczyniowego.

Tytuł projektu: Europejska Sieć Badań nad Nowotworami u Dzieci i Młodzieży – Badania Kliniczne dotyczące Bardzo Rzadkich Nowotworów

Akronim: ENCCA

Kierownik projektu: dr hab. Piotr Czauderna

Budżet: 561 662 zł

Program: 7 Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej w Zakresie Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji
Okres finansowania: 2011-2014

Sieć zamierza wypracować długoterminową zintegrowaną infrastrukturę kliniczną pozwalającą na europejską integrację badań klinicznych i translacyjnych. Ułatwi to prowadzenie badań naukowych inicjowanych przez naukowców w celu poprawy wyników leczenia i jakości życia dzieci i młodzieży z nowotworami. Powinno to również doprowadzić do wprowadzenia i rozpowszechnienia terapii opartych na biologii nowotworów, jak i do poprawy dostępu dzieci z całej Europy do innowacyjnych metod leczenia, jak i standardu opieki medycznej w tym zakresie.

Przewidywanym rezultatem, a zarazem głównym osiągnięciem projektu, będzie wprowadzenie i rozpowszechnienie terapii opartych na biologii nowotworów, poprawa dostępu dzieci z całej Europy do innowacyjnych metod leczenia, jak i standardu opieki medycznej w tym zakresie. W odniesieniu do kierowanych przez GUMed działań celem pozostaje opracowanie nowej klasyfikacji diagnostycznej zmierzającej do stratyfikacji pacjentów z wątrobiakiem zarodkowym (*hepatoblastoma*) w celu indywidualizacji ich terapii oraz opracowanie nowego protokołu leczniczego dla hepatoblastoma z odpowiednią platformą komunikacji elektronicznej.

Projekt ENCCA przyczyni się do rozszerzenia wiedzy z zakresu rzadkich złośliwych nowotworów wątroby występujących u dzieci, co powinno doprowadzić do ujednolicenia standardów prowadzenia badań klinicznych w dziedzinie rzadkich guzów nowotworowych oraz stworzenia nowych rozwiązań, które będą użyteczne dla innych grup leczenia nowotworów rzadkich.

Tytuł projektu: Physiopathology of decompression: risk factors for the formation of intravascular bubbles during decompression

Akronim: PHYPODE

Kierownik projektu: dr Jacek Kot

Budżet: 870 100 zł

Program: 7 Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej w Zakresie Badań, Rozwoju Technologicznego i Demonstracji
Okres finansowania: 2011-2014

Głównym celem projektu jest opracowanie, przygotowanie i wdrożenie systemu szkolenia i prowadzenia prac badawczych w zakresie fizjopatologii procesu dekompresji nurków. Najważniejsze działania dotyczą wymiany doświadczeń naukowych i dotychczasowych osiągnięć w zakresie prac badawczych w zakresie fizjopatologii nurkowania pomiędzy partnerami programu (uczelniami wyższymi, placówkami naukowymi oraz przedsiębiorstwami komercyjnymi), wspierania wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy ośrodkami naukowymi i przedsiębiorstwami oraz rozszerzenia możliwości pracy badawczej dla młodych naukowców zajmujących się badaniem zjawisk związanych z dekompresją nurków.

W ramach projektu przeprowadzone zostaną badania naukowe dotyczące najważniejszych i ciągle jeszcze nie do końca wyjaśnionych zagadnień dotyczących dekompresji, w tym częstości występowania pęcherzyków gazowych po głębokich i długich nurkowaniach u nurków rekreacyjnych, czynników ryzyka powstania takich pęcherzyków, wpływu przetrwałego otworu międzyprzedsionkowego (PFO) na rozwój choroby dekompresyjnej (DCS) i roli śródbłonna naczyń w tym procesie, możliwości prekondycjonowania nurków do trudnych warunków nurkowania, ciągłego monitorowania parametrów fizjologicznych w rzeczywistych nurkowaniach oraz stresu oksydacyjnego związanego z oddychaniem wysokimi ciśnieniami cząstkowymi tlenu także w trakcie leczenia DCS.

Realizacja projektu pozwoli na skuteczniejsze zapobieganie oraz leczenie choroby dekompresyjnej. Ponadto zostaną opracowane i przeprowadzone warsztaty szkoleniowe dla naukowców dotyczące prowadzenia prac badawczych w wyżej wymienionych dziedzinach wraz z przedstawieniem dotychczas osiągniętych wyników badań.

Najważniejszym celem jest stworzenie międzynarodowej sieci ośrodków prowadzących szkolenia i badania w tym zakresie (Belgia, Chorwacja, Egipt, Francja, Polska, RPA, Szwecja i Włochy). Pozwoli to naukowcom uczestniczącym w tym przedsięwzięciu zapoznać się z różnymi warsztatami naukowymi i klinicznymi oraz wymianę poglądów podczas planowanych warsztatów i staży, które organizowane będą we wszystkich centrach działających w projekcie.

Tytuł projektu: Integrated measurement of arterial function and sympathetic nervous system activity: development, validation and application of a new method

Akronim: TEAM

Kierownik projektu: prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz

Budżet: 1 695 000 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
Okres finansowania: 2009-2013

Głównym celem projektu jest opracowanie nowych metod kompleksowej oceny aktywności układu współczulnego i funkcji dużych naczyń. Stworzone podczas realizacji projektu oprogramowanie będzie wykorzystywane u chorych z nadciśnieniem tętniczym, udarem mózgu oraz zespołem bezdechu śródsewnego. W realizację projektu zaangażowani są zarówno lekarze klinicyści, jak i przedstawiciele nauk podstawowych, w tym biolodzy molekularni i inżynierowie zajmujący się modelowaniem przepływów. Projekt jest realizowany we współpracy z zespołami prof. Stephane Laurent (INSERM Paryż, Francja) i prof. Virenda K. Somersa (Mayo Clinic, Rochester, USA), którzy reprezentują wiodące ośrodki zajmujące się badaniami nad chorobami układu krążenia. Przewidywanym rezultatem realizacji projektu jest poznanie nowych mechanizmów odpowiedzialnych za rozwój nadciśnienia tętniczego i jego powikłań.

W ramach projektu GUMed zakupił sprzęt laboratoryjny za ok. 300 tys. zł (m.in. System ARTLAB) oraz zatrudnił sześciu młodych badaczy do jego realizacji.

Tytuł projektu: Diagnostic markers for investigation of formation and progression of atherosclerotic plaques

Akronim: TEAM

Kierownik projektu: prof. dr hab. Leszek Kalinowski

Budżet: 1 637 000 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
Okres finansowania: 2011-2015

Celem niniejszego projektu będzie poszukiwanie i charakterystyka markerów molekularnych i biochemicznych związanych z rozwojem miażdżycy z zastosowaniem najnowszych metod obrazowania molekularnego *in vitro*, jak i *in vivo* w zwierzęcym modelu miażdżycy. Tematyka projektu związana jest z bardzo aktualnym i narastającym problemem jakim jest miażdżycy i związane z nią powikłania. Autor projektu proponuje nowatorskie podejście, dzięki któremu być może uda się zidentyfikować markery molekularne specyficzne dla poszczególnych faz powstawania i progresji zmian miażdżycowych. Rezultaty uzyskane w wyniku realizacji projektu będą mogły zo-

stać szeroko wykorzystane w diagnostyce wczesnych etapów miażdżycy i monitorowaniu postępów farmakoterapii. Realizacja niniejszego projektu przyczyni się do rozwoju Uczelni poprzez nawiązanie i zacieśnienie współpracy z renomowanymi zagranicznymi ośrodkami naukowymi, umożliwi zatrzymanie w Gdańskim Uniwersytecie Medycznym młodych naukowców oferując im atrakcyjne miejsca pracy.

Tytuł projektu: Nowe biomarkery oceny ryzyka powikłań sercowo-naczyniowych u chorych z nadciśnieniem tętniczym w Europie

Akronim: CARE NORTH

Kierownik projektu: prof. dr hab. Krzysztof Narkiewicz

Budżet: 3 879 762 zł

Program: Polsko-Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG

Okres finansowania: 2010-2011

Jest to międzynarodowy program w oparciu o współpracę między ośrodkiem polskim (GUMed), szwedzkimi (Uniwerytet Lunds i w Goeteborgu) oraz norweskim (Ullevål University), którego celem jest dalsze poznanie patofizjologii oraz optymalizacja leczenia nadciśnienia tętniczego i jego powikłań poprzez identyfikację oraz analizę nowych genetycznych biomarkerów w prospektywnych badaniach dużych populacji. Efektem projektu, oprócz stworzenia nowych protokołów leczenia nadciśnienia tętniczego uwzględniających indywidualizację terapii, jest wygenerowanie bazy naukowej dobrze scharakteryzowanej grupy pacjentów podlegających ciągłej obserwacji medycznej. Jest to potężne narzędzie naukowe umożliwiające dalsze badania w zakresie chorób sercowo-naczyniowych oraz rozwój współpracy naukowej między ośrodkami polskimi i zagranicznymi, które w sposób niekwestionowany zwiększy atrakcyjność naukową naszego Ośrodka.

Projekt ma doprowadzić do poprawy diagnostyki poprzez identyfikację markerów białkowych i genetycznych rozwoju powikłań u pacjentów z nadciśnieniem tętniczym i innymi chorobami układu sercowo-naczyniowego. Niekwestionowaną korzyścią dla GUMed jest nawiązanie stałej współpracy z ośrodkami naukowymi z krajów skandynawskich.

Tytuł projektu: Pomorski Pilotażowy Program Badan Przesiewowych Raka Płuca

Akronim: RAK PŁUCA

Kierownik projektu: prof. dr hab. Witold Rzyman

Budżet: 4 249 392 zł

Program: Polsko-Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG

Okres finansowania: 2008-2011

Głównym celem projektu jest wykrycie raka płuca w możliwie wczesnym stadium zaawansowania umożliwiającym podjęcie radykalnego leczenia. W ramach jego realizacji zostaną przeprowadzone badania 8 000 osób z grupy ryzyka zachorowania na raka płuca w województwie pomorskim. Zostanie także przeprowadzonych 15 200 badań tomografii komputerowej o niskiej dawce promieniowania w celu wykrycia choroby oraz w celu przeszkolenia 1 520 osób personelu medycznego. Personel zostanie przeszkolony także z zakresu profilaktyki, wykrywania oraz leczenia raka płuca. Planuje się wykrycie 240 przypadków raka płuca we wczesnym stadium zaawansowania, kwalifikującym się do leczenia radykalnego. Projekt ma za zadanie podnieść wzrost świadomości na temat raka płuca wśród mieszkańców województwa pomorskiego.

Tytuł projektu: Optymalizacja leczenia przepuklin brzusznych za pomocą implantów syntetycznych

Akronim: HAL 2010

Kierownik projektu: dr Maciej Śmietański, dr inż. Anna Tomaszewska

Budżet: 2 965 045 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Okres finansowania: 2009-2012

Projekt prowadzony jest przez Gdański Uniwersytet Medyczny w partnerstwie z Politechniką Gdańską. Jego głównym celem jest stworzenie aplikacji informatycznej wspomagającej chirurga-operatora przepukliny. Ma ona pomóc dobrać odpowiedni typ implantu dla pacjenta z przepukliną. Projekt składa się z trzech etapów. Pierwszym etapem badań jest biomechanika jamy brzusznej, ze szczególnym uwzględnieniem jej dynamicznych własności i zaburzeń będących wynikiem powstania ubytku mięśniowo-powięziowego czy tworzącej się przepukliny. Drugim etapem są badania nad własnościami mechanicznymi materiałów syntetycznych i biologicznych używanych jako implanty wewnątrzbrzuszne oraz właściwości poszczególnych typów urządzeń mocujących. Oba etapy mają doprowadzić do opracowania na podstawie wyników badań programów komputerowych, wspomagających chirurga operującego przepukliny. Stworzona aplikacja będzie produktem gotowym do wdrożenia na zasadach rynkowych.

Tytuł projektu: Krajowe Centrum Diagnostyki i Leczenia Hipercholesterolemii Rodzinnej

Akronim: HIPERCHOLESTEROLEMIA

Kierownik projektu: prof. dr hab. Andrzej Rynkiewicz

Budżet: 5 517 170 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Okres finansowania: 2010-2013

Projekt prowadzi do poprawy warunków zdrowotnych społeczeństwa poprzez opracowanie efektywnego krajowego modelu diagnostyki i leczenia hipercholesterolemii rodzinnej. W jego ramach została utworzona Poradnia Hipercholesterolemii Rodzinnej, w której odbywa się wdrożenie ogólnopolskiego systemu diagnostyki i terapii hipercholesterolemii rodzinnej (FH) poprzez rekrutację pacjentów, diagnostykę molekularną FH oraz cyfrową archiwizację danych medycznych. Doprowadzi to do opracowania modelu diagnostyki, leczenia oraz poradnictwa genetycznego dla rodzin dotkniętych FH. Rezultatem realizacji projektu będzie sprawnie funkcjonujące krajowe centrum diagnostyki i leczenia FH w oparciu o nowoczesne metody diagnostyczne, z uwzględnieniem technik telemedycznych dostosowane do lokalnych warunków służby zdrowia. Projekt doprowadzi do zwiększenia skuteczności diagnostyki i prewencji przedwczesnego zgonu z przyczyn sercowo-naczyniowych wśród pacjentów z FH.

Tytuł projektu: Śródbłonek naczyniowy w chorobach cywilizacyjnych: od badań poznawczych do oferty innowacyjnego leku o działaniu śródbłonkowym

Akronim: ŚRÓDBŁONEK

Kierownik projektu: dr hab. Ewa Słomińska

Budżet: 2 380 000 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Okres finansowania: 2010-2015

Gdański Uniwersytet Medyczny występuje w projekcie jako partner konsorcjum złożonego z jedenastu największych ośrodków w Polsce. Koordynatorem jest Uniwersytet Jagielloński. Badaniami będzie zajmowało się 27 zespołów złożonych

z chemików, biochemików, biologów molekularnych, fizjologów, farmakologów, farmaceutów, fizyków, biofizyków, immunologów, technologów żywienia oraz lekarzy, tworzących spójny, interdyscyplinarny program badawczo-rozwojowy. Ważnym kierunkiem poszukiwań skuteczności terapeutycznej związków o działaniu śródbłonkowym będzie badanie ich własności hamujących przerzutowość nowotworową, chroniących przed skutkami promieniowania jonizującego. Otwarcie realizowanego projektu w kierunku dalszych badań nad rozwojem leków śródbłonkowych i badanie ich działania śródbłonkowego u ludzi z wykorzystaniem opracowanych nieinwazyjnych technik oceny czynności śródbłonka.

Tytuł projektu: Opracowanie molekularnych testów wspomagających wykrywanie wczesnego raka płuca

Akronim: MOLTEST 2013

Kierownik projektu: prof. dr hab. Witold Rzyman

Budżet: 6 616 337 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Okres finansowania: 2010-2013

Głównym celem projektu jest opracowanie molekularnych testów wspomagających wykrywanie wczesnego raka płuca. Poprzez przeprowadzenie szeregu badań molekularnych badacze stworzą profil identyfikujący grupę wysokiego ryzyka zachorowania na raka płuca. Na bazie istniejących zasobów stałych i kadrowych zostanie utworzone nowoczesne laboratorium molekularne z wyspecjalizowaną, wielodyscyplinarną kadrą młodych klinicystów, którzy będą wykorzystywać opracowane testy w codziennej praktyce lekarskiej. Gdański Uniwersytet Medyczny planuje opatentować wyniki przeprowadzonych badań.

Tytuł projektu: Rola tetraspaniny CD151 w migracji i inwazji komórek raka prostaty – implikacje dla prognozowania guzów

Akronim: HOMING PLUS SĄDEJ

Kierownik projektu: dr Rafał Sądej

Budżet: 299 200 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka HOMING PLUS

Okres finansowania: maj 2011 – kwiecień 2013

Proponowany projekt służy określeniu znaczenia tworzenia kompleksu tetraspaniny CD151 w inwazji i metastazie raka gruczołu krokowego. Ocenia się, że obecnie jest to najczęstszy nowotwór występujący u mężczyzn. Co roku na świecie diagnozowanych jest ponad 600 000 nowych przypadków tej choroby. Jest to również trzeci nowotwór powodujący śmierć u mężczyzn.

Pomimo dużego postępu w diagnostyce tego nowotworu, związanego z wprowadzeniem testu oceniającego poziom antygenu PSA (prostate specific antygen), umiera większość pacjentów, u których pojawiają się przerzuty. Nadal istnieje więc zapotrzebowanie na markery rozróżniające guzy niezłośliwe od tych, które przejdą w fazę przerzutowania. Planowane w projekcie badania mają umożliwić wczesne rozróżnianie guzów oraz szybszą i dokładniejszą diagnostykę raka prostaty.

Tytuł projektu: System ustnego dostarczania szczepionki opartej na zarodnikach bakterii *Bacillus subtilis*

Akronim: HOMING PLUS HINC

Kierownik projektu: dr Krzysztof Hinc

Budżet: 318 000 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka HOMING PLUS

Okres finansowania: lipiec 2011 – czerwiec 2013

Celem projektu jest opracowanie i skonstruowanie systemu wektorów i szczepów *Bacillus subtilis* umożliwiających wydajne i wygodne wykorzystanie przetrwalników jako nośników antygenów białkowych zdolnych do pobudzania specyficznej odpowiedzi odpornościowej przez ich doustne podanie zwierzętom bądź ludziom. Badania mają doprowadzić do powstania skutecznej szczepionki przeciwko patogenowi człowieka *Helicobacter pylori*.

Ze względu na coraz większą liczbę zakażeń bakteriami odpornymi na antybiotyki powstała potrzeba stworzenia skutecznej obrony przed zakażeniami tą bakterią. W trakcie realizacji projektu ma powstać szczepionka przeciwko zakażeniom *H. pylori* o działaniu terapeutycznym i profilaktycznym, zapobiegającym kolonizacji żołądka przez patogen. Dodatkowo opracowane wektory wraz z odpowiednimi szczepami *B. subtilis* umożliwią w przyszłości wygodne klonowanie innych białek, stanowiących antygen przez przyszłych użytkowników opisanego systemu.

POMOST

Bezpośrednim celem Programu POMOST jest pomoc kobietom w ciąży, które nie mogą brać udziału w rozpoczętych badaniach ze względu na niebezpieczeństwo dla płodu.

POMOST 1

Tytuł projektu: Badanie wzajemnych modyfikacji metabolizmu energetycznego, funkcji i przeżywalności cholinergicznym komórek neuronalnych i mikroglejowych w warunkach cytotoksycznych

Kierownik projektu: Joanna Klimaszewska-Łata

Budżet: 11 997 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, POMOST – wsparcie dla kobiet w ciąży

Okres finansowania: maj 2011 – luty 2012

POMOST 2

Tytuł projektu: Endogenne związki przeciwdrobnoustrojowe w moczu, ich identyfikacja i toksyczność oraz poziom występowania w zależności od czynników środowiskowych

Kierownik projektu: dr inż. Grażyna Gałęzowska

Budżet: 10 850 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, POMOST – wsparcie dla kobiet w ciąży

Okres finansowania: luty-październik 2011

POMOST 3

Tytuł projektu: Badanie mechanizmu niewydolności śródbłonka wywołanej hiperhomocysteinemią u ludzi

Kierownik projektu: Magdalena Leszczyńska-Wiloch

Budżet: 11 880 zł

Program: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, POMOST – wsparcie dla kobiet w ciąży

Okres finansowania: czerwiec 2011 – styczeń 2012

opracowała Marta Spychała,
Dział Współpracy z Zagranicą i Programów Międzynarodowych
na podstawie dokumentów projektowych

Humanizm w medycynie – o etyce wśród lekarzy

Czy nowoczesna medycyna znajduje w sobie miejsce na refleksję etyczną? Etyka lekarska jest już reliktem przeszłości czy koniecznym i wręcz niezbędnym aspektem wiedzy i umiejętności każdego lekarza? A może współczesna medycyna jest już daleka od tego typu rozważań? Lekarze z pomorskiego oddziału Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich, Towarzystwa Internistów Polskich oraz Polskiego Towarzystwa Lekarskiego organizując Gdańskie Spotkania z Etyką Lekarską wskazują na to jak wiele jest dylematów etycznych w dzisiejszej medycynie i jak ogromna potrzeba dyskusji o nich.

18 października br. w uroczystość św. Łukasza, patrona służby zdrowia w ramach piątych już Spotkań z Etyką Lekarską odbyła się konferencja pt. *Humanizm w medycynie*. Konferencję poprowadzili prof. Grażyna Świątecka – przewodnicząca oddziału pomorskiego Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich oraz prof. Zbigniew Zdrojewski – przewodniczący oddziału pomorskiego Towarzystwa Internistów Polskich.

Audytorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza w Atheneum Gedanense Novum licznie wypełnili lekarze i studenci Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Patronat nad konferencją objęli ks. abp Sławoj Leszek Głódź, metropolita gdański oraz prof. Janusz Moryś, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Wykłady poprzedziła msza św. w intencji wszystkich pracowników służby zdrowia sprawowana pod przewodnictwem ks. abp. Tadeusza Gocłowskiego w kościele akademickim pw. Matki Boskiej Częstochowskiej. Ksiądz arcybiskup z okazji jubileuszu 80 urodzin otrzymał od całej społeczności lekarskiej gratulacje i życzenia zdrowia oraz wszelkiej pomyślności na dalsze długie lata życia. Mszę św. uświetnił swoim śpiewem Polski Chór Kameralny – Schola Cantorum Gedanensis pod batutą światowej sławy dyrygenta Jana Łukaszewskiego.

Konferencję poprzedziła również uroczystość wręczenia najwyższych odznaczeń Polskiego Towarzystwa Lekarskiego *Medicus Nobilis* prof. Mariuszowi Żydowo oraz dr. Romualdowi Pruszyńskiemu. Z kolei prof. Roman Nowicki został uhonorowany tytułem *Zasłużonego dla Polskiego Towarzystwa Lekarskiego za ochranianie wartości najwyższej jaką jest życie ludzkie*. Odznaczenia wręczył dr Adam Czarnecki, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, który wygłosił również laudację na cześć dr. Romualda Pruszyńskiego. Laudację na cześć prof. Mariusza Żydowo wygłosił prof. Janusz Siebert, dziekan Wydziału Lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Część naukową konferencji rozpoczął ks. dr teologii Grzegorz Rafiński z Gdańskiego Seminarium Duchownego wykładem zatytułowanym *Mistyka ciała*. Drugi wykład pod zachęcającym tytułem *Fascynujące ciało ludzkie* wygłosił prof. Marek Grzybiak z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Konferencję zakończył ks. dr psychologii Grzegorz Kudlak z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie wykładem: *Ciało ludzkie in statu nascendi – o żałobie nienarodzonych nadziei*. Ten ostatni wykład wzbudził wśród przybyłych studentów szczególne zainteresowanie. Ks. Kudlak ukazał niezwykle ważny temat żałoby po stracie nienarodzonego dziecka. Poruszył psychologiczne i etyczne aspekty przedwczesnego zakończenia ciąży zarówno dla rodziców, jak i dla samego lekarza.

Wszystkich zainteresowanych bliższymi informacjami na temat konferencji zapraszamy na stronę internetową pomorskiego oddziału Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich, gdzie znajdują się materiały z konferencji, a także informacje o innych wydarzeniach organizowanych przez Stowarzyszenie – www.kslp.diecezja.gda.pl

Ewa Androsz,
studentka VI roku, kierunek lekarski
fot. Wojciech Pączek

**Laudacja wygłoszona na spotkaniu w Gdańsku
w dniu 18.10.2011 r. z okazji nadania tytułu *Medicus
Nobilis* prof. Mariuszowi Żydowo**

Prof. Mariusz Żydowo był studentem pierwszego powojennego rocznika studiów lekarskich w latach 1945-1950 Akademii Lekarskiej w Gdańsku z indeksem nr 1. Był też jednym z pierwszych członków Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Gdańsku, którego założycielem i przewodniczącym zarządu był już w 1945 roku Jego Mistrz – profesor Włodzimierz Mozołowski. To pod Jego kierownictwem pracował w Katedrze Chemii Fizjologicznej na stanowisku asystenta i adiunkta w latach 1948-57. Po odejściu Włodzimierza Mozołowskiego na emeryturę, w latach 1975-1995 prof. Żydowo kierował Katedrą i Zakładem Biochemii, prowadząc ją do kolejnych sukcesów.

Po przemianach zapoczątkowanych w sierpniu 1980 roku prof. Mariusz Żydowo był pierwszym rektorem AMG wybranym demokratycznie. Funkcji tej nie sprawował długo. Nie spełniał bowiem oczekiwań władz stanu wojennego – pułkownicy stanu wojennego odwołali go. W okresie pełnienia urzędu rektora wykazał się wielką osobowością, występując w obronie represjonowanych pracowników i studentów naszej Uczelni. Wielki autorytet Profesora spowodował, że nikt z pracowników naukowych nie przyjął po Nim funkcji rektora AMG. Generał Jaruzelski skierował na to stanowisko profesora w randze generała – Wiesława Łasińskiego.

Oprócz intensywniej działalności badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej prof. Żydowo angażował się w pracę wielu komitetów oraz redakcji czasopism naukowych. Jest aktywnym członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, wchodzi w skład Komitetu Redakcyjnego czasopisma *Acta Biochimica Polonica*. Znaczące osiągnięcia naukowe i dydaktyczne pozwoliły Mu na nawiązywanie współpracy naukowej z wieloma zagranicznymi uniwersytetami, a sam Profesor był wielokrotnie zapraszany do wygłaszania referatów w przodujących uczelniach europejskich. Tam znakomicie reprezentował gdańską biochemię.

W 1998 roku został laureatem prestiżowej Nagrody Naukowej Miasta Gdańska imienia Jana Heweliusza. W 1992 roku otrzymał godność Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Gdańska *Alma Mater* nadała Mu w 1995 roku godność doktora *honoris causa*.

Na szczególną uwagę zasługuje zaangażowanie się Profesora w projektowanie i budowę Zakładów Teoretycznych AMG – poświęcił temu 19 lat wyjątkowej pracy.

Działalność Profesora nie ograniczała się jedynie do gdańskiego środowiska naukowego. Aktywnie działa w Komitecie Nauki przy Prezydium PAN, pełniąc w kolejnych kadencjach funkcję przewodniczącego Komitetu Etyki w Nauce. Jego działalność w tym Komitecie jest nader wysoko ceniona w nauce polskiej. Tematyka spotkań jest publikowana w czasopiśmie *Nauka*. Co więcej, prof. Żydowo opracował znakomite wydawnictwo pt. *Wybrane problemy etyczne wynikające z rozwoju nauki*.

Prof. Mariusz Żydowo jest człowiekiem prawym, niezwykle skromnym i pracowitym, o dużej kulturze osobistej. Nawet w najtrudniejszym okresie pozostał zawsze Wielką Osobowością z niezwykłą godnością w sprawowaniu wszystkich funkcji. Uważamy, że w pełni zasługuje na przyznanie mu tytułu *Medicus Nobilis*.

dr med. Romuald Pruszyński,
członek pomorskiego i głównego Zarządu
Polskiego Towarzystwa Lekarskiego

**Laudacja wygłoszona na spotkaniu w Gdańsku
w dniu 18.10.2011 r. z okazji nadania tytułu *Medicus
Nobilis* dr. med. Romualdowi Pruszyńskiemu**

Jako przedstawicielowi Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, przypadł mi w udziale zaszczyt wręczenia w Państwa obecności dyplomu nadającego tytuł *Medicus Nobilis* dr. med. Romualdowi Pruszyńskiemu. Ten zaszczytny tytuł Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Lekarskiego przyznaje lekarzom, którzy przez pięćdziesiąt lat działali w swoim zawodzie, ale poza pracą zawodową, wykazali się aktywnością społeczną dla środowiska lekarskiego i miejscowej społeczności. Postać dr. Pruszyńskiego znana jest nie tylko na Pomorzu, gdzie pracuje i działa od 50 lat, ale również w całym środowisku lekarskim w Polsce – poprzez Jego publikacje i wystąpienia. Jako absolwent Akademii Medycznej w Gdańsku wykazywał olbrzymie zainteresowanie pracą kliniczną. Zdobywał specjalizacje lekarskie i tytuł doktora nauk medycznych. Ale praca zawodowa mu nie wystarczała. Sam, jako były zesłaniec, pomagał środowisku Sybiraków. Przez wiele lat pracując w kolejowej służbie zdrowia dbał o zdrowie tej grupy zawodowej, zyskując ich wdzięczność i uznanie. Od wielu lat jest organizatorem działalności naukowej w Oddziale Gdańskim Polskiego Towarzystwa Lekarskiego. Dla tej działalności potrafił pozyskać i zintegrować wiele instytucji lekar-

skich, w tym żywą współpracę z Akademią Medyczną, a obecnie Gdańskim Uniwersytetem Medycznym oraz innymi Towarzystwami Lekarskimi. Organizowane przez Niego konferencje naukowe są zawsze na wysokim poziomie naukowym i skupiają duże grono słuchaczy. Dzięki Jego aktywnej działalności Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Lekarskiego jest stawiany za przykład w całym naszym Towarzystwie. W osobie dr. Pruszyńskiego wielkiego orędownika znalazły gdańskie hospicja i ośrodki społeczne zajmujące się ludźmi starymi i chorymi, gdzie działał bezinteresownie i z dużym poświęceniem. Symboliczny jest tytuł dzisiejszej konferencji, na której dr Pruszyński otrzymuje zaszczytny tytuł, a mianowicie *Humanizm w Medycynie*, którego On jest żywym symbolem. Znając skromność dr. Pruszyńskiego na pewno oponowałby przeciwko wygłaszanym tu opiniom, uważając, że to wszystko jest Jego obowiązkiem i że to jest jego sposób na życie – ale właśnie takie życie zasługuje na wyróżnienie. Dlatego nie nazwałbym mojego wystąpienia laudacją, a raczej nobilitacją, na co z pewnością zasługuje. Wraz z tym pięknym dyplomem nadającym tytuł *Medicus Nobilis* przekazujemy pierścień srebrny z symbolem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, który symbolizuje trwałą więź z naszym Towarzystwem. W imieniu wszystkich naszych członków mam zaszczyt wręczyć te insygnia, wraz z życzeniami zdrowia i długich lat życia.

dr med. Adam Czarnecki

ks. dr teologii Grzegorz Rafiński

Mistyka ciała

W tytule niniejszego komunikatu zawiera się założenie, że ciało jest rzeczywistością, której nie da się zdefiniować tylko za pomocą parametrów czasu i przestrzeni. Zakładamy, że istnieje jeszcze jeden tajemniczy parametr, w którym zanurzona jest postrzegana przez nasze zmysły czasoprzestrzeń: to Bóg, o którym św. Paweł pisze, że *w Nim żyjemy, poruszamy się i jesteśmy* (Dz 17, 28). Grecki termin *mystikos* zawiera ten sam pierś, co czasownik *myo*, oznaczający: zamykam, zamykam oczy – dodajmy: w celu otwarcia się na Ducha Świętego, który stwarza w człowieku tajemnicze możliwości poznawcze poprzez dar quasi-zmysłu, zwanego w Biblii duchem, *pneuma*.

Źródłem będzie dla nas *Nowy Testament*, stanowiący część *Biblii*, a w nim – trzynastcie listów przypisywanych Pawłowi z Tarsu. To właśnie św. Paweł jest najbardziej ze wszystkich autorów Nowego Testamentu zainteresowany problematyką ciała (gr. *sarx*, *soma*).

Punktem wyjścia (tezą) komunikatu jest spostrzeżenie, że biblijna koncepcja ciała nie jest wynikiem intelektualnych dociekań, filozofią powstałą przy biurku, a jest odpowiedzią na wydarzenia-znaki, których animatorem jest Bóg. Działania Boga umiejscawiają rzeczywistość ciała na styku sfery immanentnej człowieka i sfery transcendentnej. Jakie to wydarzenia-znaki? Przede wszystkim zmartwychwstanie Chrystusa, które rzuca nowe światło na naturę ciała. Chrystus zmartwychwstał ukazuje się w ciele: realnym (apostoł dotyka ran Jezusa; zob. J 20, 27), ale przemienionym (Zmartwychwstał Jezus wszedł do wnętrza wiecznika *mimo drzwi zamkniętych*; J 20, 26). Dodajmy do tego inne wydarzenia-znaki: porwanie do nieba (z ciałem) proroka Eliasza (2 Krl 2, 11-13) i wniebowzięcie (z ciałem) Marii czy spotkanie Szawła z Jezusem zmartwychwstałym na drodze do Damaszku (Dz 9, 1-10).

Idąc za św. Pawłem, nie będziemy chcieli zrozumieć istoty tego typu wydarzeń-znaków, które umiejscawiają ciało na sty-

ku sfery immanentnej i transcendentnej (wszak Pawła nie interesuje fenomenologia tego, co przeżył pod Damazkiem). Skupimy się na konsekwencjach praktycznych tych dzieł Boga. Św. Paweł pisze o ciele nie z pozycji mędrca, który chce podać integralną koncepcję ciała, ale pisze o nim w trakcie doraźnych odpowiedzi na problemy, jakie powstawały w konkretnych wspólnotach chrześcijańskich. Rozpocznijmy od listu do Rzymian, gdyż jest to najważniejszy list św. Pawła, określany czasem jako konstytucja kręgu kultury euroatlantyckiej. Następnie prześledzimy koncepcję ciała w etapach, w których powstały: list do Galatów, listy do Tesaloniczan, listy do Koryntian, tzw. listy więzienne (Flp, Kol, Ef) i tzw. listy pasterskie (1-2 Tm, Tt). Podejście takie pozwoli na spojrzenie na ciało pod wieloma kątami widzenia.

W liście do Rzymian św. Paweł zadaje wielkie pytania o naturę człowieka i naturę Boga, w które włącza wizję solidarności człowieka (z jego cielesnością) z losami całego wszechświata. Twierdzi, że niedomagania związane z cielesnością człowieka prowadzą do szczęśliwego finału, ku któremu zmierza cały kosmos, *który jęczy i wzdycha w bólach rodzenia* (Rz 8, 22). Wizją swoją rzuca wyzwanie nie tylko dumnemu Rzymowi swoich czasów, ale także tym, którzy dzisiaj wieszczą, że przyszłość świata i człowieka stoi pod znakiem dekadencji i rozpadu (Fujimoto). W pozostałych listach św. Paweł odpowiada na pytania, które wynikają z innych kontekstów socjologiczno-religijnych: sporów religijnych z Żydami (list do Galatów), napięcia eschatologicznego (listy do Tesaloniczan), „gorączki” charyzmatycznej (listy do Koryntian) i innych. Chrześcijańska afirmacja ciała przybiera w tych kontekstach różne postacie, wśród których wyróżnić trzeba wezwanie zapisane przez św. Pawła: *Chwalcie więc Boga w waszym ciele!* (1 Kor 6, 20).

Geniusz św. Pawła polegał na tym, że był on otwarty na nowe prądy myślenia i na wyzwania swoich czasów. Gdyby św. Paweł był fizycznie obecny na niniejszym kongresie, z pewnością radowałby się stawianiem nowych pytań i szukaniem odpowiedzi na nie z użyciem narzędzi metodologicznych oferowanych przez współczesną naukę i narzucanych przez problemy naszych czasów.

prof. Marek Grzybiak

Fascynujące ciało ludzkie

Trzy życzenia każdego człowieka: być zdrowym, wzbogacić się w uczciwy sposób i być pięknym (Platon). Czy ciało ludzkie fascynuje nas tylko dlatego, że jest piękne?

Piękno stanowi, odwołując się do Arystotelesa, *podstawową wartość estetyczną*. Upraszczając często mówimy, że piękno jest pojęciem względnym. To jest piękne, co nam się podoba, *piękno jest w oku patrzącego*. Fascynacja to coś więcej!

W przypadku ciała ludzkiego to m.in. jego proporcje, zmieniające się w czasie jego kanony, asymetria, tajemniczość uśmiechu, zadumy czy wreszcie ruch. Nawet bardzo mało atrakcyjnie zbudowane ciało ludzkie w ruchu przykuwa naszą uwagę, czego nieodpartym przykładem jest sztuka baletowa.

Stosunek do ciała ludzkiego zmienił się na przestrzeni wieków. Ciało ludzkie było raz *sacrum*, a raz *profanum*. Dowodem na to są dzieła sztuki, której początków nie znamy, bowiem kryją się one w mrokach przeszłości. Warto jednak przyjrzeć się dziełom sztuki, zarówno tych twórców anonimowych z czasów prehistorycznych, jak i tych, których znane postacie kształtowały rozwój naszej cywilizacji. To właśnie sztuka uzmysławia nam najlepiej jak fascynującym zjawiskiem jest ciało ludzkie.

ks. dr Grzegorz Kudlak

Ciało ludzkie *in statu nascendi* – o żałobie nienarodzonych nadziei

Rodzice uczestniczą w procesie tworzenia nowego człowieka w dwóch niezwykłych rzeczywistościach i na dwa sposoby. Po pierwsze, biorą w nim udział bezpośrednio w akcie płciowym, podczas którego dziecko zostaje poczęte. Druga rzeczywistość jest o wiele mniej namacalna – rodzice niejako powołują na świat swoje dziecko poprzez okres oczekiwania na nie. Wówczas to myślą o nim, przygotowują mu miejsce w swoim domu, w swojej rodzinie, w swoim małżeństwie. Ojcowie malują pokoje i składają łóżeczka, matki czytają książki o pielęgnacji noworodka, oboje rodzice uczestniczą w szkołach rodzenia, odbierają gratulacje od znajomych i krewnych, kupują ubranka. Można powiedzieć, że ich dziecko jest już obecne, zyskuje miejsce w ich przestrzeni psychicznej i jest akceptowane przez otoczenie.

Z punktu widzenia psychiki rodziców ich dziecko jest już obecne, jest jak najbardziej namacalne, żyje w ich świadomości. Nie ma dla nich znaczenia jaki status biologiczny ma wzrastająca w ciele matki nowa „tkanka”, „zygota” czy „płód”. Jak pokazują badania, oboje rodzice wchodzi w interakcję z nienarodzonym dzieckiem – rozmawia z nim 85% kobiet i 70% mężczyzn. W sercach i umysłach rodziców jest to wielka obietnica, która wywołuje radość, czasem smutek, obawy, nowe nadzieje i plany. Jeśli dzieje się coś złego i ta obietnica umiera, nie wolno nam spuszczać na ten fakt zasłony milczenia, ignorancji lub cynizmu, który mówi: *proszę w tym nie grzebać, tam nic nie ma, to tylko taka galaretka, kawałek tkanki*. Dla zrozpaczonych rodziców, dla matki, którą dotknęła ta tragedia to naprawdę jest jej dziecko. Obietnica, której nie dane było się spełnić.

Matki, która straciła dziecko nie pocieszy bagatelizowanie problemu. Wiele matek, które przeżyły taką stratę mówi, że najważniejszą osobą, która udzieliła jej wówczas wsparcia i pomocy w tym trudnym momencie był lekarz lub położna. To ich zrozumienie, gest, szacunek dla cierpienia był kluczowy, by umożliwić rodzicom poradzenie sobie z traumą. Nie potrzeba wielkich słów – nie wolno nam jednak odmawiać rodzicom prawa do optakania straty, do przeżycia żałoby, do pożegnania niespełnionej nadziei. □

Młodzi naukowcy z indeksami

Ponad 300 dzieci ze szkół podstawowych województwa pomorskiego uczestniczyło 28 października w inauguracji roku akademickiego 2011/2012 Polskiej Akademii Dzieci. Uroczystość, która odbyła się w Auditorium Primum im. prof. Olgierda Narkiewicza otworzyła prof. Barbara Kamińska, prorektor ds. studenckich GUMed oraz dr Agata Hofman koordynator Projektu. Młodzi studenci otrzymali indeksy elektroniczne, złożyli słuchanie, wysłuchali wykładów prof. Andrzeja Basińskiego, kierownika Katedry i Kliniki Medycyny Ratunkowej o ratownictwie medycznym oraz 12-letniego Michała Bajerskiego, ucznia VI klasy Szkoły Podstawowej Gedanensis, a także instruktora żeglarskiego dr. Stefana Anzelewicza o ratownictwie na morzu. Wielką atrakcją dla dzieci był psi bohater akcji ratunkowych, którego umiejętności pokazała dzieciom przedstawicielka grupy ratownictwa z Gdańska. Swoją naturalną pasją ratowniczą wzbudził ogromny entuzjazm. Za miesiąc kolejne wykłady. Julia Froese opowie o iluzjach optycznych i neuroedukacji, a dr Juliusz Chorażewicz z Kliniki Okulistycznej GUMed przybliży budowę oka.

Adam Proń

Nie stosować, szkodzi!

Rankingi uczelni wyższych, bardzo popularne od wielu lat w Stanach Zjednoczonych, pojawiły się u nas niedługo po zmianie ustrojowej w 1989 r. Pierwszy taki ranking, autorstwa redaktora Janeckiego, ogłosił w 1993 r. tygodnik *Wprost*. Było to dzieło tak nieudolne i tak osobliwe, że zdopingowało mnie do napisania pierwszego w moim życiu artykułu publicystycznego, który ochoczo opublikowała *Polityka*. Od tego czasu, z mniejszą lub większą częstotliwością piszę artykuły do różnych dzienników, tygodników i miesięczników, ale ta działalność spotyka się z jednoznacznym potępieniem moich francuskich współpracowników, nazywających mnie brzydko „scribouillard”. Redaktor Janecki nie podejmował dalszych prób konstruowania rankingów uczelni, zajął się publicystyką polityczną, z korzyścią dla nauki i szkolnictwa wyższego.

Nie zajmowałbym się więcej rankingami uczelni gdyby nie zbieg okoliczności. Musiałem się poddać operacji, a podczas kilkudniowej rekonwalescencji w szpitalu lekarz zabronił mi zajmować się sprawami zawodowymi. Czytałem więc internetowe wydania gazet i tam właśnie przypadkowo znalazłem najnowszy ranking uczelni *Rzeczpospolitej i Perspektyw*. Ranking ten zdumiał mnie prawie tak mocno jak dawny ranking Janeckiego, więc na łóżu boleści postanowiłem napisać ten krytyczny artykuł.

Ranking uczelni może mieć pewien sens w Stanach Zjednoczonych, bo tam większość najważniejszych uniwersytetów ma taką samą lub bardzo podobną strukturę, dlatego uprawnione jest porównywanie Uniwersytetu Harvarda z Uniwersytetem Pensylwańskim czy Uniwersytetem Vanderbilta. W Polsce uczelnie są szkołami dużo bardziej specjalistycznymi, dotyczy to nawet klasycznych uniwersytetów. Jaki jest więc sens porównywania Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II (39 miejsce), Uniwersytetu Rolniczego Hugona Kołłątaja (40), Akademii Wychowania Fizycznego im. Józefa Piłsudskiego (64), Akademii Finansów (67) i Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki (36)? Gdyby ktokolwiek ułożył następujący ranking dotyczący muzyki i sztuki: 1 miejsce Maria Callas; 2 miejsce Henri Matisse; 3 miejsce Michaił Barysznikow; 4 miejsce Magdalena Abakanowicz; 5 miejsce Snoop Dogg; 6 miejsce chór Aleksandrowa; 7 miejsce Krzysztof Penderecki; 8 miejsce chór zakonników w Tyńcu; 9 miejsce Michael Jackson; 10 miejsce Gustave Rodin etc. – nikt by go poważnie nie potraktował, w najlepszym wypadku byłby uważany za ekscentryka. Tymczasem ranking *Rzeczpospolitej i Perspektyw* poważnie traktują zarówno rektorzy uczelni, jak i decydenci. Ci pierwsi wygłaszają entuzjastyczne o nim opinie, jeśli ich szkoły w tej klasyfikacji znajdują się na dobrych miejscach.

Przyjrzyjmy się rankingowi dokładniej. Jego autorzy zastosowali 32 kryteria, z których największą wagę (11%) mają preferencje pracodawców. Wyniki w tej „konkurencji” są zdumiewające. Okazuje się, że pracodawcy najchętniej zatrudnialiby inżynierów po politechnice, a nikt (lub prawie nikt) nie jest zainteresowany lekarzami. Z przedstawionych danych wynika, że 50 razy więcej pracodawców jest zainteresowanych absolwentami Politechniki Warszawskiej niż Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Nawet humaniści mają lepiej niż lekarze – aż 130 razy więcej pracodawców jest zainteresowanych absolwentami Akademii Humanistycznej w Pułtusku niż absolwentami Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego. Absolwentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie nie chce zatrudnić nikt!

Jest to oczywisty absurd. Lekarze należą do grupy zawodowej, w której bardzo łatwo znaleźć lub zmienić pracę, chociaż pod tym względem biją ich na głowę absolwenci seminariów duchownych, mający nieograniczony rynek pracy praktycznie w całej Europie. Ewidentnie, grupa ankietowanych pracodawców była niereprezentatywna, co *de facto* dyskwalifikuje ranking gdyż wielokrotnie zaniżone są w nim wskaźniki dla uczelni medycznych.

Drugim ważnym kryterium jest ocena uczelni przez kadrę akademicką i również w tym przypadku wybór ankietowanych jest co najmniej kontrowersyjny – ankietowano bowiem profesorów belwiderskich mianowanych w trzech ostatnich latach oraz doktorów habilitowanych, którzy uzyskali habilitację w trzech ostatnich latach. Dlaczego ich właśnie? Nie wiadomo. Czynniki reputacji jest ważny, ale w rozsądny sposób określić go można jedynie w obrębie danego kierunku, a dla całej uczelni jest to trudne, z wyjątkiem bardzo specjalistycznych uczelni takich jak np. uniwersytety (akademie) medyczne. W takim przypadku ankietować należy nie nowo mianowanych profesorów i świeżych doktorów habilitowanych, a raczej dziekanów wydziałów, członków centralnej komisji ds. tytułu i stopni naukowych czy członków gremiów rozdzielających fundusze na granty badawcze, bo oni właśnie najlepiej znają środowisko naukowe. Innym kryterium (waga 2%) jest wybór uczelni przez laureatów olimpiad przedmiotowych. Jest to dobre kryterium, niestety w tabeli rankingowej nie znormalizowano wskaźników (do wartości 100 dla najlepszej uczelni), tak jak to zrobiono w przypadku innych kryteriów. Najwyższy wskaźnik (27,19) otrzymał Uniwersytet Warszawski. Brak normalizacji wprowadza dodatkowy błąd w rankingu i świadczy o braku dostatecznej skrupulatności u jego twórców.

Inne kryteria obejmują liczbę patentów, sprzedanych licencji oraz wartość grantów badawczych uzyskanych od Unii Europejskiej, grantów krajowych i innych pozauczelnianych źródeł finansowania. Te kryteria faworyzują uczelnie, w których przeważają nauki techniczne, biomedyczne i niektóre kierunki nauk ścisłych. Dotacje badawcze na opracowanie nowych technologii przemysłowych są co najmniej kilkadziesiąt razy wyższe niż granty dotyczące np. badań mediewistycznych. Stawia to na pozycji straconej uczelnie, w których dominują nauki humanistyczne.

Omówię szczegółowo jeszcze trzy kryteria, które mają kluczowe znaczenie dla tzw. rankingu kierunków, przedstawionego jako dodatek do rankingu całościowego. Pierwszym z nich jest kryterium publikacji mierzone liczbą artykułów naukowych z lat 2006-2010, rejestrowanych w bazie SCOPUS, normalizowaną na jednego nauczyciela akademickiego. W konkurencji tej wygrywa Akademia Medyczna we Wrocławiu, która ma rzeczywiście wysoki wskaźnik publikacji, chociaż nie jestem pewien czy twórcy rankingu prawidłowo pobrali dane z bazy SCOPUS bo ja otrzymałem nieco wyższy wskaźnik dla Politechniki Warszawskiej. Ich brak skrupulatności wyraźnie widoczny jest przy porównaniu głównej tabeli rankingu i tabeli dotyczącej kierunków medycznych. Skoro w tabeli głównej najwyższy wskaźnik (100) ma Akademia Medyczna we Wrocławiu to dane dotyczące liczby publikacji w tabeli kierunków medycznych powinny być dla dziewięciu uczelni medycznych identyczne, bo są tak samo normalizowane. Tymczasem w tej drugiej tabeli znajdujemy dane całkowicie niespójne z danymi tabeli głównej – AM we Wrocławiu jest tu na dalekim miejscu. Ten błąd całkowicie dyskwalifikuje ranking, przynajmniej w jego części dotyczącej uczelni medycznych.

Następnym kryterium jest liczba cytowań prac naukowych. Należy sobie jednak uświadomić fakt, że cytowania artykułów

z dziedziny nauk przyrodniczych są kilkadziesiąt (a nawet kilkaset) razy częstsze niż prac z dziedziny nauk humanistycznych. Podam tutaj pouczający przykład, porównując laureatów najbardziej prestiżowej nagrody naukowej w Polsce, czyli Nagrody FNP. Czterech laureatów w dziedzinie nauk humanistycznych (Strelau, Sztompka, Staniszkis i Strzelczyk) uzyskało sumarycznie 14 cytowań publikacji z lat 2006 – 2010, czyli z okresu ocenianego przez twórców rankingu. Czterech laureatów tej nagrody z dziedziny nauk technicznych, ścisłych i biomedycznych (Matyjaszewski, Ratajczak, Udalski i Dietl) miało aż 12131 cytowań prac z tego samego okresu, czyli prawie 900 razy więcej. Ocena osiągnięć badawczych poprzez zliczanie cytowań przy zastosowaniu baz SCOPUS czy ISI jest w przypadku humanistów kryterium nietrafnym. Ma rację Tadeusz Gadacz twierdząc, że przyjęte obecnie kryteria aprecjacji działalności naukowej świadczą o dominacji nauk przyrodniczych i technicznych.

Wróćmy jednak do bardziej szczegółowego omówienia tego kryterium. Liczbę cytowań można normalizować albo na publikację, albo na nauczyciela akademickiego. Autorzy rankingu fatalnie wybrali ten pierwszy wariant, przez co otrzymali dziwaczne wyniki. Okazało się bowiem, że w tej klasyfikacji najlepszy jest Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie. Rzeczywiście średnia cytowań na artykuł jest wysoka dla tej uczelni, ale znowu nie wiem czy autorzy rankingu prawidłowo pobrali dane z bazy SCOPUS bo mnie wyższa średnia wyszła dla Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. To osiągnięcie Uniwersytetu Pedagogicznego jest wynikiem działalności jednego naukowca, dr. Krzezińskiego, bowiem cytowania jego prac z lat 2006 – 2010 stanowią ponad 56% wszystkich cytowań z tego okresu, przypisanych Uniwersytetowi Pedagogicznemu. Podaję więc przepis na zwycięstwo w tej konkurencji: Weź jednego zdolnego naukowca, najlepiej astronoma z rozwiniętą międzynarodową współpracą naukową, a pozostałych nauczycieli akademickich zniechęcaj do jakiegokolwiek działalności publikacyjnej. Normalizacja na artykuł spowoduje wtedy, że uczelnia twoja znajdzie się na czele listy rankingowej. To właśnie jest przypadek Uniwersytetu Pedagogicznego. Jest to stosunkowo mała uczelnia, mało publikująca (0,54 artykułu na nauczyciela akademickiego w latach 2006-2010) i dlatego 13 artykułów Krzezińskiego w popularnych czasopismach astronomicznych spowodowało podniesienie średniej cytowalności prac z Akademii Pedagogicznej z 3,16 do 6,98 cytowań na artykuł. Gdyby normalizowano cytowania na nauczyciela akademickiego, to nie uzyskano by tak dziwnego wyniku, a uczelnia ta znalazłaby się dosyć daleko w rankingu.

Jeszcze bardziej dziwny wynik uzyskano w przypadku rankingu kierunków technicznych i informatycznych. Tam liderem cytowań jest Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Kielcach. Usiłowałem znaleźć w bazie SCOPUS artykuły z tej uczelni dotyczące techniki i informatyki, z nadzwyczaj miernym skutkiem. Uczelnia ta ma bardzo prężny i dużo publikujący Instytut Fizyki, nie są to jednak prace dotyczące nauk technicznych czy informatycznych. To jeszcze jedno z wielu przekłamań rankingu.

Trzecim wskaźnikiem, używanym przez autorów rankingu jest tzw. indeks Hirscha – *h*. Jest to znowu źle dobrany wskaźnik z co najmniej dwóch powodów. Po pierwsze w jakiejś części powiela on wskaźnik liczby cytowań. Po drugie, jego wielkość zależy silnie od wielkości uczelni, więc dużym uczelniom o mniejszej efektywności naukowej łatwiej jest uzyskać duży współczynnik *h* niż małym uczelniom pracującym efektywnie. Z tego powodu Gdański Uniwersytet Medyczny – uczelnia o najlepszych wskaźnikach bibliometrycznych w Polsce – ma

Prof. dr hab. inż. Adam Proń

Urodził się w 1951 r. w Sosnowcu. Absolwent Akademii Górniczo-Hutniczej, doktorat uzyskał na Uniwersytecie Pensylwańskim, a habilitację na Politechnice Warszawskiej. Od 1993 jest profesorem tytularnym. Od 1974 r. nieprzerwanie pracuje na Wydziale Chemicznym Politechniki Warszawskiej, w latach 1984-1996 pracował w Akademii Górniczo-Hutniczej, a od 1998 r. jest dyrektorem naukowym (*directeur de recherches*) w Komisariacie ds. Energii Atomowej w Grenoble.

Opublikował ponad 190 artykułów z dziedziny polimerów przewodzących i związanych z nimi obszarów chemii, a także z zakresu nauki o materiałach, które należą do publikacji wyznaczających postęp nauki światowej w tych dziedzinach. Jest również autorem 3 patentów wykorzystywanych przez wielkie światowe firmy. Jego badania dały podstawę do stworzenia materiałów nowego typu, łączących zalety polimerów z właściwościami elektroprzewodzącymi metali. Pojawił się nowy typ tworzyw o ogromnych możliwościach aplikacyjnych, rewolucjonizujących wiele dziedzin techniki. Jest laureatem Nagrody FNP w dziedzinie nauk technicznych przyznanej w 2002 roku.

znacznie niższy indeks *h* niż trzy i pół razy większy UJ czy trzy razy większy UW.

Przy omawianiu indeksu *h* należy również zauważyć brak spójności między tabelą rankingu głównego, a tabelą rankingu kierunków medycznych. W tej pierwszej wśród uczelni medycznych najwyższą wartość *h* ma Warszawski Uniwersytet Medyczny, w tym drugim – Śląski Uniwersytet Medyczny

Gdańskiemu Uniwersytetowi Medycznemu chciałbym poświęcić kilka zdań. Uniwersytet ten ma niezastępowalną niską pozycję zarówno w rankingu ogólnym, jak i w rankingu kierunków medycznych. Prawidłowo wybrane wskaźniki bibliometryczne jednoznacznie wskazują, że jest on w ostatnich latach najefektywniej pracującą uczelnią w Polsce, o największym oddźwięku prac. Zawdzięcza to wybitnym lekarzom, jak np. profesorom Jassemowi czy Narkiewiczowi i wielu innym. Ta stosunkowo mała uczelnia ma już dwóch laureatów Nagrody Fundacji Nauki Polskiej – profesorów Kaliszana i Limona. Ten ostatni jest prawdopodobnie najsympatyczniejszym człowiekiem w Gdańsku, a może nawet i w całej Polsce?

Inną uczelnią medyczną zbyt nisko ocenioną w rankingu jest Śląski Uniwersytet Medyczny. Z danych bazy SCOPUS otrzymałem dla tej uczelni znacznie lepsze wskaźniki niż te podane przez twórców rankingu. Wydaje się, że twórcy rankingu „zgubili” część publikacji tej uczelni, prawdopodobnie dlatego, że jest ona rozrzucona pomiędzy Katowice, Zabrze i Sosnowiec, a podanie samej afiliacji bez adresu nie daje pełnego zbioru jej publikacji.

W moim przekonaniu tworzenie rankingów uczelni polskich nie ma sensu. Jeśli jednak tak być musi, to przy ich tworzeniu konieczne trzeba zadbać, aby ankietowane grupy oceniające uczelnie były reprezentatywne. Trzeba również bardziej umiejętnie postąpić z danymi bibliometrycznymi i prawidłowo je pobierać, a także nie wprowadzać błędnych danych. O pułapkach bibliometrii wielokrotnie i bardzo dydaktycznie pisał profesor Andrzej K. Wróblewski i wielu innych. Należy również tak zmienić kryteria rankingu, aby nie faworyzowały one uczelni największych.

Profesor Stefan Raszeja został uhonorowany

przez Urząd do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych w Warszawie
w dniu 9 września br.
Medalem „PRO MEMORIA”.

Medal został przyznany za wybitne zasługi
w utrwalaniu pamięci o ludziach i ich
czynach w walce o niepodległość Polski pod-
czas II wojny światowej i po jej zakończeniu.

Stefan Raszeja to Kociewiak urodzony w Starogardzie w 1922 r. Jest absolwentem starogardzkiego gimnazjum, członkiem oddziałów partyzanckich Gryfa Pomorskiego, później Armii Krajowej (1943-1945). Po ukończeniu studiów medycznych w Poznaniu został nauczycielem akademickim. W 1946 r. został aresztowany przez poznański Urząd Bezpieczeństwa za demonstrację studencką przeciwko zniesieniu święta 3 Maja (4 tygodnie przestuchań). Jako docent, w wyniku konkursu przeprowadzonego w 1964 r., objął katedrę w Akademii Medycznej w Gdańsku. W 1966 r. został dziekanem, a w 1969 r. prorektorem ds. nauki. W latach 1972-1975 piastował funkcję rektora.

Obok swojej specjalności (medycyna prawna, sądowa) przez ostatnie 30 lat wykładał etykę lekarską, również po przejściu na emeryturę w 1993 r. Nadal pełni funkcję eksperta krajowego w

zakresie tzw. błędów sztuki lekarskiej. Jest autorem lub współautorem ponad 280 prac opublikowanych w krajowych i zagranicznych czasopiśmie naukowych o tematyce prawno-medycznej i etyczno-deontologicznej. Ostatnio szereg artykułów dotyczy zainteresowań regionalizmem pomorskim.

Tytuł doktora *honoris causa* przyznano mu w 1999 r. w Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jest członkiem honorowym 6 zagranicznych i 2 polskich towarzystw naukowych. Pełnił także funkcję wiceprezydenta Międzynarodowej Akademii Medycyny Prawnej i Społecznej. Członek-założyciel i długoletni wiceprezes Związku Przyjaciół Pomorza. Aktualnie społecznie wykłada w gdańskich szkołach gimnazjalnych historię ruchu oporu na Pomorzu.

oprac. prof. Z. Szczerkowska

Kadry GUMed

Tytuł profesora uzyskał

prof. dr hab. Antoni Nasal

Na stanowisko adiunkta zostali mianowani:

dr med. Michał Dubowik
dr med. Marek Guzek
dr med. Iwona Marek
dr med. Grażyna Rompa
dr n. med. Aleksandra Śliwińska

Na stanowisko starszego wykładowcy zostały mianowane:

dr med. Aleksandra Chmielewska
dr n. med. Małgorzata Wachulska

Jubileusz długoletniej pracy w GUMed obchodzą:

20 lat

Julian Formela

25 lat

dr hab. Hubert Wichowicz

30 lat

dr hab. Waldemar Narożny
mgr filol. Elżbieta Perepeczko

35 lat

Kazimiera Grabowska

40 lat

dr farm. Jacek Teodorczyk

Pracę w Uczelni zakończyli:

dr med. Zbigniew Afeltowicz
mgr Tadeusz Bączkiewicz
dr med. Piotr Bełdziński
dr n. przyr. Izabela Chincinska
prof. dr hab. Jan Ereciński
dr n. med. Joanna Hebel
lek. Rafał Kamiński
mgr Magdalena Majdan
dr n. biol. Małgorzata Misztal-Szkudlińska
dr med. Adam Natęcz
dr med. Agnieszka Sulkowska
mgr Agata Zawistowska

Zmiany w zakresie pełnienia funkcji kierowników jednostek organizacyjnych:

- z dniem 1.10.2011 r. dr med. Joannie Kwiatkowskiej powierzono funkcję p.o. kierownika Katedry i Kliniki Kardiologii Dziecięcej i Wad Wrodzonych Serca
- z dniem 1.10.2011 r. dr hab. Jackowi Sein Anandowi powierzono funkcję kierownika Zakładu Toksykologii Klinicznej

Kadry UCK

Jubileusz długoletniej pracy obchodzą:

20 lat

dr n. med. Marta Chęłmińska

Marzenna Czarnecka
lek. Piotr Jagodziński
Katarzyna Kowalczyk
Agnieszka Narloch
Mirosław Pajdosz
mgr Anna Sienkiewicz-Fila

25 lat

Irena Godlewska
Ewa Semak
lek. Magdalena Słoniewska-Piackus
mgr Małgorzata Zielińska
Joanna Ziółkowska

30 lat

Krystyna Banaszewska
Krystyna Dutkiewicz
Ewa Fitz-Ćwilichowska
Czesława Groth
mgr Gabriela Konarska
Krystyna Krzyżińska
Grażyna Pniewska
Barbara Zielińska

35 lat

Anna Bielatowicz
Barbara Hryniewicz
dr n. med. Marek Kozłowski
Irena Wójcik

40 lat

lek. Zbigniew Żelechowski

Konkurs Prac Magisterskich absolwentów Oddziału Medycyny Laboratoryjnej

Kobiety górą

Anna Rozpłochowska zajęła pierwsze miejsce oraz została laureatką nagrody publiczności podczas finału Konkursu Prac Magisterskich absolwentów Oddziału Medycyny Laboratoryjnej zorganizowanego przez organizację studencką Forum Analityków Medycznych. Drugie miejsce przypadło Aleksandrze Ewiak, a trzecie Agacie Kucznier. Wszystkie nagrodzone prace pochodzą z Katedry Analityki Klinicznej i były wykonane pod opieką dr Anny Śledzińskiej i dr Barbary Kortas. Promotorem prac była prof. Mirosława Szczepańska-Konkel.

W pierwszym etapie konkursu zgłoszone prace oceniało jury w składzie: dr hab. Hanna Bielarczyk, dr hab. Maciej Jankowski i dr hab. Barbara Lewko. W trakcie finału publicznie prezentowane prace były oceniane przez sześciuosobową komisję w skład której wchodził: dr hab. Anna Raszeja-Specht – przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Diagnostów Laboratoryjnych, dr Małgorzata Wróblewska z Kolegium Medycyny Laboratoryjnej, dr Zenon Jakubowski – przedstawiciel Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych, dr hab. Maciej Jankowski – recenzent, studentka Aleksandra Sawczuk z Forum Analityków Medycznych oraz dr hab. Barbara Lewko, przewodnicząca komisji.

Po powitaniu wygłoszonym przez Dziekana, siedmioro uczestników konkursu przystąpiło do prezentacji swoich prac. Zebrani na sali promotorzy, opiekunowie, koleżanki i koledzy

nie tylko kibicowali wszystkim biorącym udział w konkursie, ale wybierali też kandydaturę do Nagrody Publiczności. Wysoki poziom prac, profesjonalna prezentacja oraz wykazana przez wszystkich współzawodników bardzo dobra umiejętność dyskusji sprawiły, że komisja konkursowa nie miała łatwego zadania przy wytypowaniu laureatów.

Nagrody, których sponsorem jest Fundacja Kolegium Medycyny Laboratoryjnej „ProQuality” oraz Krajowa Izba Diagnostów Laboratoryjnych, zostaną wręczone podczas dyplomatatorium, które odbędzie się w 25 listopada w Auditorium Maximum Wydziału Farmaceutycznego.

Sukces studentki stomatologii

Magdalena Lisiak, studentka V roku kierunku lekarsko-dentystycznego Wydziału Lekarskiego Gdańskiego Uniwersytetu Me-

dycznego, została zwyciężczynią pierwszego etapu konkursu na najlepszego studenta stomatologii IV edycji 2010/2011 o stypendium firmy ARKONA – Laboratorium Farmakologii Stomatologicznej.

Uczestnicy musieli wykonać samodzielnie, pod opieką pracownika naukowego danej Uczelni, jakąkolwiek pracę z zakresu protetyki stomatologicznej lub periodontologii przy użyciu kompozytów i włókien szklanych produkowanych przez firmę ARKONA. Praca musiała mieć charakter kliniczny i obejmować odbudowę co najmniej jednego zęba lub ustabilizowanie dwóch.

Magdalena Lisiak w swojej pracy konkursowej wykonała most na włóknie szklanym, odbudowujący ograniczony brak pierwszego zęba trzonowego górnego. Etap II zostanie rozstrzygnięty na poziomie ogólnopolskim w drugiej połowie października. Polegać on będzie na przeprowadzeniu standardowego badania stomatologicznego, analizie zdjęć rentgenowskich oraz wykonaniu pełnego leczenia zachowawczego zęba z ubytkiem próchnicowym klasy II wg Blacka.

Sylwetki nowych profesorów tytularnych

Prof. dr hab. Jędrzej Antosiewicz

wywiad przeprowadził
prof. Wiesław Makarewicz

Gratuluję otrzymania tytułu profesora. Jak wyglądała ścieżka, która doprowadziła Pana do Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i tej zaszczytnej nominacji.

Jestem absolwentem Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Na drugim roku studiów, po zdaniu egzaminu z biochemii u prof. Jerzego Popinigisa, zapisałem się do koła naukowego przy Katedrze Bioenergetyki. Tam właśnie zaczęła się moja przygoda z nauką, tam przeprowadzałem pierwsze doświadczenia, często przez całą noc, do rana... Współpraca, a potem także przyjaźń z prof. Jerzym Popinigisem trwała równe dwadzieścia lat, aż do śmierci profesora w 2003 roku. Na pewno duży wpływ na moje poczynania naukowe miał pobyt na Uniwersytecie w Ankonie, w laboratorium biochemicznym prof. Enrico Bertoli oraz w laboratorium chemii organicznej prof. Lucedio Grecii. Bardzo sobie cenię również pracę na Uniwersytecie w Nagoi w laboratorium prof. Takashi Wakabayashi.

Po powrocie ze stażu naukowego w USA w 2006 roku podjąłem starania o zatrudnienie w gdańskiej Akademii Medycznej. Prof. Michał Woźniak umówił mnie na spotkanie z dziekanem Wydziału Nauk o Zdrowiu prof. Piotrem Lassem. Po dziesięć minut rozmowy, podczas której okazało się, że Dziekan wie niemal wszystko na mój temat, dostałem ofertę pracy.

Kto był Pana mistrzem, kto inspirował i wprowadzał w arkana działalności naukowej?

Tak się złożyło, że jeszcze jako student I roku, po paru zaledwie dniach pobytu w Uczelni, uległem fascynacji osobą prof. Jerzego Popinigisa, który podobnie jak ja uprawiał kiedyś bie-

ganie. Jest on moim „ojcem naukowym”. Trudniej jest mi określić kogo mógłbym nazwać swoim „naukowym dziadkiem”, ponieważ prof. Popinigis obronił pracę doktorską pod kierunkiem prof. Włodzimierza Mozołowskiego, jednakże zawsze podkreślał, że to prof. Stefan Angielski jest jego mistrzem i nauczycielem. Pozostaje mi zatem być dumnym z posiadania tak znamienitej „rodziny naukowej”.

Co uważa Pan za swoje najważniejsze osiągnięcie w życiu naukowym i działalności zawodowej?

Myślę, że z odkryciami naukowymi jest tak, że to najnowsze ceni się najbardziej. Od ośmiu lat moje zainteresowania naukowe koncentrują się na badaniu metabolizmu żelaza na poziomie komórki. Wraz z całym zespołem badamy również zmiany jakie zachodzą w metabolizmie żelaza u sportowców pod wpływem wysiłku fizycznego. Nasze badania przeprowadzane na hodowlach komórkowych wykazały, że w komórkach raka prostaty ekspozycji na działanie antynowotworowego związku pochodzącego z czosnku dochodzi do wzmożonej degradacji ferrytyny, zwiększonej generacji reaktywnych form tlenu i że jest to proces kontrolowany przez szlak sygnałowy kinaz c-jun. Poznanie szczegółów mechanizmu odpowiedzialnego za ten proces okazało się dosyć trudnym zadaniem, ale dzięki pracy moich doktorantek, dziś rozumiemy znacznie więcej. Jedną z nich, Alicję Sielicką-Dudzin, wykazała, że kinaza białkowa aktywowana stresem (JNK1) stymuluje degradację ferrytyny poprzez aktywację ligazy ubikwitynowej Itch. Andżelika Borkowska natomiast, realizując swoją pracę doktorską, wykazała, że białko adaptorowe p66Shc fosforylowane w pozycji seryny 36 stymuluje degradację ferrytyny i wzrost puli labilnego żelaza w komórce. To wyjątkowo fascynujące tym bardziej, że jest to zupełnie nowy mechanizm generacji RFT przez białko p66Shc. Dotychczas uważano, że stymuluje ono produkcję RFT przez mitochondria i oksydazę NADPH. Przeprowadzone badania pokazują, że zwierzęta pozbawione tego genu żyją o 30% dłużej, co sugeruje, że zaburzenie metabolizmu żelaza może być związane z przyspieszonym starzeniem się organizmu. Z kolei Małgorzata Hałoń, która z wykształcenia jest fizjoterapeutką, bada metabolizm żelaza w mięśniach szkieletowych transgenicznym zwierzęt, nosicieli mutacji w genie SOD1. Zwierzęta te są modelem choroby znanej neurologom

jako stwardnienie boczne zanikowe. Dotychczas udało jej się wykazać, że w mięśniach tych zwierząt dochodzi do zaburzenia metabolizmu żelaza, a zmiany te znacznie wyprzedzają pierwsze objawy choroby.

Czy to oznacza, że Pana zespół badawczy to trzy doktorantki?

W zakładzie zatrudnieni są najbliżsi współpracownicy prof. Jerzego Popinigisa, tj. dr Jan Kaczor, dr Wiesław Ziółkowski i dr Robert Olek. Każdy z nich kieruje własnym projektem badawczym, wszyscy przygotowują rozprawy habilitacyjne. Ponadto ściśle współpracuję z zespołem prof. Radosława Laskowskiego z Zakładu Fizjologii AWFIS, gdzie wspólnie prowadzimy badania dotyczące fizjologii wysiłku fizycznego.

Czy współpracuje Pan także z innymi katedrami GUMed?

Wykładam na dwóch uczelniach – Gdańskim Uniwersytecie Medycznym oraz Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu. W tym roku mija 20 lat mojej naukowej współpracy z prof. Michałem Woźniakiem, która rozpoczęła się naszym wspólnym wyjazdem na staż naukowy do Uniwersytetu w Ankonie. Do dzisiaj bardzo ściśle współpracujemy i myślę, że z dobrym skutkiem. Niemal równie długo współpracuję z prof. Zbigniewem Śledzińskim, z którym prowadzimy badania nad ostrym zapaleniem trzustki.

Jak ocenia Pan proces dydaktyczny w naszej Uczelni? Czy jest Pan zadowolony z organizacji pracy naukowej w GUMed?

Dydaktyka zawsze sprawiała mi dużo przyjemności, bardzo lubię kontakt ze studentami. Uważam, że to duży przywilej móc obcować z młodymi, inteligentnymi, spragnionymi wiedzy ludźmi. Cieszę się, że na nauczanie biochemii na kierunku dietetyka przeznaczona jest odpowiednia liczba godzin dydaktycznych. Fachowe i życzliwe wsparcie naszych poczyniń ze strony władz dziekańskich Wydziału Nauk o Zdrowiu jest warte uznania. Jeżeli chodzi o organizację pracy naukowej, to na pewno duży ukłon należy się Działowi Nauki. Profesjonalizm i życzliwość osób tam pracujących wiele ułatwia.

Chciałbym jeszcze zapytać o rodzinę i zainteresowania pozazawodowe Pana profesora.

Moja żona jest biologiem molekularnym. Podczas naszego trzyletniego pobytu w USA, w laboratorium prof. Shivendry Singh, mieliśmy okazję współpracować. W zasadzie wszystko, co wiem o technikach biologii molekularnej, zawdzięcam mojej żonie. Nasz synek Jasio ma 12 lat i niedawno stwierdził, że chce w przyszłości zostać profesorem. Hania ma lat 10 i przejawia dużą inteligencję emocjonalną. Oboje, w odróżnieniu od taty, są uzdolnieni muzycznie. Wiedzą jak lubię słuchać ich gry na gitarze i pianinie. Niestety, ani mój ojciec Kazimierz Antosiewicz, ani prof. Jerzy Popinigis, którzy wywarli tak duży wpływ na moje życie, nie mogą dzielić moich radości. Nie mogli być ze mną w Pałacu Prezydenckim, gdy otrzymywałem profesorską nominację. Jestem przekonany, że byłoby to dla nich ważne i szczęśliwe wydarzenie. Do dziś pamiętam łzy wzruszenia na policzkach prof. Popinigisa po moim zakończonym kolokwium habilitacyjnym. Szczęśliwie moja mama mogła być ze mną w Warszawie. Myślę, że rzeczą, która daje rodzicom wyjątkową satysfakcję jest zaangażowanie ich dzieci w naukę.

Jeżeli chodzi o moje zainteresowania pozazawodowe, śmiało mogę o sobie powiedzieć, że jestem człowiekiem uzależnionym od biegania. Nie stronię również od innych form sportowej aktywności. Dotychczas przebiegłem siedem maratonów, brałem również udział w wielu innych zawodach biegowych, z czego jestem bardzo dumny. Bieganie lub jazdę na rolkach z moimi dziećmi uważam za najszczęśliwsze chwile w życiu. Czasami jest to czas poważnej próby, czasami poważnych rozmów, innym razem świetnej rozrywki. Uważam, że jednym z ważniejszych obowiązków rodziców jest rozbudzić w dzieciach zamiłowanie do aktywności fizycznej. Badania jasno pokazują, że dorośli są aktywni, jeśli aktywni byli jako dzieci. Warto o tym pamiętać.

Dziękuję za rozmowę i gratuluję otrzymania tytułu.

Wyniki badania NATPOL 2011 ogłoszone

Na przełomie września i października badacze z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego i Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego przedstawili pierwsze wyniki ogólnopolskiego badania rozpowszechnienia i kontroli czynników ryzyka chorób serca w Polsce – NATPOL 2011. Projekt przygotowały i realizowały Katedra Nadciśnienia Tętnicznego i Diabetologii GUMed oraz Uniwersyteckie Centrum Kliniczne we współpracy z Warszawskim Uniwersytem Medycznym i Instytutem Kardiologii w Warszawie. Koordynowali go dr hab. Tomasz Zdrojewski i prof. Bogdan Wyrzykowski. Za biobankowanie odpowiadał zespół prof. Zbigniewa Gacionga z WUM.

W specjalnie zorganizowanej konferencji w Centrum Prasowym Polskiej Agencji Prasowej w Warszawie udział wzięli wiceminister zdrowia Andrzej Włodarczyk, konsultant krajowy ds. kardiologii prof. Grzegorz Opolski, szef Narodowego Programu Zdrowia z Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH prof. Bogdan Wojciszke, a także za pośrednictwem łączu internetowych konsultant projektu NATPOL 2011 prof. Michael Pencina z Uniwersytetu w Bostonie z grupy Framingham Heart Study. Na pytania 9 stacji radiowych i TV oraz 35 dziennikarzy odpowiadali realizatorzy badania: dr Piotr Bandosz, wicedyrektor UCK dr Tadeusz Jędrzejczyk oraz dr hab. Tomasz Zdrojewski i prof. Zbigniew Gaciong.

Największy wpływ na długość życia Polaków ma poziom cholesterolu, ciśnienie tętnicze oraz palenie. Badanie NATPOL 2011 dzięki powtórce projektu NATPOL 2002 umożliwiło po raz pierwszy precyzyjną ocenę zmian w częstości występowania czynników ryzyka w Polsce oraz wyznaczenie prawdopodobnych trendów do roku 2035.

W ostatniej dekadzie nastąpiło kilka korzystnych zmian, w tym:

- dwukrotna poprawa skuteczności leczenia nadciśnienia tętniczego (z 12% do 26%). Istotnie zmniejszyło się średnie ciśnienie tętnicze Polaków. Liczba osób chorujących na nadciśnienie wynosi podobnie jak 10 lat temu ok. 30-32% (10,5 mln dorosłych Polaków).
- zmniejszenie liczby osób palących papierosy. Odsetek osób palących wynosi 27%, o 7% mniej niż w 2001 r. Odsetek palących kobiet zmniejszył się jedynie o 3%, podczas gdy mężczyzn o 12%.

Niestety, oprócz tych korzystnych zmian autorzy podkreślili trzy niepokojące zjawiska:

- utrzymanie się na wysokim poziomie (30% - 3,1 mln chorych) odsetka chorych z nadciśnieniem tętniczym nieświadomych tego zaburzenia.
- wzrost odsetka osób otyłych, np. wśród mężczyzn w ostatniej dekadzie odsetek otyłych wzrósł o 5%. Stanowią oni prawie ¼ wszystkich mężczyzn w Polsce.
- zwiększenie się liczby osób chorujących na cukrzycę oraz zagrożonych cukrzycą o prawie 20%.

Na najbliższe miesiące autorzy NATPOL 2011 planują przygotowanie serii publikacji naukowych prezentujących szczegółowe wyniki tego ważnego ogólnopolskiego badania. Projekt NATPOL 2011 realizowało 240 specjalnie wyszkolonych pielęgniarek w ponad 500 wylosowanych miejscach w całym kraju. Badaniami objęto reprezentatywną próbę 2417 Polaków w wieku od 18 do 79 lat. Wyniki badania przedstawiły dziennik *Rzeczpospolita* oraz tygodniki *Polityka* i *Newsweek*.

dr hab. Tomasz Zdrojewski,
Katedra Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

Światowy Dzień Serca w Sopocie

Po raz ósmy w Polsce i jedenasty na świecie obchodziliśmy 25 września Światowy Dzień Serca, tym razem pod hasłem *Twój Świat, Twój dom, Twoje serce*. Tradycyjnie już imprezę zorganizowało Polskie Towarzystwo Kardiologiczne. Po raz pierwszy gospodarzem centralnych obchodów Światowego Dnia Serca był Sopot, który pomimo iż kalendarzowe lato za nami, zaskoczył wszystkich słoneczną, niemal wakacyjną aurą, sprzyjającą piknikowej atmosferze.

Po raz pierwszy w historii obchodów Światowego Dnia Serca jego uczestnicy mieli możliwość spotkania się z przedstawicielami Krajowego Centrum Diagnostyki i Leczenia Hipercholesterolemii Rodzinnej (KCDiLHR), koordynowanego przez prof. Andrzeja Rynkiewicza, kierownika I Kliniki Kardiologii GUMed. Na co dzień Centrum prowadzi działalność diagnostyczno-terapeutyczną oraz dydaktyczno-informacyjną dotyczącą hipercholesterolemii rodzinnej, podstępnej i niebezpiecznej choroby prowadzącej do znacznego podwyższenia poziomu cholesterolu i wczesnego rozwoju poważnych chorób sercowo naczyniowych.

W czasie niedzielnej imprezy na sopockim moście, dzięki prężnej pracy zespołu KCDiLHR, udało się zbadać poziom cholesterolu u prawie 200 osób. Dla wielu dorosłych uczestników festynu był to pierwszy pomiar w życiu. Ponadto prowadziliśmy pomiary ciśnienia tętniczego oraz wzrostu i masy ciała. Każda zainteresowana osoba mogła skorzystać z porady lekarskiej, zwłaszcza dotyczącej podwyższonego poziomu cholesterolu. Na miejscu można było także dowiedzieć się na czym polega hipercholesterolemia rodzinna, czy istnieje ryzyko że jestem na nią chory, jak to sprawdzić, dokąd się zgłosić? Ponadto lekarze i pielęgniarki udzielali cennych wskazówek dotyczących zdrowego trybu życia oraz niskocholesterolowej diety. Zainteresowanie stoiskiem przerosło oczekiwania i możliwości czasowe. Wśród zbadanych pacjentów nie zabrakło gwiazd sportu i estrady, takich jak Olga Bończyk czy Dariusz „Tiger” Michalczewski.

Mamy nadzieję, że nie zabraknie nas również na kolejnych obchodach Światowego Dnia Serca, które są świetnym dowodem, iż pierwszy kontakt z lekarzem wcale nie musi być nieprzyjemny i nawet jedno mile spędzone słoneczne popołudnie może być bezcenną inwestycją we własne zdrowie.

Agnieszka Ryniec,
koordynator administracyjny Projektu

Redaktorzy prasy akademickiej spotkali się w Opolu

Na przełomie sierpnia i września tego roku, już po raz dwudziesty, tym razem w Opolu, spotkało się grono redaktorów prasy akademickiej z całej Polski. Organizatorem spotkania była Politechnika Opolska, a gospodarzem redaktor naczelna *Wiadomości Uczelnianych* Krystyna Duda. Pretekstem do zorganizowania corocznego spotkania redaktorów właśnie w Opolu był, obchodzony w tym roku, jubileusz 45-lecia opolskiej uczelni technicznej oraz 20-lecia *Wiadomości Uczelnianych*.

Głównym tematem spotkania było dostosowanie wykształcenia oferowanego przez uczelnie wyższe do wymogów współczesnego rynku pracy. Prof. Maria Kalczyńska przedstawiła także, na przykładzie województwa opolskiego, wyniki badań dotyczących roli mediów w społeczeństwach wielokulturowych.

Pierwszy dzień spotkania zakończyło zwiedzanie zabytków Opolu. Następnego dnia organizatorzy zaprosili gości z całej Polski aż pod czeską granicę, do Jarnołtówka, pokazując po drodze wyjątkowej urody XIX-wieczny kompleks zamkowo-parkowy w Mosznej. Obecnie ten otoczony pięknym parkiem zamek jest siedzibą Centrum Terapii Nerwic, niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Kolejną atrakcją zaproponowaną uczestnikom zjazdu redaktorów było spotkanie z chińską kulturą. Gośćmi Ośrodka Wypoczynkowo-Szkoleniowo-Rehabilitacyjnego w Jarnołtówku byli: dziennikarz chiński pracujący w Warszawie, pochodzący z Chin student AGH w Krakowie oraz pracownicy Instytutu Konfucjusza Politechniki Opolskiej.

Gospodarze zaprosili również uczestników spotkania do Czech, do uzdrowiska Preisnitz oraz emanującego spokojem kurortu Karlova Studanka, założonego jeszcze przez zakon krzyżacki.

Program spotkania redaktorów przygotowany był bardzo starannie, a gospodarze otoczyli wszystkich gości nadzwyczaj troskliwą opieką. Jak zwykle przy okazji tego rodzaju spotkań, nie brakowało również okazji do rozmów kulturalnych, wymiany opinii i doświadczeń – co szczególnie cenne. Spotkanie to ponadto wzbogaciło wiedzę wszystkich jego uczestników o Śląsku Opolskim.

Następne spotkanie redaktorów prasy akademickiej odbędzie się za rok w Krakowie. Gospodarzem będzie tamtejszy Uniwersytet Ekonomiczny.

prof. Wiesław Makarewicz
fot. Sławoj Dubiel

W 1866 roku Hubert von Tiele-Winckler z Miechowic wszedł w posiadanie dóbr w Mosznej. Jego syn Franz Hubert był pomysłodawcą i budowniczym zamku, wzniesionego po tym, jak w 1896 roku częściowo spłonął barokowy pałac. Dziadek Franza Huberta, Franz Winckler pracował jako górnik w kopalni w Miechowicach. Po śmierci żony i właściciela kopalni ożenił się z bogatą wdową po nim – Marią Aresin. W 1840 roku król pruski nadał mu tytuł szlachecki. Dziedziczką fortuny była jego córka Valeska, która w 1854 roku wyszła za mąż za Huberta von Tiele i to on zakupił w 1866 roku Mosznę. Po małżeństwie używając połączonego nazwiska – Tiele-Winckler. Hubert zmarł w 1893 r. a majątek po nim przypadł, zgodnie z zasadą majoratu, najstarszemu synowi – był nim wspomniany Franz-Hubert. W 1895 r. wszedł w szeregi arystokracji dzięki tytułowi hrabiowskiemu, nadanemu mu przez cesarza Wilhelma. W rok później, po pożarze, odbudował on i rozbudował swoją siedzibę. Zamek w Mosznej zgodnie z fantazją Franza-Huberta, ma 365 pomieszczeń i 99 wież z których słynie. Niespotykana architektura zamku przyciąga rokrocznie rzesze turystów.

Źródło www.moszna-zamek.pl

Uczestnicy spotkania redaktorów, w tle Zamek w Mosznej

AKADEMIA
SZTUK
PIĘKNYCH
W GDAŃSKU

Konferencja o współpracy międzynarodowej

Gdański Uniwersytet Medyczny wraz z Uniwersytetem Gdańskim, Politechniką Gdańską i Akademią Sztuk Pięknych organizują 8 grudnia br. konferencję promującą projekt „STUDY IN POMORSKIE”. Tematem przewodnim konferencji jest prezentacja Projektu, którego głównym celem jest poprawa rozpoznawalności trójmiejskich uczelni wyższych za granicą. Gospodarze

konferencji zaprezentują swoją ofertę dydaktyczną i dotychczasowy dorobek w zakresie współpracy z zagranicą.

W konferencji wezmą udział także przedstawiciele innych uczelni wyższych regionu oraz instytucji zaangażowanych w promocję zagranicą szkolnictwa wyższego w Polsce. Swoje udział potwierdzili przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Stowarzyszenia PR i Promocji Uczelni Polskich „PRom” oraz Study in Poland. Nie zabraknie także lokalnych władz i dyplomatów.

Konferencja odbędzie się w Auditorium Primum Atheneum Gedanense Novum, al. Zwycięstwa 41/42.

Zgłoszenia będą przyjmowane do 25 listopada 2011 roku.

Dodatkowych informacji udziela mgr Ewa Kiszka, kierownik Działu Współpracy z Zagranicą i Programów Międzynarodowych, tel. 58 349-11-61; e-mail ekiszka@gumed.edu.pl

Serdecznie zapraszamy do udziału.

mgr Ewa Kiszka

Narodowe Centrum Nauki wspiera naukowców GUMed

Międzynarodowy projekt *Wykorzystanie badania ekspresji genów w leczeniu alergii na jady owadów, rozpoznaniu i ocenie zagrożenia anafilaksją u chorych na mastocytozę*, którego kierownikiem jest dr Marek Niedożytko z Kliniki Alergologii otrzymał dofinansowanie z Narodowego Centrum Nauki. Kwota dofinansowania wynosi 303 000,00 zł. Projekt realizowany jest w ramach inicjatywy COST Action BM1007, do której Polska przystąpiła na początku tego roku. Projekt będzie realizowany od dnia podpisania umowy do końca 2014 roku.

Ukąszenie owada dla osoby cierpiącej na mastocytozę może wywołać wstrząs anafilaktyczny, który potrafi być śmiertelny. Badania prowadzone w ramach realizacji Projektu pozwolą na stworzenie nowego narzędzia diagnostycznego stosowanego w praktyce lekarskiej. Umożliwi to określenie zagrożenia dla osób zagrożonych wstrząsem anafilaktycznym oraz wprowadzenie odpowiedniej immunoterapii.

Z Narodowego Centrum Nauki dofinansowanie otrzymał także projekt prof. Jacka Witkowskiego *Możliwy udział zmian aktywności systemu kalpajny-kalpstatyny w procesach starzenia się ludzkich limfocytów T – porównanie osób długowiecznych Polski (pomorskie) i Włoch (Sycylia)*. Kwota dofinansowania wynosi 862 460,00 zł. Projekt będzie realizowany od dnia podpisania umowy do końca 2014 roku przy udziale partnera z Włoch. Celem Projektu jest ocena roli systemu CCS w efektywnej odpowiedzi immunologicznej oraz roli zaburzeń jego funkcjonowania jako jednej z potencjalnych przyczyn starzenia się komórek odpornościowych. W ramach realizacji Projektu zostanie przebadana grupa osób powyżej 95 roku życia, których wyniki zostaną porównane z osobami w wieku podeszłym (65-85 lat).

Konferencja promująca projekt

Study in Pomorskie.eu

Odbędzie się 8 grudnia 2011 (czwartek) w Auditorium Primum Atheneum Gedanense Novum, 80-210 Gdańsk, al. Zwycięstwa 41/42 w godzinach 9.00–12.30. W programie:

- 8.30–9.00 Rejestracja uczestników
- 9.00–9.05 Otwarcie konferencji – prof. Janusz Moryś, rektor Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
- 9.05–9.25 Prezentacja projektu *Study in Pomorskie.eu* – prof. Jacek Bigda, prorektor ds. rozwoju i współpracy międzynarodowej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
- 9.25–9.40 Prezentacja Uniwersytetu Gdańskiego
- 9.40–9.55 Prezentacja Politechniki Gdańskiej
- 9.55–10.10 Prezentacja Akademii Sztuk Pięknych
- 10.10–10.25 Prezentacja Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego
- 10.25–11.00 Poczestunek
- 11.00–11.20 Polityka MNiSW w zakresie wsparcia dla umiędzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego
- 11.20–11.40 *Study in Poland* – promocja polskiego szkolnictwa wyższego – Bianka Siwińska, koordynator programu *Study in Poland*
- 11.40–12.00 Promocja pomorskiego ośrodka akademickiego
– zagranica, kraj, region. Uwagi praktyczne
– dr Marek Zimnak, prezes Stowarzyszenia PR i Promocji Uczelni Polskich „PRom”
- 12.00 Dyskusja/Koniec konferencji

Spotkania młodych z medycyną

Młodzieżowe Spotkania z Medycyną to odbywające się co miesiąc, zawsze w ostatni wtorek miesiąca, wykłady przybliżające licealistom ciekawe aspekty medycyny. Spotkania to nowa, wspólna inicjatywa Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku oraz Zakładu Prewencji i Dydaktyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego.

Na październikowe spotkanie do największej w Uczelni sali – Atheneum Gedanense Novum, przybyła liczna rzesza medyków in spe. Ci, którzy weszli jako ostatni, musieli siedzieć na schodach. Zgromadzonych w ciepłych słowach powitała prof. Barbara Kamińska, prorektor ds. studenckich. Całość spotkania prowadził dr hab. Tomasz Zdrojewski.

Tradycją *Młodzieżowych Spotkań z Medycyną* jest to, że jeden wykład przygotowuje licealista, a kolejne lekarze. W październikowej edycji znakomite, krótkie, dobrze przedstawione wystąpienie z zakresu botaniki przedstawiał Rafał Białek, przyszłoroczny maturzysta ze Słupska. Jego wystąpienie nosiło tytuł *Wpływ grzybów poliporoidalnych na kształt i wielkość brzozy brodawkowatej*. Była to praca doświadczalna przygotowana na Olimpiadę Biologiczną.

Młodzieżowe Spotkania z Medycyną

Zakład Prewencji i Dydaktyki Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Okręgowa Izba Lekarska w Gdańsku zapraszają 29 listopada 2011 r. na trzeci z cyklu wykładów *Młodzieżowych Spotkań z Medycyną* do Atheneum Gedanense Novum, Gdańsk, al. Zwycięstwa 41/42. Tym razem bohaterem spotkania będą sekrety anatomii, a w zakresie nauk klinicznych porozmawiamy o dermatologii. W programie:

- godz. 13.15 *Tiki nerwowe* – Radosław Pawelec uczeń V Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku
- godz. 13.35 *Sekrety anatomii* – prof. Janusz Moryś, rektor GUMed
- godz. 14.05 *Sekrety dermatologii – czyli jak dbać o skórę* – prof. Roman Nowicki, Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii GUMed
- godz. 14.35-15.00 pytania i dyskusja

Kolejne dwa wystąpienia przygotowali doświadczeni lekarze. Dr Roman Budziński, specjalista chirurg z wejherowskiego szpitala, w znakomicie zilustrowanym licznymi przezroczami wystąpieniu zaznajomił zgromadzonych z postępami w chirurgii, które dokonały się w czasie ostatnich lat w zakresie aseptyki, sprzętu, metod operacyjnych, przygotowania lekarza i metod zwalczania bólu. Kolejny wykład, poświęcony ogólnym rozważaniom na temat roli i autorytetu lekarza wygłosił prof. Jan Skokowski. Znalazł się także czas na krótkie wystąpienie gościa – pacjenta prof. Skokowskiego, operowanego przed trzema laty z powodu nowotworu. Opowiedział on m.in. o tym, jak ważna jest szybka diagnoza i dobra opieka pielęgniarska po zabiegu.

Po każdym wykładzie młodzież mogła zadawać pytania, a że czas był ograniczony, po oficjalnym zamknięciu sesji jeszcze długo bardziej dociekliwi oblegali wykładowców. Aktywni w dyskusji uczniowie otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez OIL.

Miłą niespodzianką dla wszystkich jest fakt zaproszenia całych klas do Muzeum GUMed. Zwiedzanie, po wcześniejszych zapisach, odbywa się z przewodnikiem i jest bardziej interesujące poznawczo.

Młodzież, z którą rozmawiałam po wykładach, była bardzo entuzjastycznie nastawiona do idei spotkań. Podobają im się miła, nieformalna, choć w pełni akademicka atmosfera stworzona przez organizatorów.

dr Wiesława Klemens

Pożegnanie i powitanie w Gdańskim Hospicjum im. Ks. E. Dutkiewicza

Minęła dziewiąta rocznica śmierci księdza Eugeniusza Dutkiewicza, założyciela i patrona gdańskiego hospicjum. Z tej okazji w niedzielę 11 września 2011. w gdańskim Hospicjum im. Ks. E. Dutkiewicza odbyło się spotkanie, podczas którego pożegnano księdza Piotra Krakowiaka, dyrektora tej placówki od 2002 roku i powitano jego następcę, księdza Jędrzeja Orłowskiego.

Uroczysta msza św. o godz. 15 była koncelebrowana przez Prowincjała Palotynów i księży zaangażowanych w duszpasterstwo hospicyjne. Po liturgii jako pierwszy zabrał głos ks. dr Piotr Krakowiak, który po 12 latach pracy w Hospicjum w Gdańsku (kolejno w charakterze wolontariusza, kapelana, koordynatora wolontariatu i dyrektora placówki) podziękował za owocną współpracę z pracownikami i wolontariuszami hospicyjnymi. Jednocześnie na ręce obecnych na spotkaniu prof. Ewy Jassem i prof. Wiesława Makarewicza wyraził wdzięczność całemu środowisku Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, wspierającemu działania hospicyjne i edukacyjno-szkoleniowe związane z tematami końca życia i wolontariatu. Ks. Krakowiak wspominał lata współpracy, poczynając od trudnego czasu po śmierci ks. Dutkiewicza poprzez zakończenie budowy Domu Hospicyjnego i szereg działań promujących hasło *Hospicjum to też Życie* czy zachęcających w całym kraju do udziału w działaniach wolontariatu u kresu życia poprzez akcję edukacyjną *Lubię pomagać*.

Ks. Jędrzej Orłowski, od 2001 roku współpracujący z Hospicjum w Gdańsku, jako kapelan i wolontariusz, jest dobrze znany środowisku służby zdrowia na Pomorzu poprzez funkcję duszpasterza akademickiego przy GUMed. Aktywna współpraca z ks. Krakowiakiem i całym zespołem pracowników i wolontariuszy hospicyjnych dała mu przygotowanie do kontynuacji dzieła rozpoczętego przez ks. Dutkiewicza i kontynuowanego przez ks. Krakowiaka w gdańskim hospicjum. Zespół pracowników i wolontariuszy hospicyjnych, a także Rada Fundacji Hospicyjnej z zadowoleniem przyjęła nominację Prowincjała Palotynów, widząc w niej potwierdzenie kontynuacji aktywności prowadzonych zarówno w Hospicjum, jak i w instytucjach wspierających jego działania.

Ks. Piotr Krakowiak pełni funkcję Krajowego Duszpasterza Hospicjów przy Konferencji Episkopatu Polski. Od września 2010 roku został kierownikiem Podyplomowych Studiów Zespołowej Opieki Duszpasterskiej w Służbie Zdrowia i Pomocy Społecznej w Krakowie, powstałych pod patronatem kardynała Dziwisza i abp Zimowskiego, ministra zdrowia Watykanu. Pierwszą edycję

studiów podyplomowych rozpoczęło 45 księży, osób zakonnych i osób świeckich, co jest początkiem wprowadzania zmian w duszpasterstwie ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Rzeszy ponad 2000 kapelanów pracujących na etatach lub w ramach wolontariatu w duszpasterstwie służby zdrowia i pomocy społecznej w Polsce brakuje specjalistycznego przygotowania do zespołowej opieki duszpasterskiej i owocnej współpracy z zespołami terapeutycznymi. Wyzwania niesione przez współczesne nauki biomedyczne i biotechnologię, a także przez rosnącą profesjonalizację opieki skłoniły Kościół w Polsce do rozpoczęcia procesu specjalizacji dla duszpasterzy służby zdrowia i

pomocy społecznej. Podyplomowe studia zespołowej opieki duszpasterskiej w Krakowie są otwarte dla księży, osób zakonnych (siostr i braci zakonnych), a także dla świeckich absolwentów teologii i innych kierunków medycznych i pomocowych. Eklektyczny wymiar specjalizacji pomoże przygotować duszpasterzy do zespołowego działania w zmieniającym się środowisku społecznym, gdzie obok kościoła katolickiego pojawiają się pacjenci z innych kultur, tradycji, czy wspólnot religijnych. Obok zaangażowania w ten ważny dla duszpasterstwa służby zdrowia i pomocy społecznej projekt, ks. dr Piotr Krakowiak prowadzi zajęcia uniwersyteckie w Krakowie, Warszawie i Toruniu, a poprzez Fundację *Lubię pomagać* dąży do przeniesienia dobrych praktyk z opieki paliatywno-hospicyjnej do opieki długoterminowej, koncentrując się szczególnie na poprawie jakości opieki nad przewlekłymi chorymi w domach. Ogólnopolskie działania będą się wiązać ze środowiskiem gdańskim, będącym przed laty inicjatorem domowej opieki hospicyjnej w całej Polsce. Współpraca ze środowiskiem hospicjum i Fundacją Hospicyjną będzie nadal ważnym priorytetem działań Krajowego Duszpasterza Hospicjów.

Z wielką przyjemnością, ale też i smutkiem, uczestniczyłem przed tygodniem w uroczystości pożegnania Księdza. Rozumiem, że współczesne środki komunikacji sprawiają, że właściwie nie ma wielkiej różnicy czy jest się blisko, czy na odległość mierzoną setkami kilometrów. Jednakże fizyczne poczucie bliskości – to nie to samo. Pożegnanie było piękne, ogromnie wzruszające i świadczące jak wiele dobrego Ksiądz tu w Gdańsku uczynił. Oczywiście jednostki nie tworzą historii – ale jeżeli znajdują się w pewnych kluczowych miejscach i momentach – to wywierają na jej bieg wielki wpływ. Tak było w przypadku Księdza w Gdańsku!

Wiesław Makarewicz

Międzynarodowy kurs poświęcony ergospirometrii w Poczdamie

Dr Dominika Zielińska i lek. Piotr Niedożytko z Kliniki Rehabilitacji GUMed uczestniczyli w dniach 14-17 września br. w międzynarodowym kursie poświęconym ergospirometrii. Spotkanie zorganizowane przez CPX international i Ernst von Bergman Klinikum odbyło się w Poczdamie. Wzięło w nim udział 70 naukowców z 21 krajów. Wykładowcami były największe międzynarodowe autorytety z dziedziny ergospirometrii, kardiologii i pulmonologii, z prof. Karlem Wassermanem na czele. Podczas kursu poruszano zagadnienia zastosowania ergospirometrycznych prób wysiłkowych (CPX) w diagnostyce i monitorowaniu schorzeń takich jak niewydolność serca, tętnicze nadciśnienie płucne, POCHP czy wrodzone wady serca. Sporo czasu poświęcono też zastosowaniu CPX w kwalifikacji pacjentów do zabiegów chirurgicznych. To stosunkowo tanie i bezpieczne badanie przyczyniło się do znacznego skrócenia czasu hospitalizacji oraz ilości powikłań (m.in. w Wielkiej Brytanii stało się procedurą standardową).

Pierwszy dzień kursu rozpoczął powitanie uczestników przez organizatora szkolenia prof. Klebera i wykład prof. Whip-pa na temat fizjologicznych podstaw wysiłku fizycznego. Potem honorowy przewodniczący CPX International i autor podręcznika *Principles of exercise testing and interpretation* omówił interpretację badania ergospirometrycznego (CPX) w szczególnych sytuacjach patofizjologicznych. Po wykładach odbyły się zajęcia praktyczne, podczas których wykonano test wysiłkowy z oceną pochłaniania tlenu, omówiono protokół badania i wyniki. Ostatnim etapem szkolenia w tym dniu była dyskusja, podczas której rada naukowa i wykładowcy odpowiadali na pytania uczestników kursu dotyczące m.in. różnicowania niewydolności serca i nadciśnienia płucnego za pomocą CPX, metod pomiaru prężności tlenu w krwi tętniczej i różnic między ergometrem rowerowym, bieżnią ruchomą oraz ergometrem ręcznym.

W kolejnym dniu odbyły się wykłady z zakresu klinicznego zastosowania CPX m.in. w stratyfikacji ryzyka przedoperacyjnego. Szczególnie ciekawy i nowatorski był wykład prof. Riley'a dotyczący testów wysiłkowych o stałym obciążeniu, rzadko stosowanych w Polsce. Prof. Agostoni przedstawił niezwykle dydaktyczny wykład pt. *Cardiac Output and AVO₂ Difference*, pobudzając do dyskusji nad metodami bezpośredniego pomiaru różnicy tętniczo-żylniej. Dla kardiologów cennym wykładem była prezentacja prof. Belardinellogo z Ankony na temat oceny niedokrwienia mięśnia serca przy wykorzystaniu m.in. trendu pulsu tlenowego podczas testu wysiłkowego.

Prof. Hansen omówił przydatność ergospirometrii w poszczególnych sytuacjach klinicznych, a Mike Grocott skupił się na reakcji organizmu człowieka na wysiłek fizyczny na dużych wysokościach. W dalszej części kursu odbyły się zajęcia w czterech grupach i były poświęcone badaniu CPX w kardiologii, pulmonologii, pediatrii oraz anestezjologii i intensywnej terapii. Kurs zakończył się *practical self-examination* oraz wręczeniem certyfikatów uczestnictwa.

Nasz wyjazd był także znakomitą okazją do wymiany doświadczeń i nawiązania współpracy międzynarodowej. Klinika Rehabilitacji GUMed zgłosiła swój akces do ogólnoeuropejskiej sieci ośrodków badających możliwości zastosowania ergospirometrii jako narzędzia diagnostycznego i prognostycznego u pacjentów z tętniczym nadciśnieniem płucnym i do projektu związanego z oceną mechanizmów oddychania periodycznego w niewydolności serca. Przedsięwzięciem tym kieruje profesor Piergiuseppe Agostoni z Centro Cardiologico

Na zdjęciu od prawej: prof. Karl Wasserman, dr Dominika Zielińska, lek. Piotr Niedożytko

Monzino, IRCCS Istituto di Cardiologia, Università degli studi di Milano.

Badania ergospirometryczne są wykonywane w Pracowni Diagnostyki Nieinwazyjnej Chorób Układu Krążenia Kliniki Rehabilitacji UCK od 4 lat. W tym czasie wykonano już około 1500 procedur, co stawia nasz ośrodek w czołówce krajowej pod względem doświadczenia.

Piotr Niedożytko, Dominika Zielińska,
Klinika Rehabilitacji

O wszechstronnych korzyściach płynących z fizyki medycznej

Medycyna się technicyzuje. Niestety. Albo i stety. Ilość sprzętu radiologicznego, radioterapeutycznego i radioizotopowego rośnie wykładniczo, liczba lekarzy radiologów maleje, a inwencja ustawodawcy re mnożenia przepisów ochrony radiologicznej przyrasta logarytmicznie. Czasem słusznie. Czasem nie. Okropność. Przy odrobinie pecha już niedługo nawet gabinet stomatologiczny z własnym aparatem rtg może potrzebować fizyka medycznego wynajętego na godziny. Takie czasy.

Fizyk medyczny ma do robienia rzeczy dwie, trzy. Dotychczas jego główną rolą był udział w planowaniu leczenia w zakładach teleterapii, ale jego innymi ważnymi rolami jest kontrola jakości aparatury radiologicznej, radioterapeutycznej i radioizotopowej oraz dozymetria z ochroną radiologiczną – nadzór nad bezpieczeństwem radiacyjnym pacjentów i personelu. Słusznie. Promieniowanie jonizujące w medycynie nie ma prawa robić krzywdy chorym. A i pracownicy powinni mieć poczucie bezpieczeństwa. Studia są nienowe w koncepcji, specjalizacje z fizyki medycznej już dawniej prowadzono w ramach jednolitych pięcioletnich studiów fizyki (również na UG); wyspecjalizowane studia fizyki medycznej dziś prowadzi AGH, Politechnika Śląska i Warszawska, chyba również Leopoldina, czyli Uniwersytet Wrocławski.

Inicjatywa utworzenia w Gdańsku tego międzyuczelnianego kierunku studiów wyszła ze strony Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego. A że trudno prowadzić fizykę medyczną bez medyków, dzentelmeni z UG projektujący kierunek przyszli – i słusznie – do nas, czyli do Wydziału Nauk o Zdrowiu GUMed. Stosowną umowę podpisali Magnificencje rektorzy obu szkół, czyli rektor Janusz Moryś i rektor Bernard Lammek. Limit przyjęć UG ustanowił na 45 osób. Dość wysoko, ale ku zdumieniu władz w 2011 r. zgłosiło się 60 kandydatów, czyli trzy razy tyle, co średnio na fizykę konwencjonalną. Administrację zapewnia UG. Udział GUMed w ciągu trzech lat licencjatu fizyki medycznej to ok. 30% zajęć w zakresie nauk podstawowych: anatomii, fizjologii i podstaw medycyny klinicznej oraz przedmiotów zawodowych: radiologii, radioterapii, medycyny nuklearnej plus kontroli jakości w nich, poza tym radiobiologii i informatyki radiologicznej. To również nauki antropomedyczne i humanistyczne: etyka, logika i psychologia pilotowane przez Katedrę Medycyny Społecznej WNoZ. Na poziomie studiów magisterskich fizyki medycznej rola GUMed będzie pogłębiona do połowy/dwóch trzecich.

Powodzenie międzyuczelnianego kierunku pokaże przyszłość. To tak jak pocałunek: każdy wie, od czego się zaczyna i ku czemu zmierza, ciąg dalszy jest niewiadomy. Autor – jeden z współtwórców projektu – jest ostrożnie optymistyczny. Zatrudnienie absolwentów będzie rosło: przykładowo – w samym Zakładzie Medycyny Nuklearnej już dziś jest dwóch fizyków medycznych, trzeci jest inspektorem ochrony radiologicznej szpitala, wielu fizyków jest zatrudnionych w innych jednostkach UCK. *Nota bene* fizyków, również fizyków medycznych będą już niedługo wymagały przyszłe inwestycje elektrowni jądrowych.

Również dziekan WNoZ już teraz zbiera zapotrzebowania na fizyków medycznych od pracodawców niepublicznych ZOZ.

Intelektualnie – to niezłe spotkanie nieco różnych szkół myślenia. Autor jako wykładowca – teraz równolegle UG – ma mnóstwo przemyśleń po spotkaniach swoich nowych studentów – *in plus et in minus*. Nasi – czyli studenci GUMed – są chyba bardziej zmotywowani. I z wyraźniejszą wizją swojej pozycji zawodowej w przyszłości. Naukowo to wygląda całkiem obiecująco. Już Konfucjusz chwalił rozkwitanie stu kwia-

tów i stu sztuk myślenia rywalizujących ze sobą. Fizyka medyczna może być niezłą agorą, czyli placem spotkań. Dzieciatki kierunku kształcenia Wydziału Nauk o Zdrowiu. Pierwszy międzyuczelniany.

Reasumując: to może być początek pięknej przyjaźni (końcówka filmu *Casablanca* z H. Bogartem, 1942). Na dziś – to niszowy szczegół wspólnych kierunków studiów prowadzonych przez GUMed z PG i UG, w tym wypadku z dominacją UG. Ale jutro... Z praktyki dziekana wydziału pytań granicznych i interdyscyplinarnych sądzę, że szkoła może mieć z tego dobry pożytek. *Ad Maiorem Universitatis et Facultatis Scientiae de Salutis Gloriam.*

prof. Piotr Lass

Zakład Medycyny Nuklearnej,
Wydział Nauk o Zdrowiu GUMed

Towarzystwa

Zarząd Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Otolaryngologów – Chirurgów Głowy i Szyi oraz firma GlaxoSmithKline

zapraszają na zebranie naukowo-szkoleniowe w dniu 5 listopada 2011 r. (sobota) o godz. 10.00 do sali wykładowej im. prof. Ludwika Rydygiera, Gdańsk ul. Dębinki 7. W programie:

1. Sprawy organizacyjne
2. *Patofizjologia ciężkiego urazu mnogiego* – kol. Jerzy Lasek
3. *Współczesne zasady leczenia złamań kości szczęk* – kol. Barbara Drogoszevska
4. *Leczenie złamań kości górnego piętra twarzy* – kol. Paweł Kiedrzyń, Piotr Zaorski
5. *Uraz twarzoczaszki w wyniku wybuchu niewypału* – kol. Bogusław Mikaszewski
6. Prezentacja leków firmy GlaxoSmithKline.

Uwaga: Składka członkowska na rok 2012 wynosi 70 zł, prenumerata *Otolaryngologii Polskiej* 70 zł. Opłatę członkowską i prenumeratę prosimy wpłacać na konto Oddziału Gdańskiego PTOChGiSz do 31.12.2011 r.

Polskie Towarzystwo Neurologów Dziecięcych Oddział Regionalny w Gdańsku oraz firma UCB

serdecznie zapraszają na posiedzenie naukowo-szkoleniowe w dniu 9 listopada 2011 roku o godzinie 12.00, Gdańsk Wrzeszcz ul. Uphagena 23. W programie:

1. *Dylematy terapeutyczne w padaczce* – dr med. Maria Mazurkiewicz-Bełdzińska, Klinika Neurologii Rozwojowej, Katedra Neurologii GUMed
2. Dyskusja.

Oddział Gdański Towarzystwa Internistów Polskich

informuje, że spotkania naukowo-szkoleniowe Oddziału w roku 2011/2012 odbędą się w następujących terminach:

16 listopad 2011 r., 18 styczeń 2012 r., 15 luty 2012 r.
21 marzec 2012 r., 18 kwiecień 2012 r., 16 maj 2012 r.

Pierwsze zebranie odbędzie się 16.11.2011 r. o godz 14:00. Bezpośrednio po zakończeniu wykładów odbędzie się Walne Zgromadzenie Członków Oddziału Gdańskiego TIP, połączone z wyborami nowego zarządu Oddziału.

Misja MADAGASKAR

Nigdy nie darzyłem szczególnym zainteresowaniem materiału przerabianego na lekcjach geografii, której uczyłem się przecież przez tyle lat. Kiedy omawialiśmy dany kontynent, biernie uczestniczyłem w zajęciach, skupiając się raczej na innych sprawach. Dziś wiem, że bardzo wiele straciłem. W wieku dwudziestu lat odkryłem, że podróżowanie jest moją pasją, a poznawanie nowych zakamarków na tej małej planecie sprawia mi wiele przyjemności. Na początku niewielkie odległości na polskich terytoriach, następnie autostopowa pielgrzymka na beatyfikację Jana Pawła II, teraz – wolontariat na Madagaskarze. Im bardziej daleka stawała się podróż, tym więcej obaw rodziła. Wiadomo jednak, że „nawet najdalsza podróż zaczyna się od pierwszego kroku, a jeśli pożeglugiesz pod wiatr, popłyniesz pod prąd, to uwierzysz w niemożliwe!”

Koszulka, spodenki i kilogramy zabawek

Misja „Madagaskar” rozpoczęła się 24 czerwca tego roku, kiedy w późnych godzinach wieczornych złapaliśmy pierwszego stopa w kierunku Mediolanu. Wszystko zostało dopracowane wcześniej: począwszy od zbiórki pieniędzy, wyszkolenia mnie na masażystę i przedzwonienia do kilku zaprzyjaźnionych osób, kończąc na akcji zebrania maskotek i przyborów szkolnych dla dzieci z Czerwonej Wyspy. Wszystko miało swój istotny cel. Wolontariat nie obejmował kosztów podróży, a telefony niezbędne były do zabukowania noclegów u znajomych ojców salezjanów w Bemaneviki. Wyruszyłem z przedziwnym bagażem, który zaskoczyłby niejednego doświadczonego włóczykija. Razem z Dominikiem, przyjacielem i towarzyszem podróży, zabraliśmy ze sobą kolejno dwie pary koszulek, parę spodenek i kosmetyczkę, ponadto trzydzieści kilogramów zabawek zapakowanych w próżniowe worki oraz piętnaście kilogramów akcesoriów do nauki.

Stopem przez Europę

Pierwszego dnia bezproblemowo udało się nam dostać do Monachium, gdzie nocowaliśmy u znajomych pielgrzymów. Oni, podobnie jak większość osób, które pozostawiliśmy w Polsce, usiłowali uświadomić nam wariactwo naszej autostopowej podróży na lotnisko. Nie widzieliśmy powodu do stresu, a jedynie coraz bardziej bawiliśmy się tym doświadczeniem. W mieście udaliśmy się do świątyni pod wezwaniem Starego Piotra, która okazała się jednym z najstarszych niemieckich kościołów. Kalecząc germańskie pieśni, wzięliśmy udział w procesji Bożego Ciała. Zaskoczyły nas ludowe stroje, w które odziany był co drugi Niemiec. Odbывał się wówczas również maraton, stąd gdzieś tam strój lekkoatlety przeplatał się z bawarskim klimatem krótkich brązowych spodenek, szelek, białych koszul i podciągniętych pod kolana skarpetek.

Już o dziesiątej przemierzaliśmy autostrady, zbliżając się do Milanu. Przekroczenie włoskiej granicy było niczym przekroczenie pogodowej bariery. Wjechaliśmy w załany słońcem alpejski krajobraz, który towarzyszył nam przez resztę dnia. Zbliżaliśmy się do celu, niestety zbyt wolno. Plan nocowania na lotnisku nie został zrealizowany. Było około dwudziestej drugiej, kiedy dotarliśmy do miejscowości oddalonej od Mediolanu o zaledwie kilkanaście kilometrów. Wraz ze zmierzchem opustoszały szosy, a szansa złapania okazji stała się niemożliwa.

Zdecydowaliśmy się rozłożyć nasze ubrania na pobliskim polu, na którym zapadliśmy w błogi sen.

Witaj gorący Madagaskarze

Na lotnisku nerwowo spoglądałem na zegarek, obliczając minuty do wylotu. Na kilka godzin przed wejściem na pokład samolotu dołączyła do nas Joanna, dentystka z Warszawy. Nasz program organizowany był przy współpracy z fundacją „My Bababab”, której siedziba mieści się w stolicy. Asia miała zadbać o malgaskie zęby, a ja z Dominikiem o kręgosłupy. Skupiłem się też na zbieraniu materiałów dotyczących żywienia na Madagaskarze i diety malgaskiej, które mógłbym wykorzystać w pracy zaliczeniowej.

Pierwsze dni na wyspie były bardzo ciężkie, zwłaszcza przyzwyczajenie się do tak wysokich temperatur. W najcieplejszej porze słupek rtęci dochodził do czterdziestu kresk, niemniej dwudziestostopniowa amplituda dawała się gorzej we znaki. Rekompensatą tych klimatycznych zawirowań było wszystko to, co nas otaczało. Zielone góry obrosnięte palmami i bananowcami, lazurowa tafla Oceanu Indyjskiego, rozległe lasy kakaowe i plantacje drzew langi-langi niosące niezwykle doznania zapachowe, mniejsze i większe pola ryżowe nasuwające na myśl polskie wsie, bambusowe i gliniane chatki z entuzjazmującymi się na nasz widok tubylcami, dumnie kroczące garbate krowy Umbi i wreszcie ukochana wioska Bemaneviki z Sombirano (rzeka w języku malgaskim) z gromadką cieszących się dzieci.

Natura naszym zegarem

Wraz z pobytem na Madagaskarze ustalił się nam naturalny porządek dnia. O godzinie piątej rano budziły nas koguty, a o szóstej, gdy zaczynało świtać, dobudzały kościelne dzwony. O szóstej piętnaście słyszeliśmy rozbrzmiewające w świątyni pieśni, które zwiastowały początek mszy świętej. Wstawaliśmy z łóżek i myśliśmy się. Przeważnie o siódmej jedliśmy śniadanie, na które serwowano nam rozgotowany biały ryż, a jako dodatek do niego – chleb, oliwę, wodę, owoce i kawę. Gdy wypijaliśmy ostatni łyk czarnego, mocnego i aromatycznego naparu, rozchodziliśmy się do pokoi, by przygotować się do przyjęcia pacjentów w ośrodku zdrowia, stojącego obok naszego budynku. Po niedziatkach i wtorkach były dniami najowocniejszymi w zainteresowanych wyrwaniami zęba i masażem. Około południa na stole leżały już zastawione naczynia i serwetki, a w kuchni rozchodził się zapach gotowanego ryżu, ryby, mniej bądź bardziej znanych warzyw i owoców. Zawsze odmawialiśmy modlitwę przed posiłkiem, przy obiedzie był to zazwyczaj Anioł Pański. Po pięciu godzinach bez jedzenia zapychaliśmy łączywie żołądki, by zaspokoić głód na kolejne siedem godzin. Rozmawialiśmy z za-

konnikami do pierwszej po południu, dopijając kawę lub kompot ze skórek ananasa z miodem. Gdy kończyliśmy celebrację jedzenia, znakiem krzyża niczym salutem na pożegnanie, wracaliśmy do sypialni, by przespać najcieplejszą porę dnia. Około piętnastej budzili nas uczniowie bawiący się na ulicy tuż przy naszych oknach. Wtenczas, w zależności od potrzeb, praliśmy nasze brudne ubrania bądź spędzaliśmy czas nad rzeką, by w spokoju afrykańskiej dziczy móc czytać książki, notować bądź po prostu rozmyślać. Czerwono-fioletowe niebo zwiastowało godzinę siedemnastą. Już wtedy odczuwaliśmy lekki głód, lecz do jakiegokolwiek dania pozostawały jeszcze dwie godziny. Podkradaliśmy banany lub kokosy z plebańskiej spiżarki i dalej trwaliliśmy w relaksacyjnym zawieszeniu. Od czasu do czasu wymienialiśmy zdania z tubylcami, robiliśmy zdjęcia i bawiliśmy się z niedożywionymi dziećmi. Braku pożywienia nie widzi się na zewnątrz, ale w odruchach prośby o cukierki i w tęsknych spojrzeniach o kawałek czegoś dobrego. Równo o osiemnastej biły dzwony, a my korzystając z dostaw prądu, sterylizowaliśmy stomatologiczne instrumenty w przedpotopowym autoklawie. Kolacja była najbogatszym w potrawy posiłkiem. By utrzymać dostojność sytuacji, zmywaliśmy z siebie całodniowy pot i oczyszczeni zasiadaliśmy do stołu. Jedliśmy zazwyczaj godzinę. Około dwudziestej pierwszej na resztkach pożywienia gromadziły się karaluchy, które wzbudzały we mnie obrzydzenie. Osiągały ogromne rozmiary. Zamknięcie oczu wyęczało nasz słuch, który wychwytywał orkiestrę zafundowaną przez malgaskie świerszcze. Co mocniejszy podmuch wiatru niósł ze sobą zapach kwiatów langi-langi. Zasypialiśmy i spaliliśmy aż do pierwszego ryku dzikiego koguta.

Mizerne jabłka i metrowe banany

Na Madagaskarze rośnie większość owoców i warzyw, które na co dzień spotykamy w Polsce. Ponadto charakteryzuje się różnorodnością własnych roślin, które z pozoru mogłyby wydawać się niejadalne. Pojechałem z zamiarem posmakowania wszystkiego i nie przerażał mnie nawet ogrom potraw dostępnych na rynku. Wymieniając nasze ojczyste jarzyny i sadowe plony z pewnością wszystkie znalazłyby swoje miejsce na wyspie. Jedynie jabłka, które kojarzymy jako piękne, duże i czerwone, tam sprawiały wrażenie zmizerniałych. Były do tego małe, zielone i najczęściej bardzo kwaśne. Niewielkie rozmiary osiągały również kapusta, kalafior, pomidor czy cukinia, z kolei marchew, ogórki, bakłażany i wszelkie bulwiaste typu ziemniaki, maniok i bataty wyglądały jakby dopieszczone inżynierią genetyczną. Mnogość gatunków bananów zaskoczyła mnie jednak najbardziej – od kilkucentymetrowych plamistych, przez czerwone średniej wielkości, po metrowe, twarde i zielone. Jedne smakowały jak słodkie papierówki, drugie były kwaskowate, inne służyły wyłącznie do smażenia, a pastewne najczęściej wykorzystywano do eksportu. Banany, podobnie jak wszelkie cytrusy, zrywano zielone i takowe najczęściej spożywano. Gdy owoc dojrzewał i nabierał koloru, wypełniał się również szkodnikami. Najbardziej przypadły mi jednak do gustu owoce fines, czyli tak zwane jackfruit, które smakowały jak guma mentolowo-arbuzowo-jabłkowo-truskawkowa oraz organoleptycznym zainteresowaniem darzyłem annona, tj. bawole serca. Jedliśmy liczi, soczyste ananasy, kokosy, awokado, imbir, karambole, papaje, mango, owoce różnych gatunków baobabów, pomarańcze olbrzymie, grejpfruty, limonki, mandarynki, jadalne kasztany, owoce drzewa chlebowego i najróżniejsze odmiany szpinaku. Mimo że wyspa obrosnięta jest po brzegi kakaowcami, drzewami kawowymi i tymi wszystkimi owocami, które układają się wręcz w

ananasowe alejki i bananowe sady, to jednak panuje tam duże niedożywienie i hipowitaminoza zarówno wśród dzieci, jak i dorosłych. Średni miesięczny zarobek Malgasza to około trzydziestu euro. We wioskach bieda jest widoczna, choć jej największy kontrast odbija się w turystycznych miastach gdzie „Hiltony” przystaniają gliniane, rozsypujące się chatki. Ludzie nie mogą pozwolić sobie na kupno bogatych w witaminy i związki mineralne owoców i warzyw, stąd też ich posiłek złożony jest przede wszystkim z wielkiej kopy ryżu z niewielkim dodatkiem, którym jest najczęściej garstka fasoli, pojedyncze liście manioku czy złowiona w rzece ryba. Panuje również widoczny kwashiorkor, tj. choroba powodowana niedoborem ilościowym i jakościowym (białko, witaminy, pierwiastki śladowe) pożywienia. Cierpiący na kwashiorkor jest osłabiony, apatyczny, a zaniki tkanki tłuszczowej i mięśni są maskowane obrzękami, szczególnie brzucha. Nie je się tam za dużo mięsa – większość tubylców nie je go wcale. Niewielkie porcje protein pochodzą najczęściej od ryb, krabów błotnych i krów umbi. Kury są najczęściej wygłodzone i nastroszone, a ich jaja bardzo drogie. O serach tylko się mówi, niewiele osób je widziało. Mimo to dzieci kipią energią, są wesole i łatwo nawiązują kontakty. Są bardzo wdzięczne za wszelką udzieloną pomoc i chętne do zabawy.

W poszukiwaniu kameleonów i baobabów

Nasz pobyt na Madagaskarze nie ograniczał się tylko i wyłącznie do pracy w ramach wolontariatu. Zwiedziliśmy mnóstwo miejsc, które na zawsze wryły się nam w pamięć. Początkowo podróżowaliśmy weekendami, a po zakończeniu programu najpierw udaliśmy się na północ lądu, a na zakończenie zafundowaliśmy sobie obóz przetrwania na bezludnych wysepkach. W trakcie wojaży staraliśmy się nauczyć jak najwięcej. Pomagaliśmy tubylcom przy ubijaniu ryżu, za co w zamian otrzymaliśmy wycieczkę w poszukiwaniu baobabów i kameleonów. Dowiedzieliśmy się, że stworzenia te zmieniają kolor by zaimponować partnerce, a nie jak błędnie myśleliśmy, w celach kamuflażowych. Im bardziej samce barwiły się jaskrawo, tym większe miały powodzenie. Po trzech latach kameleon popełnia samobójstwo z niewiadomych jak dotąd przyczyn. Najczęściej głodzi się bądź zajada czymś niejadalnym (kamienie, gałęzie, piasek). Pewnego dnia odwiedziliśmy destylarnię kwiatów langi-langi. Kwiaty te przywędrowały na wyspę w 1903 roku. Po pierwszym okresie wegetacji drzewa podcina się, by gałęzie opadały na dół, a samą roślinę usuwa się po trzydziestu latach, kiedy już nie kwitnie. Niepodświadomie powoduje, że z entowego karła wyrasta ona na miarę prawdziwych olbrzymów, osiągając wysokość do kilkunastu metrów. Przybliżono nam również proces suszenia lasek wanilii. O ten gatunek pnąca z rodziny storczykowatych

dbają wyłącznie kobiety, które co dzień pielęgnują roślinę do czasu jej zakwitnięcia, a następnie ręcznie zapylają każdy kwiat. Laski wanilii zbiera się jeszcze przed ich dojrzewaniem. Rozkładane są na specjalnie przygotowanych matach w przyciemnionych i przewiewnych miejscach i co dzień przekładane, każdy strąk z osobna. Madagaskar z Mauritiusem to dwa największy dystrybutorzy wanilii na świecie.

W trakcie podróży specyficznym środkiem komunikacyjnym jakim był TaxiBruss, mieliśmy okazję zasmakować w pieczonym nietoperzu i smażonych na głębokim oleju owadach. Kiedy wyruszyliśmy na jedną z naszych wycieczek wspomnianym wyżej pojazdem na szesnaście wolnych miejsc przypadło około trzydzieści pięć osób. Na dachu mieściły się wszystkie podrózne bagaże (licząc jeden średniej wielkości bagaż na osobę), dwie kozy, trzy wielkie kiście metrowych bananów, wózek inwalidzki, złożone łóżko, przedni zderzak i dziesięć zwisających wiklinowych koszy. W środku zaś, poza ludźmi, w torbach z suszonej trawy kobiety prze-mycyły kury. Najdłuższy nasz przejazd trwał czternaście godzin. Uwieńczeniem naszych malgaskich wakacji była czterodniowa żegluga między bezludnymi wyspami, na których plażach spali-

śmy i zjadaliśmy się rybami. Nurkowaliśmy z kuszami na otwartym oceanie polując na langusty – morskie skorupiaki. Noce były bardzo zimne, a my ubrani wyłącznie w krótkie spodenki i koszulki, oczekiwaliśmy dnia tuląc się do siebie i zbliżając się ogniska. Mieliśmy okazję zobaczyć wielkie morskie ślimaki, z których tubylcy robią opony (a które Chińczycy jedzą) oraz łupaliśmy ostrygi ze skał wyrzuconych przez morze. Nałogowo zbieraliśmy co ładniejsze i większe muszle, które zawsze podziwialiśmy na stoiskach z pamiątkami. Widzieliśmy na własne oczy węzowije, różne gatunki rekinów i płaszczki. Mogliśmy czerpać z uroku przepięknych plaż, które spotyka się tylko i wyłącznie na kartach folderów podróżniczych, książek i atlasów.

Podróż zakończyła się dwudziestego szóstego lipca, kiedy wsiedliśmy na pokład samolotu relacji Madagaskar-Mediolan. Teraz z bagażem nowego doświadczenia, pięcioma tysiącami zdjęć i wiecznymi wspomnieniami przyszedł czas na oderwanie się z afrykańskiej bajki i zmierzenie się z polską rzeczywistością.

Daniel Kasprowicz,
student III r. dietetyki

Moda na uśmiech, czyli o zdrowym uśmiechu w Galerii Bałtyckiej

Trzydziestu sześciu członków Studenckiego Koła Naukowego przy Katedrze i Zakładzie Stomatologii Zachowawczej GU-Med zachęcało gości Galerii Bałtyckiej do zadbania o uśmiech. Podczas akcji, która odbyła się 22 października br., studenci instruowali w jaki sposób należy prawidłowo dbać o higienę jamy ustnej, aby uchronić się przed chorobą próchnicową i chorobami przyzębia oraz demonstrowali współczesne metody odbudowy opracowanych ubytków próchnicowych przy użyciu materiałów złożonych, polimeryzowanych światłem. Chętni mogli samodzielnie odbudować opracowane ubytki na modelach gipsowych z zębami. Studenci przygotowali specjalne stoisko dla najmłodszych, na którym dzieci dowiadywały się w jaki sposób mają czyścić swoje ząbki. Rodzice natomiast byli informowani o swojej istotnej roli w wykształceniu nawyków higienizacyjnych u pociech, w jaki sposób należy dbać o zdrowie jamy ustnej dzieci oraz jak ważne są okresowe wizyty kontrolne u lekarza-dentysty. Dzieci miały także możliwość uczestnictwa w licznych konkursach z nagrodami. Akcja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem. Uczestnicy otrzymywali szczoteczki i pasty do mycia zębów oraz nici dentystyczne, a także materiały promocyjne Gdńskiego Uniwersytetu Medycznego. Nad prawidłowym przebiegiem akcji czuwała opiekunka Koła prof. Barbara Kocharńska.

Marcin Derwich,
student V roku Wydziału Lekarskiego

